

Lääkebarometri-väestökysely

Kyselyiden toteutus ja sisältö

FIMEA KEHITTÄÄ
ARVIOI JA INFORMOI
2/2022

Lääkebarometri-väestökysely. Kyselyiden toteutus ja sisältö.

Fimea kehittää, arvioi ja informoi
-julkaisusarja 2/2022

Julkaisuajankohta helmikuu/2022
Julkaisupaikka: Kuopio

© Lääkealan turvallisuus-
ja kehittämiskeskus
Fimea 2022

Julkaisija
Lääkealan turvallisuus- ja
kehittämiskeskus Fimea
Postiosoite: PL 55, 00034 FIMEA
Puh. vaihde: 029 522 3341
www.fimea.fi

Jakelutiedot
www.fimea.fi/tietoa_fimeasta/julkaisut
www.julkari.fi

2. korjattu painos.
Korjattu kappale 2.3. sekä pieniä virheitä taulukoista
ja teksteistä.

ISBN 978-952-7299-32-6
ISSN-L 1799-7135
ISSN 1799-7143 (verkkojulkaisu)

Käsikirjoittajat

Johanna Jyrkkä

Tutkimus- ja kehittämisasiantuntija, dosentti, FaT,
TtM
Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea
Ei sidonnaisuuksia

Minttu Kokko

Tutkija, TtK
Lääkehoitojen arviointi -prosessi
Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea
Ei sidonnaisuuksia

Sisällysluettelo

Tiivistelmä.....	5
Resumé	6
Abstract	7
1. Johdanto.....	8
2. Kyselyiden toteutus ja aineiston edustavuus suhteessa väestöön	9
2.1. Aineisto	11
2.1.1. Lääkebarometri 2015	11
2.1.2. Lääkebarometri 2017	12
2.1.3. Lääkebarometri 2019	13
2.1.4. Lääkebarometri 2021	14
2.2. Aineiston edustavuus suhteessa väestöön.....	15
2.2.1. Lääkebarometri 2015	15
2.2.2. Lääkebarometri 2017	23
2.2.3. Lääkebarometri 2019	30
2.2.4. Lääkebarometri 2021	37
2.3. Tietolupahakemus ja sopimus aineiston käytöstä.....	44
3. Moduulien tietosisältö	45
3.1. M1 Taustatiedot	46
3.1.1. Tutkittavan ID.....	46
3.1.2. Lomakeversio	48
3.1.3. Sukupuoli.....	51
3.1.4. Syntymävuosi ja ikä	53
3.1.5. Siviilisääty	57
3.1.6. Perheenjäsenet.....	59
3.1.7. Toimeentulo	63
3.1.8. Koulutus.....	66
3.1.9. Terveystieteiden koulutus	68
3.1.10. Asuinalue	70
3.1.11. Maakunta	72
3.1.12. Kotitalouden tulot	74
3.1.13. Internetin käyttö	76
3.1.14. Sähköinen asiointi.....	78
3.2. M2 Terveys ja lääkkeet	80
3.2.1. Terveystila	80
3.2.2. Toiminta- ja työkyky	82
3.2.3. Lääkkeiden käyttö.....	84
3.2.4. Käytössä olevien lääkkeiden määrä.....	89
3.2.5. Eryityiskorvausoikeudet	91
3.2.6. Pitkäaikaissairaudet	94
3.2.7. Pitkäaikaissairauksien lääkehoidon auttaminen	98
3.2.8. Pitkäaikaissairauksien lääkehoidon seuranta	101
3.2.9. Lääkkeiden määrääminen.....	104
3.2.10. Itsehoitolääkkeiden käyttö	107
3.2.11. Itsehoitolääkkeiden käytön yleisyys.....	109

3.2.12. Vitamiini- ja hivenaineiden käyttö	111
3.2.13. Vuosittaiset lääkekustannukset	113
3.2.14. Lääkekatto	115
3.2.15. Taloudelliset ongelmat	117
3.3. M3 Osallistuminen päätöksentekoon.....	119
3.4. M4 Mielenpitoet lääkkeistä	122
3.5. M5 Mielenpitoet itsehoitolääkkeistä	125
3.6. M6 Mielenpitoet lääkekorvauksista ja lääkkeiden hinnoista	128
3.6.1. Kela-korvaukset	128
3.6.2. Lääkkeiden hinnat.....	136
3.6.3. Uudet syöpälääkkeet	138
3.7. M7 Maksuhalukkuus	149
3.8. M8 Lääkkeisiin liittyvä neuvonta ja tieto	155
3.9. M9 Terveyden lukutaito	166
3.10. M10 Uudet lääkekeksinnöt.....	170
3.11. M11 Lääkkeiden ostopaikat.....	174
3.12. M12 Elämänlaatu	177
3.13. M13 Lääkehoidon seuranta.....	182
3.14. M14 Rokotteet.....	196
3.15. M15 Lääkkeet ja ympäristö	199
3.16. M16 Lääkehoidon taakka ja ongelmat	202
3.17. M17 Lääkehoitoon sitoutuminen	208
3.18. TT Taloustutkimuksen taustamuuttajat.....	209
Lähteet	236

Tiivistelmä

Jyrkkä J, Kokko M. Lääkebarometri-väestökysely. Kyselyiden toteutus ja sisältö. Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea. Fimea kehittää, arvioi ja informoi -julkaisusarja 2/2022. 238 s. ISBN 978-952-7299-32-6.

Avainsanat: väestö, survey-tutkimukset ja kyselylomakkeet, lääkevalmisteet, lääkkeiden käyttö

Lääkebarometri on väestölle suunnattu kyselytutkimus, jonka avulla selvitetään suomalaisten kokemuksia ja näkemyksiä lääkkeistä. Joka toinen vuosi toteutettavan väestökyselyn sisältö koostuu vaihtuvista, lääkehoidon ajankohtaisia teemoja käsittelevistä moduuleista.

Kansalaisille suunnatun kyselyn tulokset tarjoavat lisätietoa rekistereistä saatavaan tietoon väestön lääkkeiden käytöstä. Lääkebarometrin toteutuksesta ja kyselyn perustulosten raportoinnista vastaa Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea.

Lääkebarometriaineistot muodostavat poikkileikkaustutkimusten sarjan, joka tuottaa seurantatietoa tutkittavista asioista. Tietoja voidaan hyödyntää lääkehuollon suunnittelussa ja toteutuksessa sekä väestön järkevän lääkkeiden käytön edistämässä.

Tässä julkaisussa kuvataan kunkin Lääkebarometri-kyselyn toteutus sekä muodostuneen aineiston sisältö ja sen edustavuus suhteessa väestöön. Julkaisu sisältää taustatietoa kyselyihin sisällytetyistä moduuleista sekä kysymyksistä ja mielipiteitä kartoittaneista väittämistä. Julkaisussa on esitetty muuttujakohtaiset koodit, joita on käytetty aineistossa muuttujien tunnisteina. Julkaisu tarjoaa yksityiskohtaisen kuvauksen vuosittaisten Lääkebarometri-kyselyiden sisällöistä sekä mahdollistaa aineiston soveltuvuuden arvioinnin omiin tarpeisiin.

Vuosien 2015 ja 2017 Lääkebarometriaineistot ovat saatavilla erillisellä tietolupahakemuksella tieteelliseen tutkimuskäyttöön. Tämän jälkeen toteutettujen Lääkebarometriaineistojen voi pyytää vastaavalla hakemuksella tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaan ja opetukseen sekä suunnittelu- ja selvitystehtäviin. Tietolupahakemuksessa tarvittavat muuttujat identifioidaan muuttujien yksilöllisillä koodeilla, jotka on esitetty tässä julkaisussa.

Tämä toteutuksen ja sisällön kuvaava julkaisu päivitetään kahden vuoden välein, jokaisen Lääkebarometri-kyselyn toteutuksen yhteydessä.

Resumé

Jyrkkä J, Kokko M. Befolkningenkäten Läkemedelsbarometern. Enkäternas genomförande och innehåll. Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet Fimea. Publikationsserien Fimea utvecklar, utvärderar och informerar 2/2022. 238 s. ISBN 978-952-7299-32-6.

Nyckelord: befolkning, kartläggning och enkäter, läkemedel, läkemedelsförsörjning

Läkemedelsbarometern är en enkät bland befolkningen med vilken man utreder finländarnas erfarenheter och åsikter om läkemedel. Befolkningenkäten genomförs vartannat år och innehållet består av varierande moduler som behandlar aktuella teman inom läkemedelsbehandling. Resultaten av enkäten för medborgarna kompletterar den information om befolkningens läkemedelsanvändning som finns i register. Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet Fimea är ansvarig för genomförandet av Läkemedelsbarometern och för rapporteringen av de grundläggande resultaten.

Materialet i Läkemedelsbarometern bildar en serie tvärsnittsundersökningar, som producerar uppföljningsinformation om de frågor som ska undersökas. Informationen kan användas vid planeringen och genomförandet av läkemedelsbehandling samt för att främja en vettig läkemedelsanvändning bland befolkningen.

I denna publikation beskrivs genomförandet av varje Läkemedelsbarometer-enkät samt innehållet i materialet som bildas och hur representativt det är i förhållande till befolkningen. Publikationen innehåller bakgrundsinformation om de moduler som inkluderas i enkäterna samt om frågorna och de påståenden som kartlagt åsikterna. Med hjälp av publikationen kan man sätta sig in i undersökningens innehåll på ett detaljerat sätt och utvärdera materialets lämplighet för sina egna behov. Publikationen innehåller de koder för respektive variabel som använts för att identifiera variablerna i materialet.

2015 och 2017 års material i Läkemedelsbarometern är tillgängliga med en särskild ansökan om tillstånd för användning av informationen för vetenskaplig forskning. Material från Läkemedelsbarometrar som genomförts efter det kan begäras med en motsvarande ansökan för forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet och undervisning samt för planerings- och utredningsuppgifter. Variablerna som behövs i ansökan om tillstånd att använda informationen identifieras med individuella koder för variablerna, som presenteras i denna publikation.

Denna publikation som beskriver genomförandet och innehållet uppdateras vartannat år i samband med att varje Läkemedelsbarometer-enkät genomförs.

Abstract

Jyrkkä J, Kokko M. Medicines Barometer population survey. Survey implementation and content. Finnish Medicines Agency Fimea. Serial Publication Fimea Develops, Assesses and Informs 2/2022. 238 p. ISBN 978-952-7299-32-6.

Keywords: population, surveys and questionnaires, pharmaceutical preparations, drug utilization

The Medicines Barometer is a survey directed at the general public, used for surveying Finns' views and experiences of medicines. Carried out every other year, the content of the population survey consists of changing modules addressing topical themes of medicinal treatment. The results of the survey targeted at citizens provide additional information that supplements the data obtained from registers concerning the use of medicines by the population. The Finnish Medicines Agency Fimea is responsible for the implementation of the Medicines Barometer and for reporting the basic results of the survey.

The Medicines Barometer materials comprise a series of cross-sectional studies that produce follow-up data on the studied topics. This data can be used in the planning and implementation of pharmaceutical services and in promoting the sensible use of medicines by the population.

This publication describes the implementation of each Medicines Barometer survey, the content of the resulting material and its representativeness in relation to the population. The publication contains background information on the modules and questions included in the surveys and the statements used to map out respondents' opinions. This publication contains a detailed description of the survey contents and allows the reader to assess whether the material is suitable for their specific purpose. The publication contains variable-specific codes used in the material as variable identifiers.

The materials of the 2015 and 2017 Medicines Barometers are available for scientific research with a separate data access authorisation. Access to the materials of more recent Medicines Barometers can be requested with a similar authorisation for the purposes of research, development, innovation and teaching and for tasks related to planning and reporting. The variables required for the data access authorisation are identified by the variables' unique codes presented in this publication.

This publication describing the implementation and content is updated every two years, in connection with each new Medicines Barometer survey.

1. Johdanto

Lääkebarometri on Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimean joka toinen vuosi toteuttama väestökysely. Kyselyn tavoitteena on selvittää ja kuvata 18–79-vuotiaiden suomalaisten kokemuksia ja näkemyksiä lääkkeistä. Lääkebarometriaineistot muodostavat poikkileikkaustutkimusten sarjan, mikä tuottaa seurantatietoa tutkittavista asioista.

Kansalaisille suunnatun väestökyselyn tulokset tuottavat lisätietoa rekistereistä saatavaan tietoon väestön lääkkeiden käytöstä. Fimea vastaa kyselyn toteutuksesta ja perustulosten raportoinnista. Tietoja voidaan hyödyntää lääkehuollon, lääkekorvausjärjestelmän ja lääkeinformaation kehittämisessä sekä lääkkeiden järkevän käytön edistämässä.

Tämän julkaisun tarkoituksena on tarjota taustatiedot kyselyyn sisällytetyistä moduuleista ja muuttujista. Julkaisussa kuvataan kunkin Lääkebarometri-kyselyn toteutus ja siitä muodostuneen aineiston edustavuus suhteessa väestöön. Julkaisu päivitetään jokaisen Lääkebarometri-kyselyn toteutuksen yhteydessä.

2. Kyselyiden toteutus ja aineiston edustavuus suhteessa väestöön

Lääkebarometri-väestökysely pohjautuu vaihtuviin, lääkehoidon ajankohtaisia teemoja käsitteleviin moduuleihin (**taulukko 1**). Sisällytettävät moduulit valitaan jokaiseen kyselyyn tarpeita vastaavasti. Osa moduuleista valitaan sillä perusteella, että niistä tarvitaan säännöllistä seurantatietoa. Kun taas osa moduuleista tulee sisällytetyksi kyselyyn, koska ne tuottavat tarvittavaa tietoa ajankohtaisista lääkkeistä koskevista teemoista. Tarkempi kyselyiden toteutus ja sisältö toteutusvuosittain on kuvattu kappaleessa 2.2.

Lääkebarometrin kohdejoukko käsittää 18–79-vuotiaat Suomessa asuvat henkilöt. Lääkebarometrien otoksen poiminnasta, aineiston keruusta ja vastausten tallentamisesta on vastannut kaikkina toteutusvuosina Taloustutkimus Oy. Vastaajat on rekrytoitu monikanavaisesti Taloustutkimus Oy:n toteuttamien väestötutkimusten yhteydessä. Otannat on tehty ositettuna satunnaisotantana huomioiden ikä, sukupuoli ja asuinalue.

Taulukko 1. Lääkebarometri-väestökyselyiden (LB) moduulit toteutusvuosittain / Modules in the Medicines Barometer-survey (MB) according to year of conducting

Moduulit Modules	LB2015 MB2015	LB2017 MB2017	LB2019 MB2019	LB2021 MB2021	LB2023 MB2022
Vakiomodulit Basic modules					
M1 Taustatiedot M1 Background information	X	X	X	X	tulossa
M2 Terveys ja lääkkeet M2 Health and medicines	X	X	X	X	
Vaihtuvat moduulit Alternating modules					
M3 Osallistuminen päätöksentekoon M3 Participation in the decision-making	X	X	X		
M4 Mielenpiteet lääkkeitä M4 Opinions on medicines	X	X	X	X	
M5 Mielenpiteet itsehoitolääkkeistä M5 Opinions on over-the-counter medicines			X		
M6 Mielenpiteet lääkekorvauksista ja lääkkeiden hinnoista M6 Opinions on reimbursements for medicine expenses and prices	X	X		X	
M7 Maksuhalukkuus M7 Willingness-to-pay	X				

Moduulit Modules	LB2015 MB2015	LB2017 MB2017	LB2019 MB2019	LB2021 MB2021	LB2023 MB2022
M8 Lääkkeisiin liittyvä neuvonta ja tieto M8 Knowledge and information on medicines	X	X			
M9 Terveyden lukutaito M9 Health literacy	X	X	X		
M10 Uudet lääkekeksinnöt M10 New medicine innovations	X				
M11 Lääkkeiden ostopaikat M11 Purchase places of medicines		X	X	X	
M12 Elämänlaatu M12 Quality of life	X	X			
M13 Lääkehoidon seuranta M13 Follow-up of the medical treatment		X	X	X	
M14 Rokotteet M14 Vaccines			X	X	
M15 Lääkkeet ja ympäristö M15 Pharmaceuticals and the environment			X		
M16 Lääkehoidon taakka ja ongelmat M16 Medicine-related problems in the treatment				X	
M17 Lääkehoitoon sitoutuminen M17 Adherence to medication					

2.1. Aineisto

2.1.1. Lääkebarometri 2015

Lääkebarometri 2015 -väestökysely on toteutettu Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimean toimesta yhteistyössä Kelan ja Itä-Suomen yliopiston farmasian laitoksen kanssa. Kyselyn toteutti ja vastaukset tallensi Taloustutkimus Oy.

Vuonna 2015 Lääkebarometrissä selvitettiin vastaajien osallistumista päätöksentekoon (M3), mielipiteitä lääkkeitä (M4), mielipiteitä lääkekorvauksista ja lääkkeiden hinnoista (M6), maksuhalukkuutta (M7), lääkkeisiin liittyvää neuvontaa ja tietoa (M8), terveyden lukutaitoa (M9), mielipiteitä uusista lääkekeksinnöistä (M10) ja elämänlaatua (M12) (1). Lisäksi kysely sisältää taustatietoa vastaajista (M1) sekä heidän terveydestänsä ja lääkkeiden käytöstä (M2).

Laadittu kysely pilotoitiin ja saadun palautteen perusteella tehtiin tarvittavia muutoksia. Kysely toteutettiin identtisenä postikyselyinä ja kyselyinä Taloustutkimuksen nettipaneelille. (Taulukko 2). Postikyselyyn oli mahdollista vastata sekä suomeksi että ruotsiksi ja nettipaneelin kyselyyn vain suomeksi. Yhdelle otoksen kuuluneelle lähetettiin englanninkielinen lomake postikyselystä. Kyselylomakkeesta oli neljä eri versiota (A, B, C, D), sisältäen neljä erilaista maksuhalukkuuteen (M7) liittyvää skenaariota. Vastaajan sama lomakeversio arvottiin. Versioita lähetettiin kutakin 2000 kappaletta.

Postikysely lähetettiin 8 003 vastaajalle, jotka oli poimittu ositettuna satunnaisotantana väestötietojärjestelmästä huomioiden sukupuoli, ikä ja asuinalue. Kyselylomake postitettiin 25.9.2015. Vastaamatta jättäneille lähetettiin ensimmäinen muistutuskortti 12.10.2015 Edelleen vastaamatta jättäneille lähetettiin kyselylomake uudelleen 27.10.2015 ja toinen muistutuskortti 18.11.2015. Postikysely sisälsi myös mahdollisuuden vastata internetin välityksellä henkilökohtaisen linkin avulla. Tätä mahdollisuutta hyödynsi 214 vastaajaa. Kaikkiaan postikyselyn lomakkeita palautui 3 218, joista 28 palautettiin tyhjänä tai virheellisesti täytettynä. Näin ollen lopullinen vastaajien määrä oli 3 190 (vastausprosentti 39,9 %) (Taulukko 2).

Nettipaneelikysely lähetettiin Taloustutkimuksen suljettuun internetpaneeliin (jäseniä lähes 40 000) kuuluville henkilöille, jotka oli valittu paneelista ositettuna satunnaisotantana huomioiden sukupuoli, ikä ja asuinalue. Internetpaneelin jäsenet on rekrytoitu monikanavaisesti Taloustutkimus Oy:n väestötutkimusten yhteydessä.

Nettipaneelin kyselyn tavoitteena oli saada 2 000 vastausta. Osallistumiskutsu kyselyyn lähetettiin 8 000 paneelin jäsenelle 22.10.2015. Lisäkutsu lähetettiin 5 900 paneelin jäsenelle 28.10.2015. Muistutuksia ei lähetetty. Lopullinen vastaajien määrä oli 2 235 (vastausprosentti 16,1 %) (Taulukko 2).

Taulukko 2. Lääkebarometri 2015 -väestökyselyn otos, vastaajat ja vastausprosentti / Sample, respondents and response rate in the Medicines Barometer 2015 survey

	Otos Sample	Vastaajat Respondents	Vastausprosentti Response rate
	n	n	%
Postikysely Postal survey	8 003	3 190	39,9
Nettipaneeli Internet panel	13 900	2 235	16,1

2.1.2. Lääkebarometri 2017

Lääkebarometri 2017 -väestökysely on toteutettu Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimean toimesta yhteistyössä Kelan kanssa. Kyselyn toteutti ja vastaukset tallensi Taloustutkimus Oy.

Vuonna 2017 Lääkebarometrissä selvitettiin vastaajien osallistumista päätöksentekoon (M3), mielipiteitä lääkkeistä (M4), mielipiteitä lääkekorvauksista ja lääkkeiden hinnoista (M6), lääkkeisiin liittyvää neuvontaa ja tietoa (M8), terveyden lukutaitoa (M9), lääkkeiden ostopaikkoja (M11), elämänlaatua (M12) ja lääkehoidon seurantaa (M13) (**Taulukko 1**). Lisäksi kysely sisältää taustatietoa vastaajista (M1) sekä heidän terveydestänsä ja lääkkeiden käytöstä (M2).

Uudet kysymykset ja väittämät pilotoitiin ja saadun palautteen perusteella tehtiin tarvittavia muutoksia. Kysely toteutettiin identtisenä postikyselynä ja kyselynä Taloustutkimuksen nettipaneelille (**Taulukko 3**). Postikyselyyn ja nettipaneelin kyselyyn oli mahdollista vastata suomeksi ja ruotsiksi.

Postikysely lähetettiin 8 000 vastaajalle, jotka oli poimittu ositettuna satunnaisotantana väestötietojärjestelmästä huomioiden sukupuoli, ikä ja asuinalue. Kyselylomake postitettiin ajanjaksolla 11.–13.9.2017. Vastaamatta jättäneille lähetettiin ensimmäinen muistutuskortti 27.9.2017. Edelleen vastaamatta jättäneille lähetettiin kyselylomake uudelleen 16.10.2017 ja sen jälkeen vielä toinen muistutuskortti (päivämäärä ei tiedossa). Postikysely sisälsi myös mahdollisuuden vastata sähköisesti internetissä lomakenumeron perusteella. Tätä mahdollisuutta hyödynsi 226 vastaajaa. Kaikkiaan postikyselyn lomakkeita palautui 3 218, joista 26 palautettiin tyhjänä tai virheellisesti täytettynä. Näiden poistamisen jälkeen lopullinen vastaajien määrä oli 3 622 (vastausprosentti 45,3 %) (**Taulukko 3**).

Nettipaneelikysely lähetettiin Taloustutkimuksen suljettuun internetpaneeliin (jäseniä lähes 40 000) kuuluville henkilöille, jotka oli valittu paneelista ositettuna satunnaisotantana huomioiden sukupuoli, ikä ja asuinalue. Internetpaneelin jäsenet on rekrytoitu monikanavaisesti Taloustutkimus Oy:n toteuttamien väestötutkimusten yhteydessä.

Nettipaneelin kyselyn tavoitteena oli saada 2 000 vastausta. Osallistumiskutsu kyselyyn lähetettiin 8 927 paneelin jäsenelle 14.9.2017. Vastaamatta jättäneille lähetettiin muistutus 20.9.2017. Lopullinen vastaajien määrä oli 2 149 (vastausprosentti 23,9 %) (**Taulukko 3**).

Taulukko 3. Lääkebarometri 2017 -väestökyselyn otos, vastaukset ja vastausprosentti / Sample, respondents and response rate in the Medicines Barometer 2017 survey

	Otos Sample	Vastaajat Respondents	Vastausprosentti Response rate
	n	n	%
Postikysely Postal survey	8 000	3 622	45,3
Nettipaneeli Internet panel	8 987	2 149	23,9

2.1.3. Lääkebarometri 2019

Lääkebarometri 2019 -väestökysely on toteutettu Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimean toimesta yhteistyössä Terveyden- ja hyvinvoinnin laitoksen, Kelan ja Itä—Suomen yliopiston kanssa. Kyselyn laadinnassa hyödynnettiin myös julkista kommentointia ja Rationaalisen lääkehoidon tutkimusverkoston (RATTI) seminaarilaisuutta. Kyselyn toteutti ja vastaukset tallensi Taloustutkimus Oy.

Vuonna 2019 Lääkebarometrissä selvitettiin vastaajien osallistumista päätöksentekoon (M3), mielipiteitä lääkkeitä (M4), mielipiteitä itsehoitolääkkeitä (M5), terveyden lukutaitoa (M9), lääkkeiden ostopaikkoja (M11), lääkehoidon seuranta (M13), mielipiteitä rokotteista (M14 ja mielipiteitä lääkkeiden ympäristövaikutuksista (M15) (**Taulukko 1**). Lisäksi kysely sisältää taustatietoa vastaajista (M1) sekä heidän terveydestänsä ja lääkkeiden käytöstä (M2).

Uudet kysymykset ja väittämät pilotoitiin ja saadun palautteen perusteella tehtiin tarvittavia muutoksia. Kysely toteutettiin Taloustutkimuksen nettipaneelille (**Taulukko 4**). Kyselyyn oli mahdollista vastata vain suomeksi.

Nettipaneelikysely lähetettiin Taloustutkimuksen suljettuun internetpaneeliin (jäseniä lähes 40 000) kuuluville henkilöille, jotka oli valittu paneelista ositettuna satunnaisotantana huomioiden sukupuoli, ikä ja asuinalue. Internetpaneelin jäsenet on rekrytoitu monikanavaisesti Taloustutkimus Oy:n toteuttamien väestötutkimusten yhteydessä.

Nettipaneelin kyselyn tavoitteena oli saada 2 000 vastausta. Osallistumiskutsu kyselyyn lähetettiin 8 825 paneelin jäsenelle 23.9.2019. Muistutus kyselystä lähetettiin 1.10.2019 kaikille muille paitsi 25–49-vuotiaille, jotka olivat tässä vaiheessa aineiston keruuta yliedustettuina. Toinen muistutus lähetettiin 4.10.2019 otokseen kuuluneille 18–24-vuotiaille ja 50–79-vuotiaille, jotta näiden ikäryhmien suhteellista osuutta aineistossa saatiin vastaamaan paremmin väestöä. Samalla otettiin lisäotos (n= 1 825) Länsi-Suomen, Itä-Suomen ja Pohjois-Suomen alueilta. Lopullinen vastaajien määrä oli 2 104 (vastausprosentti 19,8 %) (**Taulukko 4**).

Taulukko 4. Lääkebarometri 2019 -väestökyselyn otos, vastaukset ja vastausprosentti / Sample, respondents and response rate in the Medicines Barometer 2019 survey

	Otos Sample	Lisäotos Additional sample	Vastaajat Respondents	Vastaus- prosentti Response rate
	n	n	n	%
Nettipaneeli Internet panel	8 825	1 825	2 104	19,8

2.1.4. Lääkebarometri 2021

Lääkebarometri 2021 -väestökysely on toteutettu Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimean toimesta yhteistyössä Terveyden- ja hyvinvoinnin laitoksen, Kelan, Turun yliopiston ja Itä-Suomen yliopiston kanssa. Kyselyn toteutti ja vastaukset tallensi Taloustutkimus Oy.

Vuonna 2021 Lääkebarometrissä selvitettiin vastaajien mielipiteitä lääkkeistä (M4), mielipiteitä lääkekorvauksista ja lääkkeiden hinnoista (M6), lääkkeiden ostopaikkoja (M11), lääkehoidon seurantaa (M13), mielipiteitä rokotteista (M14) ja lääkehoidon ongelmia ja taakkaa (M16) (**Taulukko 1**). Lisäksi kysely sisältää taustatietoa vastaajista (M1) sekä heidän terveydestänsä ja lääkkeiden käytöstä (M2).

Uudet kysymykset ja väittämät pilotoitiin ja saadun palautteen perusteella tehtiin tarvittavia muutoksia. Kysely toteutettiin Taloustutkimuksen nettipaneelille (**Taulukko 5**). Kyselyyn oli mahdollista vastata vain suomeksi. Kyselystä oli vain yksi versio, jossa oli neljä eri vastaamispolkua M6 moduulin skenaarioita (A, B, C ja D) varten. Vastaajat arvottiin näille neljälle vastaamispolulle satunnaisesti ohjelman, jolla kysely toteutettiin, toimesta.

Nettipaneelikysely lähetettiin Taloustutkimuksen suljettuun internetpaneeliin (jäseniä lähes 40 000) kuuluville henkilöille, jotka oli valittu paneelista ositettuna satunnaisotantana huomioiden sukupuoli, ikä ja asuinalue. Internetpaneelin jäsenet on rekrytoitu monikanavaisesti Taloustutkimus Oy:n toteuttamien väestötutkimusten yhteydessä.

Nettipaneelin kyselyn tavoitteena oli saada 2 000 vastausta. Osallistumiskutsu kyselyyn lähetettiin 10 105 paneelin jäsenelle 23.9.2021. Muistutus kyselystä lähetettiin (päivämäärä ei tiedossa) alle 35-vuotiaille, jotka olivat tässä vaiheessa aineiston keruuta aliedustettuina. Lisäotoksia ei otettu. Lopullinen vastaajien määrä oli 2 104 (vastausprosentti 20,6 %) (**Taulukko 5**).

Taulukko 5. Lääkebarometri 2021 -väestökyselyn otos, vastaukset ja nettovastausprosentti / Sample, respondents, and response rate in the Medicines Barometer 2021 survey

	Otos Sample	Vastaajat Respondents	Vastaus- prosentti Response rate
	n	n	%
Nettipaneeli Internet panel	10 105	2 081	20,6

2.2. Aineiston edustavuus suhteessa väestöön

2.2.1. Lääkebarometri 2015

Lääkebarometri 2015 -kyselyyn vastaajien (18–79-vuotiaat) edustavuutta on tarkasteltu suhteessa vastaavan ikäiseen väestöön. Tarkastelun kohteena ovat sukupuoli (**Taulukko 6**), ikä (**Taulukko 7**), siviilisääty (**Taulukko 8**) ja asuinalue (**Taulukko 9**). Sosioekonomisen aseman (työmarkkina-asema, koulutus, tulot) (**Taulukko 10**) osalta vertailua väestöön ei voida tehdä, koska vertailukelpoista tietoa väestöstä ei ole saatavilla. Yhteenveto aineiston edustavuudesta suhteessa väestöön on esitetty **taulukossa 11**. Tarkemmin edustavuutta on käsitelty erillisessä julkaisussa (1).

Taulukko 6. Sukupuolijakauma (18–79-vuotiaat) Lääkebarometri 2015 -aineistossa ja vastaavanikäisessä väestössä (2) / Gender distribution (aged 18–79 years) in Medicines Barometer 2015 data and in same age population (2)

Sukupuoli Gender	Postikysely Postal survey		Nettipaneeli Internet panel		Väestö* Population	
	n	%	n	%	n	%
Nainen Female	1 870	58,8	1 143	51,1	2 075 252	50,2
Mies Male	1 310	41,2	1 092	48,9	2 055 515	49,8

Taulukko 7. Ikäjakauma (18–79-vuotiaat) sukupuolen mukaan Lääkebarometri 2015 -aineistossa ja vastaavanikäisessä väestössä (2) / Age distribution (aged 18–79 years) in Medicines Barometer 2015 data and in same age population (2)

Ikä Age	Postikysely Postal survey			Nettipaneeli Internet panel			Väestö Population		
	Mies Male n (%)	Nainen Fe- male n (%)	Yht. Total n (%)	Mies Male n (%)	Nainen Fe- male n (%)	Yht. Total n (%)	Mies Male n (%)	Nainen Female n (%)	Yht. Total n (%)
18–24	64 (5,0)	110 (6,0)	174 (5,6)	43 (3,9)	79 (6,9)	122 (5,5)	236 765 (11,5)	226 585 (10,9)	463 350 (11,2)
25–29	57 (4,4)	94 (5,1)	151 (4,8)	49 (4,5)	74 (6,5)	123 (5,5)	175 568 (8,5)	166 960 (8,1)	342 528 (8,3)
30–34	63 (4,8)	101 (5,5)	164 (5,2)	66 (6,0)	86 (7,5)	152 (6,8)	183 915 (9,0)	173 017 (8,3)	356 932 (8,6)
35–39	63 (4,9)	106 (5,8)	169 (5,4)	75 (6,9)	91 (8,0)	166 (7,4)	177 811 (8,7)	168 005 (8,1)	345 816 (8,4)
40–44	52 (4,0)	82 (4,5)	134 (4,3)	108 (9,9)	91 (8,0)	199 (8,9)	162 832 (7,9)	155 047 (7,5)	317 879 (7,7)
45–49	89 (6,9)	103 (5,6)	192 (6,2)	116 (10,6)	109 (9,5)	225 (10,1)	177 270 (8,6)	173 099 (8,3)	350 369 (8,5)
50–54	106 (8,2)	155 (8,5)	261 (8,4)	119 (10,9)	106 (9,3)	225 (10,1)	188 139 (9,2)	186 362 (9,0)	374 501 (9,1)
55–59	152 (11,8)	190 (10,4)	342 (10,6)	119 (10,9)	131 (11,5)	250 (11,2)	182 252 (8,9)	185 658 (9,0)	367 910 (8,9)
60–64	171 (13,3)	212 (11,6)	383 (12,3)	155 (14,2)	143 (12,5)	298 (13,3)	181 417 (8,8)	190 243 (9,2)	371 660 (9,0)
65–69	207 (16,1)	258 (14,1)	465 (14,9)	112 (10,3)	96 (8,4)	208 (9,3)	183 252 (8,9)	198 011 (9,5)	381 263 (9,2)
70–74	130 (10,1)	224 (12,2)	354 (11,3)	92 (8,4)	100 (8,8)	192 (8,6)	121 120 (5,9)	140 045 (6,8)	261 165 (6,3)
75–79	137 (10,6)	195 (10,7)	332 (10,6)	38 (3,5)	37 (3,2)	75 (3,4)	84 974 (4,1)	112 220 (5,4)	197 194 (4,8)

Taulukko 8. Siviilisäädyn jakauma (18–79-vuotiaat) Lääkebarometri 2015 -aineistossa ja vastaavanikäisessä väestössä (3,4) / Distribution of civil status (aged 18–79 years) in Medicines Barometer 2015 data and in same age population (3,4)

Siviilisäätö Civil status	Postikysely Postal survey		Nettipaneeli Internet panel		Väestö Population
	n	%	n	%	%
Naimisissa/ avoliitossa/ rekisteröidyssä parisuhteessa Married/ registered partnership/ common law relationship	1 803	56,8	1 463	65,5	60,4
Naimaton Unmarried	661	20,8	463	20,7	26,2
Asumuserossa/ eronnut Separated/ divorced	439	13,8	227	10,2	9,8
Leski Widow	271	8,5	82	3,7	3,6

Taulukko 9. Asuinalueen jakauma (18–79-vuotiaat) Lääkebarometri 2015 -aineistossa ja vastaavankäisessä väestössä (5) / Distribution of the area residence in Medicines Barometer 2015 data and in same age population (5)

Asuinalue Residential area	Postikysely Postal survey		Nettipaneeli Internet panel		Väestö Population	
	n	%	n	%	n	%
Kaupunki ¹ City ¹	1 759	55,5	1 310	58,6	2 905 274	71,4
Kaupungin läheinen taajama-alue ² Outer urban area ²	771	24,3	406	18,2	294 786	7,2
Haja-asutusalue /Maaseutu ³ Sparsely populated area or countryside ³	639	20,2	519	23,2	867 830	21,3

¹ Postikysely ja nettipaneeli: Pääkaupunkiseutu + Muu kaupunki, Väestö: Kaupunkialue / Postal survey and internet panel: Helsinki metropolitan area + Other city, Population: City area

² Väestö: Kaupungin läheinen maaseutu / Population: Outer urban countryside

³ Väestö: Maaseutualue, pois lukien kaupungin läheinen maaseutu /Population: Countryside, excluding outer urban countryside

Taulukko 10. Työmarkkina-aseman, koulutuksen ja tulojen jakauma (18–79-vuotiaat) Lääkebarometri 2015 -aineistossa / Distribution of labour market status, education and household income (aged 18–79 years) in Medicines Barometer 2015 data

	Postikysely Postal survey		Nettipaneeli Internet panel	
	n	%	n	%
Työmarkkina-asema Employment status				
Kokopäivätyö Full-time work	1 096	34,6	1 032	46,2
Osa-aikatyö Part-time work	130	4,1	107	4,8
Osa-aikaeläke Part-time pension	72	2,3	43	1,9
Työtön tai lomautettu Unemployed or laid off	205	6,5	174	7,8
Eläkkeellä Retired	1 362	43,0	652	29,2
Vanhempainvapaa, hoitovapaa tai äitiysloma Parental leave, childcare leave, or maternity leave	50	1,6	35	1,6
Opiskelija Student	167	5,3	139	6,2
Muu Other	85	2,7	53	2,4
Koulutus Education	n	%	n	%
Peruskoulu/ kansakoulu Basic education	669	21,2	137	6,1
Lukio General upper secondary education	199	6,3	218	9,8
Ammatillinen koulutus and training Vocational education and training	1 237	39,3	790	35,4
Ammattikorkeakoulu Polytechnic education	399	12,7	467	20,9
Yliopisto tai korkeakoulu University or other academic education	550	17,5	593	26,5

Muu Other	96	3,1	30	1,3
Tulot Income	n	%	n	%
Enintään 1000 € 1000 € at the most	378	12,2	180	8,1
1 001–2 000 €	902	29,1	422	18,9
2 001–3 000 €	749	24,2	497	22,2
3 001–4 000 €	545	17,6	527	23,6
4 001–5 000 €	283	9,1	347	15,5
5 001–8 000 €	202	6,5	208	9,3
Yli 8 000 € Over 8 000 €	38	1,2	54	2,4

Taulukko 11. Aineistojen edustavuudesta suhteessa väestöön / Representativeness of data compared to Finnish population

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
Ikä Age	<p>Alle 50-vuotiaat aliedustettuja. Yli 55-vuotiaat yliedustettuja.</p> <p>Under 50-year-olds are underrepresented. Over 55-year-olds are overrepresented.</p>	<p>Vastaa paremmin väestöä kuin postikysely. Alle 35-vuotiaat yliedustettuja. 55–64-vuotiaat yliedustettuja.</p> <p>Represents the population more closely than the postal survey. Under 35-year-olds are overrepresented. 55-64-years-olds are overrepresented.</p>
Sukupuoli Gender	<p>Naiset yliedustettuja. Females are overrepresented.</p>	<p>Vastaa väestöä. Represents the population.</p>
Siviilisääty Civil status	<p>Lesket, asumuserossa olevat ja eronneet yliedustettuja. Naimattomat sekä naimisissa, avoliitossa tai rekisteröidyssä parisuhteessa olevat aliedustettuja.</p> <p>Widows, and the separated and divorced people are overrepresented. The unmarried and married, as well as those living a registered partnership, or a common law relationship are underrepresented.</p>	<p>Vastaa paremmin väestöä kuin postikysely. Naimisissa, avoliitossa tai rekisteröidyssä parisuhteessa olevat hieman yliedustettuna. Naimattomat aliedustettuna.</p> <p>Represents the population more closely than the postal survey. Married, and those in a registered partnership or a common law relationship are slightly overrepresented. The unmarried are underrepresented.</p>
Asuinalue Residential area	<p>Kaupungeissa asuvat aliedustettuja. Haja-asutusalueilla asuvat yliedustettuja.</p> <p>People residing in urban areas are underrepresented. People living in sparsely populated areas are overrepresented.</p>	<p>Vastaa väestöä. Represents the population.</p>
Työmarkkina-asema* Employment status*	<p>Eläkeläiset yliedustettuja. Työssäkäyvät ja työttömät aliedustettuja.</p> <p>Retirees are overrepresented.</p>	<p>Vastaa väestöä paremmin kuin postikysely. Työssäkäyvät hieman aliedustettuja. Työttömät hieman aliedustettuja.</p>

	The employed and unemployed are underrepresented.	Represents the population more closely than the postal survey. The employed are slightly underrepresented. The unemployed are slightly underrepresented.
Koulutus* Education*	Vastaa paremmin väestöä kuin verkkopaneeli. Represents the population more closely than the internet panel.	Matalasti koulutetut aliedustettuna. Korkeasti koulutetut yliedustettuna. People with low level of education are underrepresented. People with a high level of education are overrepresented.
Tulot* Income*	Pienituloiset yliedustettuna. Suurituloiset aliedustettuna. People with low we income are overrepresented. People with higher income are underrepresented.	Vastaa väestöä paremmin kuin postikysely. Suurituloiset aliedustettuna. Represents the population more closely than the postal survey. Higher income people are underrepresented.

* vertailu vastaajien ja väestön kesken on esitetty erillisessä julkaisussa (1) / comparison between the respondents and population is presented in sepatare publication (1)

2.2.2. Lääkebarometri 2017

Lääkebarometri 2017 -kyselyyn vastaajien (18–79-vuotiaat) edustavuutta on tarkasteltu suhteessa väestöön. Tarkastelun kohteena ovat sukupuoli (**Taulukko 12**), ikä (**Taulukko 13**) ja asuinalue (**Taulukko 15**). Siviilisäädyn (**Taulukko 14**) ja sosioekonominen aseman (työmarkkina-asema, koulutus, tulot) (**Taulukko 16**) osalta vertailua väestöön ei voida tehdä, koska vertailukelpoista tietoa väestöstä ei ole saatavilla. Yhteenveto aineiston edustavuudesta suhteessa väestöön on esitetty **taulukossa 17**. Tarkemmin edustavuutta on käsitelty erillisessä julkaisussa (6).

Taulukko 12. Sukupuolijakauma (18–79-vuotiaat) Lääkebarometri 2017 -aineistossa ja vastaavan ikäisessä väestössä (2) / Gender distribution (aged 18–79 years) in Medicines Barometer 2017 data and in same age population (2)

Sukupuoli Gender	Postikysely Postal survey		Nettipaneeli Internet panel		Väestö Population	
	n	%	n	%	n	%
Nainen Female	1 951	53,9	1 132	52,7	2 082 049	50,1
Mies Male	1 639	45,3	1 017	47,3	2 070 083	49,9

Taulukko 13. Ikäjakauma (18–79-vuotiaat) sukupuolen mukaan Lääkebarometri 2017 -aineistossa ja vastaavan ikäisessä väestössä (2) / Age distribution (aged 18–79 years) by gender in Medicines Barometer 2017 data and in same age population (2)

Ikä Age	Postikysely Postal survey			Nettipaneeli Internet panel			Väestö Population		
	Mies Male n (%)	Nainen Fe- male n (%)	Yht. Total n (%)	Mies Male n (%)	Nainen Fe- male n (%)	Yht. Total n (%)	Mies Male n (%)	Nainen Female n (%)	Yht. Total n (%)
18–24	55 (3,4)	96 (5,0)	151 (4,3)	25 (2,5)	48 (4,2)	73 (3,4)	229 860 (11,1)	218 110 (10,5)	447 970 (10,7)
25–29	65 (4,0)	80 (4,2)	145 (4,1)	18 (1,8)	61 (5,4)	79 (3,7)	182 223 (8,8)	172 102 (8,3)	354 325 (8,5)
30–34	58 (3,6)	81 (4,2)	139 (4,0)	42 (4,1)	86 (7,6)	128 (6,0)	181 676 (8,8)	170 593 (8,2)	352 269 (8,4)
35–39	63 (3,9)	86 (4,5)	149 (4,2)	36 (3,5)	46 (4,1)	82 (3,8)	180 761 (8,7)	169 737 (8,2)	350 498 (8,4)
40–44	68 (4,2)	105 (5,5)	173 (4,9)	71 (7,0)	69 (6,1)	140 (6,9)	170 871 (8,3)	161 943 (7,8)	332 814 (8,0)
45–49	97 (6,0)	113 (5,9)	210 (6,0)	90 (8,8)	109 (9,6)	199 (9,3)	166 331 (8,0)	161 558 (7,8)	328 274 (7,9)
50–54	123 (7,6)	172 (9,0)	295 (8,4)	76 (7,5)	118 (10,4)	194 (9,0)	185 887 (9,0)	183 869 (8,8)	369 756 (8,9)
55–59	154 (9,5)	192 (10,0)	346 (9,8)	88 (8,7)	129 (11,4)	217 (10,1)	181 216 (8,8)	183 869 (8,8)	365 085 (8,7)
60–64	239 (14,8)	229 (11,9)	468 (13,3)	123 (12,1)	160 (14,1)	283 (13,2)	179 220 (8,7)	188 012 (9,0)	367 232 (8,8)
65–69	267 (16,6)	297 (15,5)	564 (16,0)	202 (19,9)	127 (11,2)	329 (15,3)	178 082 (8,6)	191 919 (9,2)	370 001 (8,9)
70–74	247 (15,3)	266 (13,9)	513 (14,6)	175 (17,2)	120 (10,6)	295 (13,7)	164 019 (7,9)	164 019 (7,9)	328 038 (7,9)
75–79	175 (10,9)	188 (9,9)	384 (10,9)	71 (7,0)	59 (5,2)	130 (6,0)	90 458 (4,4)	116 605 (5,6)	207 063 (5,0)

Taulukko 14. Siviilisäädyn jakauma (18–79-vuotiaat) Lääkebarometri 2017 -aineistossa ja vastaavanikäisessä väestössä / Distribution of civil status (aged 18–79 years) in Medicines Barometer 2017 data and in same age population

Siviilisäätö Civil status	Postikysely Postal survey		Nettipaneeli Internet panel	
	n	%	n	%
Naimisissa/ avoliitossa/ rekisteröidyssä parisuhteessa Married/ registered partnership/ common law relationship	2 489	68,7	1 388	64,6
Naimaton Unmarried	531	14,7	437	20,3
Asumuserossa/ eronnut Separated/ divorced	367	10,1	234	10,9
Leski Widow	202	5,6	84	3,9

Taulukko 15. Asuinalueen jakauma (18–79-vuotiaat) Lääkebarometri 2017 -aineistossa ja vastaavanikäisessä väestössä (5) / Distribution of the area of residence (18–79-vuotiaat) in Medicines Barometer 2017 data and in same age population (5)

Asuinalue Residential area	Postikysely Postal survey		Nettipaneeli Internet panel		Väestö 31.12.2016 Population 31 Dec 2016	
	n	%	n	%	n	%
Kaupunki ¹ City ¹	2 037	56,2	1 463	68,1	2 949 065	72,1
Kaupungin läheinen taajama-alue ² Outer urban area ²	527	14,5	255	11,9	291 115	7,1
Haja-asutusalue /Maaseutu ³ Sparsely populated area or countryside ³	1 020	28,2	428	19,9	847 883	20,7

¹ Postikysely ja nettipaneeli: Pääkaupunkiseutu + Muu kaupunki, Väestö: Kaupunkialue / Postal survey and internet panel: Helsinki metropolitan area + Other city, Population: City area

² Väestö: Kaupungin läheinen maaseutu / Population: Outer urban countryside

³ Väestö: Maaseutualue, pois lukien kaupungin läheinen maaseutu / Population: Countryside, excluding outer urban countryside

Taulukko 16. Työmarkkina-aseman, koulutuksen ja tulojen jakauma (18–79-vuotiaat) Lääkebarometri 2017 -aineistossa / Distribution of labour market status, education and household income (aged 18–79 years) in Medicines Barometer 2017 data

	Postikysely Postal survey		Nettipaneeli Internet panel	
	n	%	n	%
Työmarkkina-asema Employment status				
Kokopäivätyö Full-time work	1 237	34,2	779	36,2
Osa-aikatyö Part-time work	131	3,6	91	4,2
Osa-aikaeläke Part-time pension	97	2,7	54	2,5
Työtön tai lomautettu Unemployed or laid off	144	4,0	156	7,3
Eläkkeellä Retired	1 671	46,1	907	42,2
Vanhempainvapaa, hoitovapaa tai äitiysloma Parental leave, childcare leave, or maternity leave	43	1,2	18	0,8
Opiskelija Student	169	4,7	90	4,2
Muu Other	110	3,0	51	2,4
Koulutus Education	n	%	n	%
Peruskoulu/ kansakoulu Basic education	809	22,3	358	16,7
Lukio tai ammatillinen koulutus General upper secondary education or vocational education and training	1 160	45,9	1 035	48,2
Yliopisto, korkeakoulu University, other academic education or polytechnic education	1 036	28,6	712	33,1
Muu Other	90	2,5	40	1,9

Tulot Income	n	%	n	%
Enintään 1000 € 1000 € at the most	219	6,0	158	7,4
1 001–2 000 €	811	22,4	435	20,2
2 001–3 000 €	1 000	27,6	562	26,2
3 001–4 000 €	786	21,7	486	22,6
4 001–5 000 €	399	11,0	278	12,9
5 001–8 000 €	257	7,1	143	6,7
Yli 8 000 € Over 8 000 €	47	1,3	48	2,2

Taulukko 17. Aineistojen edustavuudesta suhteessa väestöön / Representativeness of data when compared to Finnish population

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
Ikä Age	Alle 50-vuotiaat aliedustettuja. Yli 50-vuotiaat yliedustettuja. Respondents aged under 50 are underrepresented. Respondents aged over 55 are overrepresented.	Alle 45-vuotiaat aliedustettuja. Yli 45-vuotiaat yliedustettuja. Respondents aged under 45 are underrepresented. Respondents aged over 45 are overrepresented.
Sukupuoli Gender	Naiset hieman yliedustettuja. Females slightly are overrepresented.	Naiset hieman yliedustettuja. Females slightly are overrepresented.
Asuinalue Residential area	Kaupungeissa asuvat aliedustettuja. Haja-asutusalueilla asuvat yliedustettuja. Respondents residing in cities are underrepresented. Respondents living in sparsely populated areas are overrepresented.	Kaupungeissa asuvat yliedustettuja. Haja-asutusalueilla asuvat yliedustettuja. Respondents with a low level of education are underrepresented. Highly educated are overrepresented.
Työmarkkina-asema* Employment status*	Eläkeläiset yliedustettuja. Työssäkäyvät aliedustettuja. Työttömät aliedustettuja. Retirees are overrepresented. The employed are underrepresented. The unemployed are underrepresented.	Eläkeläiset yliedustettuja. Työssäkäyvät aliedustettuja. Työttömät hieman aliedustettuja. Retirees are overrepresented. The employed are underrepresented. Unemployed slightly are underrepresented.
Koulutus* Education*	Vastaa hyvin väestöä. Represents well the population.	Matalasti koulutetut aliedustettuja. Korkeasti koulutetut yliedustettuja. People living in the cities are overrepresented. People living in sparsely populated areas are underrepresented.

* vertailu vastaajien ja väestön kesken on esitetty erillisessä julkaisussa (6) / comparison between the respondents and population is presented in separate publication (6)

2.2.3. Lääkebarometri 2019

Lääkebarometri 2019 -kyselyyn vastaajien (18–79-vuotiaat) edustavuutta on tarkasteltu suhteessa väestöön. Tarkastelun kohteena ovat sukupuoli (**Taulukko 18**), ikä (**Taulukko 19**) ja asuinalue (**Taulukko 21**). Siviilisäädyn (**Taulukko 20**) ja sosioekonomisen aseman (työmarkkina-asema, koulutus, tulot) (**Taulukko 22**) osalta vertailua väestöön ei voida tehdä, koska vertailukelpoista tietoa väestöstä ei ole saatavilla. Yhteenveto aineiston edustavuudesta suhteessa väestöön on esitetty **taulukossa 23**. Tarkemmin edustavuutta on käsitelty erillisessä julkaisussa (8).

Taulukko 18. Sukupuolijakauma (18–79-vuotiaat) Lääkebarometri 2019 -aineistossa ja vastaavan ikäisessä väestössä (2) / Gender distribution (aged 18–79 years) in Medicines Barometer 2019 data and in same age population (2)

Sukupuoli Gender	Nettipaneeli Internet panel		Väestö 31.12.2018 Population 31 Dec 2018	
	n	%	n	%
Nainen Female	1 162	55,2	2 083 037	50,1
Mies Male	942	44,8	2 074 081	49,9

Taulukko 19. Ikäjakautta (18–79-vuotiaat) sukupuolen mukaan Lääkebarometri 2019 -aineistossa ja vastaavan ikäisessä väestössä (2) / Age distribution (aged 18–79 years) by gender in Medicines Barometer 2019 data and in same age population (2)

Ikä Age	Nettipaneeli Internet panel			Väestö Population		
	Mies Male n (%)	Nainen Female n (%)	Yhteensä Total n (%)	Mies Male n (%)	Nainen Female n (%)	Yhteensä Total n (%)
18–24	26 (2,8)	73 (6,3)	99 (4,7)	226 715 (10,9)	213 971 (10,3)	440 686 (10,6)
25–29	53 (5,6)	90 (7,7)	143 (6,8)	182 635 (8,8)	172 237 (8,3)	354 872 (8,6)
30–34	85 (9,0)	135 (11,6)	220 (10,5)	180 832 (8,7)	169 564 (8,1)	350 396 (8,5)
35–39	80 (8,5)	93 (8,0)	173 (8,2)	183 327 (8,8)	172 424 (8,3)	339 493 (8,2)
40–44	128 (13,6)	130 (11,2)	258 (12,3)	175 769 (8,5)	166 596 (8,0)	342 365 (8,3)
45–49	61 (6,5)	52 (4,5)	112 (5,3)	160 573 (7,7)	155 005 (7,4)	315 578 (7,6)
50–54	112 (11,9)	160 (13,8)	272 (12,9)	183 302 (8,8)	181 247 (8,7)	364 549 (8,8)
55–59	84 (8,9)	118 (10,2)	202 (9,6)	183 156 (8,8)	185 077 (8,9)	368 233 (8,9)
60–64	68 (7,2)	110 (9,5)	178 (8,5)	177 055 (8,5)	185 506 (8,9)	362 561 (8,7)
65–69	90 (9,5)	94 (8,1)	184 (8,7)	174 278 (8,4)	187 930 (9,0)	362 208 (8,7)
70–74	101 (10,7)	73 (6,3)	174 (8,3)	154 506 (7,5)	176 154 (8,5)	330 660 (8,0)
75–79	54 (5,7)	34 (2,9)	88 (4,2)	91 933 (4,4)	117 326 (5,6)	209 259 (5,1)

Taulukko 20. Siviilisäädyn jakauma (18–79 -vuotiaat) Lääkebarometri 2019 -aineistossa /
Distribution of civil status (aged 18–79 years) in Medicines Barometer 2019 data

Siviilisäätö Civil status	Nettipaneeli Internet panel	
	n	%
Naimisissa/ avoliitossa/ rekisteröidyssä parisuhteessa Married/ registered partnership/ common law relationship	1 364	64,8
Naimaton Unmarried	509	24,2
Asumuserossa/ eronnut Separated/ divorced	187	8,9
Leski Widow	44	2,1

Taulukko 21. Asuinalueen jakauma (18–79-vuotiaat) Lääkebarometri 2019 -aineistossa ja vastaavanikäisessä väestössä (5) / Distribution of the area of residence (aged 18–79 years) in Medicines Barometer 2019 data and in same age population (5)

Asuinalue Residential area	Nettipaneeli Internet panel		Väestö 31.12.2018 Population 31 Dec 2018	
	n	%	n	%
Kaupunki ¹ City ¹	1 442	68,5	2 988 744	72,9
Kaupungin läheinen taajama-alue ² Outer urban area ²	223	10,6	286 883	7,0
Haja-asutusalue / Maaseutu ³ Sparsely populated area or countryside ³	439	20,9	825 723	20,1

¹ Nettipaneeli: Pääkaupunkiseutu + Muu kaupunki, Väestö: Kaupunkialue / Internet panel: Helsinki metropolitan area + other city, Population: City area

² Väestö: Kaupungin läheinen maaseutu / Population: Outer urban countryside

³ Väestö: Maaseutualue, pois lukien kaupungin läheinen maaseutu /Population: Countryside, excluding outer urban countryside

Taulukko 22. Työmarkkina-aseman, koulutuksen ja tulojen jakauma (18–79-vuotiaat) Lääkebarometri 2019 -aineistossa / Distribution of labour market status, education and household income (aged 18–79 years) in Medicines Barometer 2019 data

	Nettipaneeli Internet panel	
Työmarkkina-asema Employment status	n	%
Kokopäivätyö Full-time work	982	46,7
Osa-aikatyö Part-time work	137	6,5
Osa-aikaeläke Part-time pension	51	2,4
Työtön tai lomautettu Unemployed or laid off	125	5,9
Eläkkeellä Retired	559	26,6
Äitiys- tai isyysvapaa, vanhempainvapaa tai hoitovapaa Maternity or paternity leave, parental leave, or childcare leave	44	2,1
Opiskelija Student	148	7,0
Muu Other	58	2,8
Koulutus Education	n	%
Peruskoulu/ kansakoulu Basic education	165	7,8
Lukio tai ammatillinen koulutus General upper secondary education or vocational education and training	1 008	47,9
Yliopisto, korkeakoulu University, other academic education or polytechnic education	893	42,4
Muu Other	38	1,8
Tulot Income	n	%
Enintään 1000 € 1000 € at the most	186	8,8
1 001–2 000 €	396	18,8
2 001–3 000 €	502	23,9

3 001–4 000 €	482	22,9
4 001–5 000 €	298	14,2
5 001–8 000 €	201	9,6
Yli 8 000 € Over 8 000 €	39	1,9

Taulukko 23. Aineiston edustavuus suhteessa väestöön / Representativeness of data when compared to Finnish population

	Nettipaneeli Internet panel
Ikä Age	30–34-vuotiaat, 40–44-vuotiaat ja 50–54-vuotiaat yliedustettuja. Alle 30-vuotiaat ja 45–49-vuotiaat aliedustettuja. Respondents aged 30–34, 40–44 and 50–54 are overrepresented. Respondents aged under 30 and 45–49 are underrepresented.
Sukupuoli Gender	Naiset hieman yliedustettuja. Females are slightly overrepresented.
Työmarkkina-asema* Employment status*	Työttömät hieman aliedustettuja. Eläkeläiset edustavat väestöä hyvin. Työllisyyden vertailu ei ole suoraan mahdollinen johtuen poikkeavasta työllisyyden luokitteluista kyselyssä ja tilastoissa. Unemployed are slightly underrepresented. Retired represents well the population. Comparison is not directly possible due to the different employment status classifications in this survey and statistics.
Koulutus* Education*	Korkeasti koulutetut yliedustettuja. Matalasti koulutetut aliedustettuja. Highly educated are overrepresented. Respondents with a low level of education are underrepresented.

* vertailu vastaajien ja väestön kesken on esitetty erillisessä julkaisussa (8) / comparison between the respondents and population is presented in separate publication (8)

2.2.4. Lääkebarometri 2021

Lääkebarometri 2021 -kyselyyn vastaajien (18–79-vuotiaat) edustavuutta on tarkasteltu suhteessa väestöön. Tarkastelun kohteena ovat sukupuoli (**Taulukko 24**), ikä (**Taulukko 25**) ja asuinalue (**Taulukko 27**). Sukupuolen (**Taulukko 26**) ja sosioekonomisen aseman (työmarkkina-asema, koulutus, tulot) (**Taulukko 28**) osalta vertailua väestöön ei voida tehdä, koska vertailukelpoista tietoa väestöstä ei ole saatavilla. Yhteenveto aineiston edustavuudesta suhteessa väestöön on esitetty **taulukossa 29**. Edustavuudesta ei ole laadittu erillistä julkaisua.

Taulukko 24. Sukupuolijakauma (18–79-vuotiaat) Lääkebarometri 2021 -aineistossa ja vastaavan ikäisessä väestössä (2) / Gender distribution (aged 18–79 years) in Medicines Barometer 2021 data and in same agepopulation (2)

	Nettipaneeli Internet panel		Väestö 31.12.2020 Population 31 Dec 2020	
	n	%	n	%
Sukupuoli Gender				
Nainen Female	1 084	52,1	2 090 266	50,0
Mies Male	977	46,9	2 086 592	50,0
Muu Other	20	1,0	ei ole tilastoitu	

Taulukko 25. Ikäjakauma (18–79-vuotiaat) sukupuolen mukaan Lääkebarometri 2021 -aineistossa ja vastaavan ikäisessä väestössä (2) / Age distribution (aged 18–79 years) by gender in Medicines Barometer 2021 data and in same age population (2)

Ikä Age	Nettipaneeli Internet panel				Väestö 31.12.2020 Population 31 Dec 2020		
	Mies Male n (%)	Nainen Female n (%)	Muu Other n (%)	Yhteensä Total n (%)	Mies Male n (%)	Nainen Female n (%)	Yhteensä Total n (%)
18–24	41 (4,2)	51 (4,7)	7 (35,0)	99 (4,8)	219 462 (10,0)	206 515 (9,0)	425 977 (10,2)
25–29	43 (4,4)	80 (7,4)	2 (10,0)	125 (6,0)	181 808 (8,3)	171 182 (7,5)	352 990 (8,5)
30–34	84 (8,6)	95 (8,8)	6 (30,0)	185 (8,9)	183 434 (8,3)	171 633 (7,5)	355 067 (8,5)
35–39	43 (4,4)	56 (5,2)	2 (10,0)	101 (4,5)	187 719 (8,5)	175 975 (7,7)	363 352 (8,7)
40–44	61 (6,2)	91 (8,4)	0	152 (7,3)	178 936 (8,1)	169 595 (7,4)	348 531 (8,4)
45–49	112 (11,5)	103 (9,5)	3 (15,0)	218 (10,5)	162 358 (7,4)	155 532 (6,8)	317 890 (7,6)
50–54	66 (6,8)	93 (8,6)	0	159 (7,6)	174 856 (7,9)	172 290 (7,5)	347 146 (8,3)
55–59	80 (8,2)	118 (10,9)	0	198 (9,5)	183 465 (8,3)	184 318 (8,0)	367 783 (8,8)
60–64	97 (9,9)	100 (9,2)	0	197 (9,5)	175 134 (8,0)	182 117 (7,9)	357 251 (8,6)
65–69	125 (12,8)	129 (11,9)	0	254 (12,2)	169 845 (7,7)	184 130 (8,0)	353 975 (8,5)
70–74	136 (13,9)	100 (9,2)	0	236 (11,3)	165 833 (7,5)	188 295 (8,2)	349 975 (8,4)
75–79	89 (9,1)	68 (6,3)	0	157 (7,5)	103 742 (4,7)	128 684 (5,6)	232 426 (5,6)

Taulukko 26. Siviilisäädyn jakauma (18–79-vuotiaat) Lääkebarometri 2021 -aineistossa /
Distribution of civil status (aged 18–79 years) in Medicines Barometer 2021 data

Siviilisääty* Civil status	Nettipaneeli Internet panel	
	n	%
Naimisissa/ avoliitossa/ rekisteröidyssä parisuhteessa Married/ registered partnership/ common law relationship	1 304	62,7
Naimaton Unmarried	486	23,4
Asumuserossa/ eronnut Separated/ divorced	225	10,8
Leski Widow	66	3,2

Taulukko 27. Asuinalueen jakauma (18–79-vuotiaat) Lääkebarometri 2021 -aineistossa ja vastaavanikäisessä väestössä (5) / Distribution of the area of residence (aged 18–79 years) in Medicines Barometer 2021 data and in same age population (5)

Asuinalue Residential area	Nettipaneeli Internet panel		Väestö 31.12.2020 Population 31 Dec 2020	
	n	%	n	%
Pääkaupunkiseudun (Helsinki, Espoo, Vantaa, Kauniainen) keskusta tai lähiö ¹ Helsinki metropolitan area (Helsinki, Espoo, Vantaa, Kauniainen) or suburb ¹	607	29,2	2 752 504	71,6 ¹
Muun kaupungin ² keskusta tai lähiö ² Other city centrum or suburb	994	47,8		
Kunnan keskusta, kirkonkylä tai taajama ³ Centrum of municipality, village or conurbation	229	11,0	510 745	13,3 ²
Haja-asutusalue / Maaseutu ⁴ Sparsely populated area or countryside ⁴	251	12,0	580 841	15,1 ³

¹ Väestö: sisempi kaupunkialue, ulompi kaupunkialue, kaupungin kehysalua / Population: inner urban are, outer urban area, peri-urban area (5)

² Väestö: maaseudun paikalliskeskukset, kaupungin läheinen maaseutu / Population: local center of rural are, rural area close to urban area (5)

³ Väestö: ydinmaaseutu, harvaan asuttu maaseutu, tuntematon (maaseutu) / Population: rural heartland area, sparsely populated rural area, unknown (rural area) (5)

Taulukko 28. Työmarkkina-aseman, koulutuksen ja tulojen jakauma (18–79-vuotiaat) Lääkebarometri 2021 -aineistossa (6) / Distribution of labour market status, education and household income (aged 18–79 years) in Medicines Barometer 2021 data (6)

	Nettipaneeli Internet panel		Väestö 31.12.2020 Population 31 Dec 2020	
	n	%	n	%
Työmarkkina-asema Employment status				
Kokopäivätyö Full-time work	871	41,9	–	–
Osa-aikatyö Part-time work	87	4,2	–	–
Osa-aikaeläke Part-time pension	43	2,1	–	–
Työtön tai lomautettu Unemployed or laid off	118	5,7	–	–
Eläkkeellä Retired	723	34,7	–	–
Vanhempainvapaa, hoitovapaa tai äitiysloma Parental leave, childcare leave or maternity leave	19	0,9	–	–
Opiskelija Student	159	7,6	–	–
Muu Other	39	1,9	–	–
Koulutus Education				
Peruskoulu/ kansakoulu Basic education	107	5,1	1 204 231 ¹	25,8
Lukio General upper secondary education	222	10,7	2 364 202 ²	50,6
Ammatillinen koulutus Vocational education and training	666	32,0		
Ammattikorkeakoulu Polytechnic education	454	21,8	1 104 499 ³	23,6
Yliopisto tai korkeakoulu	594	28,5		

University or other academic education				
Muu Other	38	1,8	–	–
Tulot Income				
Enintään 1000 € 1000 € at the most	133	6,4	–	–
1 001–2 000 €	284	13,6	–	–
2 001–3 000 €	396	19,0	–	–
3 001–4 000 €	366	17,6	–	–
4 001–5 000 €	315	15,1	–	–
5 001–8 000 €	231	11,1	–	–
Yli 8 000 € Over 8 000 €	58	2,8	–	–
En halua vastata I don't want to answer	198	9,5	–	–
En osaa sanoa I don't know	100	4,8	–	–

¹ Väestö: ei perusasteen jälkeistä tutkintoa / Population: no education before basic education (6)

² Väestö: toinen aste, erikoisammattikoulutusaste, alin korkea-aste / Population: upper secondary level, specialist vocational qualification level, lowest level of education (6)

³ Väestö: alempi korkeakouluaste, ylempi korkeakouluaste, tutkijakoulutusaste / Population: lower or higher level of education (university or university of applied sciences), researcher level of education (6)

Taulukko 29. Aineiston edustavuus suhteessa väestöön / Representativeness of data when compared to Finnish population

	Nettipaneeli Internet panel
Ikä Age	Alle 30-vuotiaat ja 35–39-vuotiaat aliedustettuja. 45–49-vuotiaat ja 65–74-vuotiaat yliedustettuja. Respondents aged under 30 and 35–39 are underrepresented. Respondents aged 45–49 and 65–74 are overrepresented.
Sukupuoli Gender	Naiset hieman yliedustettuna. Miehet hieman aliedustettuna. Women are slightly overrepresented. Men are slightly underrepresented.
Asuinalue Residential area Haja-asutusalue /	Kaupungeissa tai lähiöissä asuvat yliedustettuja. Kuntien keskustoissa, kirkonkylillä tai taajamissa asuvat hieman aliedustettuja. Haja-asutusalueilla tai maaseudulla asuvat aliedustettuja. People residing in urban areas or outer urban areas slightly overrepresented. People living in centrum of municipalities, villages or conurbations are slightly underrepresented. People living in sparsely populated area or countryside are underrepresented.
Koulutus Education	Korkeasti koulutetut yliedustettuja. Matalasti koulutetut aliedustettuja. Highly educated are overrepresented. Respondents with a low level of education are underrepresented.

2.3. Tietolupahakemus ja sopimus aineiston käytöstä

Lääkebarometri-aineistoja voi hakea käyttöönsä tietolupahakemuksella. Lääkebarometri-aineistojen tietoluvasta ja aineistojen toimittamisesta ei peritä maksua.

Vuosien 2015 ja 2017 aineistot ovat käytettävissä ainoastaan tieteelliseen tutkimukseen. Vuoden 2019 ja sen jälkeen toteutettuja Lääkebarometri-aineistoja voi hakea tieteellisen tutkimuskäytön lisäksi kehittämis- ja innovaatiotoimintaan, opetukseen sekä suunnittelu- ja selvitystehtäviin.

Tieteellisen tutkimuksen käyttötarkoitus katsotaan osoitetuksi, kun tietolupahakemuksessa on kuvattu tutkimushankkeen vastuuhenkilön riittävä tieteellinen pätevyys (tohtoritaso) ja suunnitelma tulosten julkaisemisesta vertaisarvioidussa lehdessä. Lääkebarometrin aineisto voidaan esimerkiksi luovuttaa pro gradu -tutkielmaan ainoastaan silloin, jos hakijana on ohjaaja (tieteellinen pätevyys) ja tarkoitus on julkaista tulokset vertaisarvioidussa lehdessä (ns. artikkeligradu).

Tietolupaa voi hakea täyttämällä tietolupahakemuksen ja laatimalla sen liitteeksi tutkimus-/aineiston käyttösuunnitelman, tietosuojailmoituksen, tiedon hyödyntämissuunnitelman sekä salassapitositoumukset tietolupahakemuksessa mainituilta tutkijoilta ja muilta aineistoa käsitteleviltä henkilöiltä. Tietolupaa haetaan käyttämällä Fimean [Tietoluvat -verkkosivulta](#) löytyvää lomaketta. Samalta verkkosivulta löytyvät muiden liitetiedostojen lomakepohjat.

Kunkin vuoden aineistot on kuvattu tarkemmin [Lääkebarometri-verkkosivuilla](#). Aineistoissa on epäsuoria tunnisteita ja arkaluonteisia tietoja (terveystiedot). Hakijan on hyvä huomioida, että hänelle koostettavasta aineistosta muodostuu uusi rekisteri, johon hakijan on laadittava tietosuojailmoitus. Viittauksia Fimean vastuuseen koko Lääkebarometri-aineiston rekisterinpitäjänä ei siis laadittavassa tietosuojailmoituksessa voi olla.

Allekirjoitettu tietolupahakemuslomake liitteineen toimitetaan Fimean kirjaamoon (kirjaamo@fimea.fi). Fimea arvioi tietolupahakemukset tapauskohtaisesti ja käytöstä laaditaan sopimus. Tietolupahakemuksen käsittelyyn ja sopimusprosessiin on hyvä varata aikaa vähintään kuukausi.

3. Moduulien tietosisältö

Tässä luvussa kuvataan Lääkebarometri -väestökyselyiden moduulit ja niiden tietosisältö sekä niiden sisältyminen kunkin vuoden kyselyihin. Jokaisesta moduulin sisältyneestä kysymyksestä, jotka muodostavat tämän tutkimuksen muuttujat, esitetään kaksi taulukkoa.

Ensimmäisessä taulukossa kuvataan kysymys ja sen tietosisältö. Taulukossa ilmoitettu muuttujan nimi vastaa koodia, jolla muuttuja löytyy aineistoista. Lisäksi taulukossa esitetään kysymys/väittäjä sekä vastausvaihtoehdot siitä muodossa kuin ne ovat olleet kyselyssä. Mikäli kysymyksiin/väittäjiin tai vastausvaihtoehtoihin on tehty muutoksia, ne esitetään taulukon lopussa. Muuttujan taustana esitetään lähde tai muu informaatio, jonka perusteella kysymys/väittäjä on tuotu sellaisenaan tai muokattuna osaksi Lääkebarometri - väestökyselyä.

Toisessa taulukossa esitetään muuttujan sisältyminen kunkin vuoden Lääkebarometri - väestökyselyyn. Taulukosta käy selville myös, milloin kysely on toteutettu posti- ja nettikyselynä ja milloin pelkkänä nettikyselynä.

Lisäksi vastaajille on annettu joissakin kysymyksissä tai väittäjäpatteristoissa erillinen ohjeistus, joka on esitetty tässä julkaisussa taulukkomuodossa kyseisten kysymysten tai väittäjien yhteydessä.

3.1. M1 Taustatiedot

Taustatiedot -moduuli (M1) sisältää kysymyksiä vastaajien sosiodemografisista ja muista taustatiedoista. Moduulin M1 muuttujat ja niiden tietosisältö sekä muuttujien sisältyminen Lääkebarometri -väestökyselyihin on kuvattu **taulukoissa 30–62**.

Aineisto sisältää lisäksi taustatietoa, jota kyselyn toteuttaja (Taloustutkimus Oy) on kerännyt vastaajista. Nämä tiedot ovat saatavilla vain nettipaneelin vastaajista. Taloustutkimuksen taustamuuttujat on kuvattu **kappaleessa 3.17**.

3.1.1. Tutkittavan ID

Taulukko 30. Muuttujan M1_ID kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the M1_ID variable

	Muuttujan kuvailu ja tietosisältö Description and content of variable
Muuttujan nimi Name of variable	M1_ID
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan tutkimusnumero
Kysymys Question	Muodustunut aineistoon poiminnan yhteydessä
Vastaus Answer	Tutkimusnumero
Tausta Background	Tutkimusnumeron on muodostanut tutkimuksen toteuttaja
Muutokset Changes	Ei muutoksia
Huomiot Notes	Tutkimusnumerot ovat kyselykohtaisia. Sama ID ei tarkoita samaa vastaajaa eri kyselyissä.

Taulukko 31. Muuttujan M1_ID sisältyminen Lääkebarometri -väestökyselyihin / Inclusion of the M1_ID variable into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	X	X
LB2017 MB2017	X	X
LB2019 MB2019	ei toteutettu	X
LB2021 MB2021	ei toteutettu	X

3.1.2. Lomakeversio

Taulukko 32. Muuttujan M1_versio kuvailu ja tietosisältö (LB2015) / Description and content of the M1_versio variable (MB2015)

	Muuttujan kuvailu ja tietosisältö (LB2015) Description and content of the variable (MB2015)
Muuttujan nimi Name of variable	M1_versio
Muuttujan kuvailu Description of variable	Lomakkeen versio, mikäli jonkun kysymyksen yhteydessä on esitetty vaihtoehtoisia skenaarioita
Moduuli Module	M7 Maksuhalukkuus
Kysymys Question	Kuvittele tilannetta, jossa XX-vuotiaalla henkilöllä on todettu pitkälle edennyt sairaus. Henkilöllä on odotettavissa olevaa elinaikaa 2 vuotta. Sairauteen on tulossa uusi lääke, joka antaisi hänelle XX kuukautta lisää elinaikaa. Kuinka paljon yhteiskunnan pitäisi olla valmis maksamaan tällaisesta hoidosta?
Versiot Versions	1 = 40-vuotias, joka saisi 3 kk lisäaikaa 2 = 40-vuotias, joka saisi 6 kk lisäaikaa 3 = 70-vuotias, joka saisi 3 kk lisäaikaa 4 = 70-vuotias, joka saisi 6 kk lisäaikaa
Tausta Background	Laadittu yhteistyössä Itä-Suomen yliopiston farmasian laitoksen kanssa.
Muutokset Changes	Ei muutoksia

Taulukko 33. Muuttujan M1_versio kuvailu ja tietosisältö (LB2021) / Description and content of the M1_ID variable (MB2021)

	Muuttujan kuvailu ja tietosisältö (LB2021) Description and content of the variable (MB2021)
Muuttujan nimi Name of variable	M1_versio
Muuttujan kuvailu Description of variable	Lomakkeen versio, mikäli jonkun kysymyksen yhteydessä on esitetty vaihtoehtoisia skenaarioita
Moduuli Module	M6 Mielenpitoet lääkekorvauksista ja lääkkeiden hinnoista
Kysymys Question	Kehyskohtaiset kysymykset on esitetty yksityiskohtaisesti muuttujien M6_5_x, M6_6_x ja M6_7_x yhteydessä
Versiot Versions	1 = Kehys A 2 = Kehys B 3 = Kehys C 4 = Kehys D
Tausta Background	Laadittu yhteistyössä Turun yliopiston kanssa. Hyödynnetty julkaistun artikkelin kysymyksiä (9).
Muutokset Changes	Ei muutoksia

Taulukko 34. Muuttujan M1_versio sisältyminen Lääkebarometri -väestökyselyihin / Inclusion of the M1_versio variable into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	X (M7)	X (M7)
LB2017 MB2017	–	–
LB2019 MB2017	ei toteutettu	–
LB2021 MB2021	ei toteutettu	X (M6)

3.1.3. Sukupuoli

Taulukko 35. Muuttujan M1_1 kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the M1_1 variable

	Muuttujan kuvailu ja tietosisältö Description and content of the variable
Muuttujan nimi Name of variable	M1_1
Muuttujan kuvailu Description	Vastaajan sukupuoli
Kysymys Question	Mikä on sukupuolesi?
Vastausvaihtoehdot Alternative answers	1 = nainen 2 = mies 3 = muu 99 = ei vastausta
Tausta Background	Vaihtoehdon 3 'muu' lisäyksen jälkeen vastaa VNTEAS-tutkimuksen kysymystä (10).
Muutokset Changes	Lisätty vaihtoehto '3 = muu'. Muutos LB2021 lähtien.

Taulukko 36. Muuttujan M1_1 sisältyminen Lääkebarometri -väestökyselyihin / Inclusion of the M1_1 variable into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	X	X
LB2017 MB2017	X	X
LB2019 MB2019	ei toteutettu	X
LB2021 MB2021	ei toteutettu	X

3.1.4. Syntymävuosi ja ikä

Taulukko 37. Muuttujan M1_2 kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the M1_2 variable

	Muuttujan kuvailu ja tietosisältö Description and content of the variable
Muuttujan nimi Name of variable	M1_2
Muuttujan kuvailu Description	Vastaajan syntymävuosi
Kysymys Question	Syntymävuotesi
Vastaus Answer	Avoin
Tausta Background	Ei taustaa
Muutokset Changes	Ei muutoksia

Taulukko 38. Muuttujan M1_2_1 kuvailu ja tietosisältö / Inclusion of the M1_2_1 variable into the Medicines Barometer surveys

	Muuttujan kuvailu ja tietosisältö Description and content of the variable
Muuttujan nimi Name of variable	M1_2_1
Muuttujan kuvailu Description	Vastaajan ikä vuosina
Kysymys Question	Hyödynnetty kysymystä M1_2
Vastaus Answer	Laskettu: tutkimusvuosi - syntymävuosi
Tausta Background	Ei taustaa
Muutokset Changes	Ei muutoksia

Taulukko 39. Muuttujan M1_2_2 kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the M1_2_2 variable

	Muuttujan kuvailu ja tietosisältö Description and content of the variable
Muuttujan nimi Name of variable	M1_2_2
Muuttujan kuvailu Description	Vastaajien ikäjakauma
Kysymys Question	Luokiteltu muuttujasta M1_2_1
Vastaus Answer	1 = 18-24 2 = 25-29 3 = 30-34 4 = 25-39 5 = 40-44 6 = 45-49 7 = 50-54 8 = 55-59 9 = 60-64 10 = 65-69 11 = 70-74 12 = 75-79
Tausta Background	Ei taustaa
Muutokset Changes	Ei muutoksia

Taulukko 40. Muuttujien M1_2 ja M1_2_x sisältyminen Lääkebarometri -väestökyselyihin / Inclusion of the M1_2 and M1_2_x variables into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	X	X
LB2017 MB2017	X	X
LB2019 MB2019	ei toteutettu	X
LB2021 MB2021	ei toteutettu	X

3.1.5. Siviilisäätö

Taulukko 41. Muuttujan M1_3 kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the M1_3 variable

	Muuttujan kuvailu ja tietosisältö Description and content of the variable
Muuttujan nimi Name of variable	M1_3
Muuttujan kuvailu Description	Vastaajan siviilisäätö
Kysymys Question	Mikä on siviilisäätösi?
Vastausvaihtoehdot Alternative answers	1 = Naimisissa / rekisteröidyssä parisuhteessa / avoliitossa 2 = Naimaton 3 = Asumuserossa tai eronnut 4 = Leski
Tausta Background	Vastaa 'Suomalaisen aikuisväestön terveyskäyttäytyminen ja terveys' -kyselyn kysymystä (11).
Muutokset Changes	Ei muutoksia

Taulukko 42. Muuttujan M1_3 sisältyminen Lääkebarometri -väestökyselyihin / Inclusion of the M1_3 variable into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	X	X
LB2017 MB2017	X	X
LB2019 MB2019	ei toteutettu	X
LB2021 MB2021	ei toteutettu	X

3.1.6. Perheenjäsenet

Taulukko 43. Muuttujien M1_4_1 ja M1_4_2 kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the M1_4_1 and M1_4_2 variables

	Muuttujien kuvailu ja tietosisältö Description and content of the variables
Muuttujan nimi Name of variable	M1_4_1, M1_4_2
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan kotitalouden jäsenten lukumäärä
Kysymys Question M1_4_1	Kuinka monta jäsentä kuuluu kotitalouteesi tällä hetkellä itsesi mukaan lukien?
Vastaus Answer	Avoin
Kysymys Question M1_4_2	Kuinka moni kotitalouteesi kuuluvista on alle 18-vuotias?
Vastaus Answer	Avoin
Tausta Background	Vastaa 'Suomalaisen aikuisväestön terveyskäyttäytyminen ja terveys' -kyselyn kysymystä (11). Poikkeus: alaikäisten määrää ei ole Lääkebarometri-kyselyssä selvitetty ikäluokittain.
Muutokset Changes	Tätä versiota muuttujasta käytetty LB2015 ja LB2017. Siirrytty käyttämään muuttujia M1_4_3 – M1_4_6 LB2019 lähtien.
Huomiot Notes	Kotitalouden rakenteeseen liittyvät taustakysymykset ovat mukana sen vuoksi, että rakenne pystytään suhteuttamaan kotitalouden tuloihin.

Taulukko 44. Muuttujien M1_4_1 ja M1_4_2 sisältyminen Lääkebarometri -väestökyselyihin / Inclusion of the M1_4_1 and M1_4_2 variables into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	X	X
LB2017 MB2017	X	X
LB2019 MB2019	ei toteutettu	–
LB2021 MB2021	ei toteutettu	–

Taulukko 45. Muuttujien M1_4_3, M1_4_4, M1_4_5 ja M1_4_6 kuvailu ja tietosisältö /
Description and content of the M1_4_3, M1_4_4, M1_4_5 ja M1_4_6 variables

	Muuttujien kuvailu ja tietosisältö Description and content of the variables
Muuttujan nimi Name of variable	M1_4_3, M1_4_4, M1_4_5, M1_4_6
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan kotitalouden jäsenten lukumäärä ikäluokittain
Kysymys Question M1_4_3	Kuinka monta henkilöä kuuluu kotitalouteesi tällä hetkellä itsesi mukaan lukien? Aikuista:
Kysymys Question M1_4_4	Kuinka monta henkilöä kuuluu kotitalouteesi tällä hetkellä itsesi mukaan lukien? 13–17-vuotiasta:
Kysymys Question M1_4_5	Kuinka monta henkilöä kuuluu kotitalouteesi tällä hetkellä itsesi mukaan lukien? 7–12-vuotiasta:
Kysymys Question M1_4_6	Kuinka monta henkilöä kuuluu kotitalouteesi tällä hetkellä itsesi mukaan lukien? alle 7-vuotiasta:
Vastaus Answer	Avoin
Tausta Background	Vastaa 'Suomalaisen aikuisväestön terveystietoisuus ja terveys' -kyselyn kysymystä (11).
Muutokset Changes	Ei muutoksia
Huomiot Notes	Kotitalouden rakenteeseen liittyvät taustakysymykset ovat mukana sen vuoksi, että rakenne pystytään suhteuttamaan kotitalouden tuloihin. Kysymykset jätetty pois LB2021 -kyselystä. Vastaajilla ollut hankaluuksia ymmärtää 'itsesi mukaan luettuna' kohtaa kysymyksestä. Vastattu usein aikuisia koskevaan kohtaan 0. Tämän takia muuttujan luotettavuus on kyseenalainen.

Taulukko 46. Muuttujien M1_4_3, M1_4_4, M1_4_5 ja M1_4_6 muuttujien sisältyminen Lääkebarometri -väestökyselyihin / Inclusion of the M1_4_3, M1_4_4, M1_4_5 ja M1_4_6 variables into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	–	–
LB2017 MB2017	–	–
LB2019 MB2019	ei toteutettu	X
LB2021 MB2021	ei toteutettu	–

3.1.7. Toimeentulo

Taulukko 47. Muuttujien M1_5 ja M1_5_1 kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the M1_5 and M1_5_1 variables

	Muuttujien kuvailu ja tietosisältö Description and content of the variables
Muuttujan nimi Name of variable	M1_5, M1_5_1
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan päätoimi
Kysymys LB2015, LB2017 Question MB2015, MB2017	Mitä teet?
Vastausvaihtoehdot Alternative answers M1_5	1 = Olen työssä kokopäiväisesti 2 = Olen työssä osapäiväisesti 3 = Olen osin työssä, osin eläkkeellä 4 = Olen työtön tai lomautettu 5 = Olen eläkkeellä 6 = Olen vanhempainvapaalla, hoitovapaalla tai äitiyslomalla 7 = Opiskelen 99 = Jotakin muuta → M1_5_1 (LB2015)
Lisäkysymys LB2015 Additional question MB2015	Jotakin muuta, mitä?
Vastaus Answer M1_5_1	Avoin
Kysymys LB2019 lähtien Question since MB2019	Mitä teet päätoimisesti?
Vastausvaihtoehdot LB2019 Alternative answers MB2019 M1_5	1 = Olen työssä kokopäiväisesti 2 = Olen työssä osapäiväisesti 3 = Olen osin työssä, osin eläkkeellä 4 = Olen työtön tai lomautettu 5 = Olen eläkkeellä 6 = Olen äitiys- tai isyysvapaalla, vanhempainvapaalla tai hoitovapaalla 7 = Opiskelen 99 = Jotakin muuta
Vastausvaihtoehdot LB2021 Alternative answers MB2021 M1_5	1 = Olen työssä kokopäiväisesti 2 = Olen työssä osapäiväisesti 3 = Olen osin työssä, osin eläkkeellä 4 = Olen työtön tai lomautettu 5 = Olen eläkkeellä 6 = Olen äitiys- tai isyysvapaalla, vanhempainvapaalla tai hoitovapaalla

	Muuttujien kuvailu ja tietosisältö Description and content of the variables
	7 = Opiskelen 8 = Olen pitkäaikaisella (>6 kk) sairauslomalla 99 = Jotakin muuta
Tausta Background	Laadittu tämän tutkimuksen tarpeisiin. Hyödynnetty 'Suomalaisen aikuisväestön terveystietäytyminen ja terveys'-kyselyn (11) ja 'Toimeentuloturvan verkkoa kokemassa' -kyselyn kysymyksiä (12).
Muutokset Changes	Kysymystä täsmennetty sanalla 'päätoimisesti'. Muutos LB2019 lähtien. Vastausvaihtoehtoon 6 muutettu aiempi 'äitiyslomalla' olemaan 'äitiys- tai isyysvapaalla'. Muutos LB2019 lähtien. Lisätty vastausvaihtoehto 8 'Olen pitkäaikaisella (>6 kk) sairauslomalla'. Muutos LB2021 lähtien.
Huomiot Notes	Tarkentavaa lisäkysymystä 'Jotakin muuta, mitä?' ei ole enää sisällytetty LB2017 lähtien.

Taulukko 48. Muuttujien M1_5 ja M1_5_1 sisältyminen Lääkebarometri -väestökyselyihin / Inclusion of the M1_5 and M1_5_1 variables into the Medicines Barometer survey

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel	Muuttujat, jotka EIVÄT sisälly kyselyyn Variables NOT included in the survey
LB2015 MB2015	X	X	–
LB2017 MB2017	X	X	M1_5_1
LB2019 LB2019	ei toteutettu	X	M1_5_1
LB2021 LB2021	ei toteutettu	X	M1_5_1

3.1.8. Koulutus

Taulukko 49. Muuttujien M1_6 ja M1_6_1 kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the M1_6 and M1_6_1 variables

	Muuttujien kuvailu ja tietosisältö Description and content of the variables
Muuttujan nimi Name of variable	M1_6, M1_6_1
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan korkein koulutus
Kysymys Question	Mikä on korkein koulutuksesi?
Vastausvaihtoehdot Alternative answers M1_6	1 = Peruskoulu tai kansakoulu 2 = Lukio 3 = Ammatillinen koulutus 4 = Ammattikorkeakoulu 5 = Yliopisto tai korkeakoulu 6 = Muu → M1_6_1 (LB2015, LB2017)
Lisäkysymys LB2015, LB2017 Additional question MB2015, LB2017	Muu, mikä?
Vastaus Answer M1_6_1	Avoin
Tausta Background	Laadittu tämän tutkimuksen tarpeisiin. Hyödynnetty 'Väestön näkemyksiä itsehoitolääkkeistä' -kyselyn kysymystä (13).
Muutokset Changes	Ei muutoksia
Huomiot Notes	Tarkentavaa lisäkysymystä 'Muu, mikä?' ei ole enää sisällytetty LB2019 lähtien.

Taulukko 50. Muuttujien M1_6 ja M1_6_1 sisältyminen Lääkebarometri -väestökyselyihin / Inclusion of the M1_6 and M1_6_1 variables into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel	Muuttujat, jotka EIVÄT sisälly kyselyyn Variables NOT included in the survey
LB2015 MB2015	X	X	–
LB2017 MB2017	X	X	–
LB2019 MB2019	ei toteutettu	X	M1_6_1
LB2021 MB2021	ei toteutettu	X	M1_6_1

3.1.9. Terveydenhuoltoalan koulutus

Taulukko 51. Muuttujien M1_7 ja M1_7_1 kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the M1_7 and M1_7_1 variables

	Muuttujien kuvailu ja tietosisältö Description and content of the variables
Muuttujan nimi Name of variable	M1_7, M1_7_1
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan terveydenhuoltoalan koulutus
Kysymys Question	Onko sinulla jokin terveydenhuoltoalan koulutus?
Vastausvaihtoehdot Alternative answers M1_7	1 = Ei 2 = Kyllä → M1_7_1 (LB2015, LB2017) 3 = Ei vastausta
Lisäkysymys LB2015, LB2017 Question MB2015, MB2017	Kyllä, mikä?
Vastaus Answer M1_7_1	Avoin
Tausta Background	Laadittu tämän tutkimuksen tarpeisiin. Hyödynnetty 'Väestön näkemyksiä itsehoitolääkkeistä' -kyselyn kysymystä (13).
Muutokset Changes	Ei muutoksia
Huomiot Notes	Tarkentavaa jatkokysymystä 'Kyllä, mikä' ei ole enää sisällytetty LB2019 lähtien.

Taulukko 52. Muuttujien M1_7 ja M1_7_1 sisältyminen Lääkebarometri -väestökyselyihin / Inclusion of the M1_7 and M1_7_1 variables into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel	Muuttujat, jotka EIVÄT sisälly kyselyyn Variables NOT included in the survey
LB2015 MB2015	X	X	–
LB2017 MB2017	X	X	–
LB2019 MB2019	ei toteutettu	X	M1_7_1
LB2021 MB2021	ei toteutettu	X	M1_7_1

3.1.10. Asuinalue

Taulukko 53. Muuttujan M1_8 kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the M1_8 variable

	Muuttujan kuvailu ja tietosisältö Description and content of the variable
Muuttujan nimi Name of variable	M1_8
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan asuinalue
Kysymys LB2015, LB2017 Question MB2015, MB2017	Millainen on nykyinen asuinalueesi?
Vastausvaihtoehdot Alternative answers	1 = Pääkaupunkiseutu 2 = Muu kaupunki 3 = Kaupungin läheinen taajama-alue 4 = Haja-asutusalue tai maaseutu
Kysymys LB2019 lähtien Question since MB2019	Mikä on nykyinen asuinalueesi?
Vastausvaihtoehdot LB2019 Alternative answers MB2019	1 = Pääkaupunkiseutu 2 = Muu kaupunki 3 = Kaupungin läheinen taajama-alue 4 = Haja-asutusalue tai maaseutu
Vastausvaihtoehdot LB2021 lähtien Alternative answers since MB2021	1 = Pääkaupunkiseudun (Helsinki, Espoo, Vantaa, Kauniainen) keskusta tai lähiö 2= Muun kaupungin keskusta tai lähiö 3 = Kunnan keskusta, kirkonkylä tai taajama 4 = Haja-asutusalue tai maaseutu
Tausta Background	Laadittu tämän tutkimuksen tarpeisiin. Hyödynnetty ”Toimeentuloturvan verkkoa kokemassa” -kyselyä (12). Käytetty LB2021 VNTEAS-kyselyn kysymystä (10).
Muutokset Changes	Kysymyksen muutettu 'Millainen' olemaan 'Mikä'. Muutos LB2019 lähtien. Vastausvaihtoehdot tarkennettu. Muutos LB2021 lähtien.

Taulukko 54. Muuttujan M1_8 sisältyminen Lääkebarometri -väestökyselyihin / Inclusion of the M1_8 variable into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	X	X
LB2017 MB2017	X	X
LB2019 MB2019	ei toteutettu	X
LB2021 MB2021	ei toteutettu	X

3.1.11. Maakunta

Taulukko 55. Muuttujan M1_9 kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the M1_9 variable

	Muuttujan kuvailu ja tietosisältö Description and content of the variable
Muuttujan nimi Name of variable	M1_9
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan asuinmaakunta
Kysymys Question	Missä maakunnassa asut?
Vastausvaihtoehdot Alternative answers	1 = Uusimaa 2 = Varsinais-Suomi 3 = Satakunta 4 = Kanta-Häme 5 = Pirkanmaa 6 = Päijät-Häme 7 = Kymenlaakso 8 = Etelä-Karjala 9 = Etelä-Savo 10 = Pohjois-Savo 11 = Pohjois-Karjala 12 = Keski-Suomi 13 = Etelä-Pohjanmaa 14 = Pohjanmaa 15 = Keski-Pohjanmaa 16 = Pohjois-Pohjanmaa 17 = Kainuu 18 = Lappi 19 = Ahvenanmaa
Tausta Background	Ei taustaa
Muutokset Changes	Ei muutoksia

Taulukko 56. Muuttujan M1_9 sisältyminen Lääkebarometri -väestökyselyihin / Inclusion of the M1_9 variable into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	X	X
LB2017 MB2017	X	X
LB2019 MB2019	ei toteutettu	X
LB2021 MB2021	ei toteutettu	X

3.1.12. Kotitalouden tulot

Taulukko 57. Muuttujan M1_10 kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the M1_10 variable

	Muuttujan kuvailu ja tietosisältö Description and content of the variable
Muuttujan nimi Name of variable	M1_10
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan kotitalouden tulot
Kysymys Question	Mitkä ovat kotitaloutesi jäsenten yhteenlasketut käytettävissä olevat kuukausitulot (tulot verojen jälkeen)?
Vastausvaihtoehdot LB2015, LB2017, LB2019 Alternative answers MB2015, MB2017, MB2019	1 = Enintään 1000 € 2 = 1001–2 000 € 3 = 2 001–3 000 € 4 = 3 001–4 000 € 5 = 4 001–5 000 € 6 = 5 001–8 000 € 7 = Yli 8 000 €
Vastausvaihtoehdot LB2021 lähtien Alternative answers since MB2021	1 = Enintään 1000 € 2 = 1001–2 000 € 3 = 2 001–3 000 € 4 = 3 001–4 000 € 5 = 4 001–5 000 € 6 = 5 001–8 000 € 7 = Yli 8 000 € 8 = En osaa vastata 9 = En halua sanoa
Tausta Background	Tulorajat pohjautuvat Tilastokeskuksen tulotilastoihin (14).
Muutokset Changes	Lisätty vaihtoehdot 'En osaa vastata' ja 'En halua sanoa'. Muutos LB2021 lähtien.
Huomiot Notes	Tulorajoista 5000–8000 € on suurempi kuin muut sen vuoksi, että tähän ryhmään kuuluu niin vähän henkilöitä.

Taulukko 58. Muuttujan M1_10 sisältyminen Lääkebarometri -väestökyselyihin / Inclusion of the M1_10 variable into to the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	X	X
LB2017 MB2017	X	X
LB2019 MB2019	ei toteutettu	X
LB2021 MB2021	ei toteutettu	X

3.1.13. Internetin käyttö

Taulukko 59. Muuttujan M1_11 kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the M1_11 variable

	Muuttujan kuvailu ja tietosisältö Description and content of the variable
Muuttujan nimi Name of variable	M1_11
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan internetin käyttö
Kysymys Question	Käytätkö internetiä terveyttä koskevan tiedon etsimiseen?
Vastausvaihtoehdot Alternative answers	1 = En 2 = Kyllä
Tausta Background	Vastaa 'Kyselytutkimus apteekkien asiakkaille omakantapalvelusta 2019' -kyselyn kysymystä (15).
Muutokset Changes	Ei muutoksia

Taulukko 60. Muuttujan M1_11 sisältyminen Lääkebarometri -väestökyselyihin / Inclusion of the M1_11 variable into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	–	–
LB2017 MB2017	–	–
LB2019 MB2019	–	–
LB2021 MB2021	ei toteutettu	X

3.1.14. Sähköinen asiointi

Taulukko 61. Muuttujan M1_12 kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the M1_12 variable

	Muuttujan kuvailu ja tietosisältö Description and content of the variable
Muuttujan nimi Name of variable	M1_12
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan sähköinen asiointi
Kysymys Question	Onko käytössäsi tunnukset sähköiseen asiointiin (esim. verkkopankkitunnukset, mobiilivarmenne, sähköinen henkilökortti)?
Vastausvaihtoehdot Alternative answers	1 = Ei 2 = Kyllä 3 = En osaa sanoa
Tausta Background	Vastaa 'Kyselytutkimus apteekkien asiakkaille omakantapalvelusta 2019' -kyselyn kysymystä (15).
Muutokset Changes	Ei muutoksia

Taulukko 62. Muuttujan M1_12 sisältyminen Lääkebarometri -väestökyselyihin / Inclusion of the M1_12 variable into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	–	–
LB2017 MB2017	–	–
LB2019 MB2019	–	–
LB2021 MB2021	ei toteutettu	X

3.2. M2 Terveys ja lääkkeet

Terveys ja lääkkeet -moduuli (M2) sisältää kysymyksiä vastaajien yleisestä terveydentilasta, sairauksista sekä lääkkeiden käytöstä ja kustannuksista. Moduulin M2 muuttujat ja niiden tietosisältö sekä muuttujien sisältyminen Lääkebarometri-väestökyselyihin on kuvattu taulukoissa 63–92.

3.2.1. Terveystila

Taulukko 63. Muuttujan M2_1 kuvailu ja tietosisältö/ Table 63. Description and content of the M2_1 variable

	Muuttujan kuvailu ja tietosisältö Description and content of the variable
Muuttujan nimi Name of variable	M2_1
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan nykyinen terveydentila
Kysymys Question	Mikä on terveydentilasi nykyisin?
Vastausvaihtoehdot Alternative answers	1 = Hyvä 2 = Melko hyvä 3 = Kohtalainen 4 = Melko huono 5 = Huono
Tausta Background	Vastaa 'Suomalaisen aikuisväestön terveystilaytyminen ja terveys' -kyselyn kysymystä (11). Muokattu tämän kyselyn tarpeisiin.
Muutokset Changes	Ei muutoksia
Huomiot Notes	Kysymykseen ei sisällytetty 'erinomainen/erittäin hyvä' -luokkia, koska oletettiin, että iäkkäistä harva vastaa terveydentilakseen erinomainen. Joissakin kyselyissä käytetään keskimmäisenä luokkana 'keskitasoinen' (esim. 11,12,16). Tässä tutkimuksessa päädyttiin 'kohtalainen' -termiin, koska se tuntui peremmin ymmärrettävältä.

Taulukko 64. Muuttujan M2_1 sisältyminen Lääkebarometri -väestökyselyihin / Inclusion of the M2_1 variable into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	X	X
LB2017 MB2017	X	X
LB2019 MB2019	ei toteutettu	X
LB2021 MB2021	ei toteutettu	X

3.2.2. Toiminta- ja työkyky

Taulukko 65. Muuttujan M2_2 kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the M2_2 variable

	Muuttujan kuvailu ja tietosisältö Description and content of the variable
Muuttujan nimi Name of variable	M2_2
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaaajan sairauksien vaikutus työ- ja toimintakykyyn
Kysymys LB2015, LB2017 Question MB2015, MB2017	Onko sinulla sairaus tai vamma, joka haittaa työ- ja toimintakykyä?
Kysymys LB2019 lähtien Question since MB2019	Onko sinulla sairaus tai vamma, joka haittaa toiminta- ja työkykyä?
Vastausvaihtoehdot Alternative answers	1 = Ei 2 = Kyllä
Tausta Background	Vastaa 'Suomalaisen aikuisväestön terveyskäyttäytyminen ja terveys' -kyselyn kysymystä (11).
Muutokset Changes	Kysymyksen muutettu 'työ- ja toimintakyky' olemaan 'toiminta- ja työkyky' loogisuuden vuoksi. Toimintakyky heikkenee ensin ja sen jälkeen vasta työkyky. Alkuperäisessä AVTK -kyselyssä vastaajat työkäisiä. Tässä kyselyssä myös eläkeläisiä, jolloin työkyvyn korostaminen ei ole ensisijaista. Muutos LB2019 lähtien.

Taulukko 66. Muuttujan M2_2 sisältyminen Lääkebarometri -väestökyselyihin / Inclusion of the M2_2 variable into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	X	X
LB2017 MB2017	X	X
LB2019 MB2019	ei toteutettu	X
LB2021 MB2021	ei toteutettu	X

3.2.3. Lääkkeiden käyttö

Taulukko 67. Muuttujien M2_3_x kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the M2_3 variables

	Muuttujien kuvailu ja tietosisältö Description and content of the variables
Muuttujan nimi Name of variable	M2_3_x
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan lääkkeiden käyttö
Kysymys LB2015 Question MB2015	Oletko viimeksi kuluneen viikon (7 pv) aikana käyttänyt mitään seuraavista lääkärin määräämistä lääkkeistä? Rastita alla olevista kaikki kuluneen viikon aikana käyttämäsi lääkkeet.
Kysymys LB2017 lähtien Question since MB2017	Oletko viimeksi kuluneen viikon (7 pv) aikana käyttänyt mitään seuraavista <u>lääkärin määräämistä</u> lääkkeistä? Voit valita useita vaihtoehtoja.
Vaihtoehto Alternative M2_3_0	En ole käyttänyt lääkärin määräämiä lääkkeitä
Vastausvaihtoehdot LB2015, LB2017 Alternative answers MB2015, MB2017	1 = Kyllä (tulkinta: en ole käyttänyt)
Vastausvaihtoehdot LB2019 lähtien Alternative answers since MB2019	0 = En (tulkinta: olen käyttänyt) 1 = Kyllä (tulkinta: en ole käyttänyt)
Vaihtoehto Alternative M2_3_1	Allergialääkkeitä
Vaihtoehto Alternative M2_3_2	Astmalääkkeitä
Vaihtoehto Alternative M2_3_3	Antibiootteja
Vaihtoehto Alternative M2_3_4	Insuliinia
Vaihtoehto Alternative M2_3_5	Muita diabeteslääkkeitä

	Muuttujien kuvailu ja tietosisältö Description and content of the variables
Vaihtoehto Alternative M2_3_6	Verenpainelääkkeitä
Vaihtoehto Alternative M2_3_7	Verenohennuslääkkeitä
Vaihtoehto Alternative M2_3_8	Kolesterolilääkkeitä
Vaihtoehto Alternative M2_3_9	Sydänlääkkeitä
Vaihtoehto Alternative M2_3_10	Reumalääkkeitä
Vaihtoehto Alternative M2_3_11	Särkylääkkeitä → M2_3_11_1 (LB2015, LB2017)
Vaihtoehto Alternative M2_3_12	Syöpälääkkeitä
Vaihtoehto Alternative M2_3_13	Masennuslääkkeitä
Vaihtoehto Alternative M2_3_14	Rauhoittavia lääkkeitä
Vaihtoehto Alternative M2_3_15	Unilääkkeitä
Vaihtoehto Alternative M2_3_16	Närästyslääkkeitä
Vaihtoehto Alternative M2_3_17	Ehkäisyvalmisteita
Vaihtoehto Alternative M2_3_18	Estrogeenikorvaushoitoja
Vaihtoehto Alternative M2_3_19	Eturauhaslääkkeitä

	Muuttujien kuvailu ja tietosisältö Description and content of the variables
Vaihtoehto Alternative M2_3_20	Kilpirauhaslääkkeitä
Vaihtoehto Alternative M2_3_21	Silmäsairauksien lääkkeitä
Vaihtoehto Alternative M2_3_22	Epilepsialääkkeitä
Vaihtoehto Alternative M2_3_23	Ihosairauksien lääkkeitä (voiteita tai tabletteja)
Vaihtoehto Alternative M2_3_24	Migreenilääkkeitä
Vaihtoehto Alternative M2_3_99	Muita lääkkeitä → M2_3_99_1 (LB2015, LB2017)
Vastausvaihtoehdot LB2015, LB2017 Alternative answers MB2015, MB2017	1 = kyllä
Vastausvaihtoehdot LB2019 lähtien Alternative answers since MB2019	0 = ei (tulkinta: kyseinen lääke ei ole käytössä pitkäaikaissairauteen) 1 = kyllä (tulkinta: kyseinen lääke on käytössä pitkäaikaissairauteen)
Lisäkysymys LB2015, LB2017 Additional question MB2015, MB2017	Mihin särkyyn tai särkyihin?
Lisäkysymys LB2015, LB2017 Additional question MB2015, MB2017	Muita lääkkeitä, mitä?
Vastaus Answer M2_3_11_1 M2_3_99_1	Avoin
Tausta Background	Laadittu tämän tutkimuksen tarpeisiin. Hyödynnetty 'Suomalaisen aikuisväestön terveystietäytyminen ja terveys' -kyselyn kysymyksiä (11).
Muutokset Changes	Kysymystä selkeytetty. Uusi muotoilu LB2017 lähtien. Aiemmin rastitettu vain lääkkeet, joita käyttää, ts. ollut käytössä vain vastausvaihtoehto 'kyllä'. Lisätty vaihtoehdoksi

	Muuttujien kuvailu ja tietosisältö Description and content of the variables
	<p>'ei', joka pakottaa vastaamaan kyllä tai ei. Muutos LB2019 lähtien.</p> <p>Tarkentavat jatkokysymykset 'Mihin särkyyn tai särkyihin?' (M2_3_11_1) ja 'Muita lääkkeitä, mitä' (M2_3_99_1) jätetty pois. Muutos LB2019 lähtien.</p> <p>Avointen vastauksista tunnistettu usein toistuvia sairauksia. Kyseiset sairaudet ja niiden hoitoon käytettävät lääkkeet lisätty vaihtoehtoiksi. Muutos LB2019 lähtien.</p>
Huomiot Notes	<p>LB2015 ja LB2017 rastitettu vain käytössä olevat lääkkeet, ts. 'kyllä' vastaukset. Tällöin koodaamattomat ovat joko "en olen käyttänyt" tai vastaamatta jättäneitä. Nämä pystytään erottamaan toisistaan LB2019 lähtien, koska lisätty vaihtoehto 'ei'.</p>

Taulukko 68. Muuttujien M2_3_x sisältyminen Lääkebarometri -väestökyselyihin / Inclusion of the M2_3_x variables into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel	Muuttujat, jotka EIVÄT sisälly kyselyyn Variables NOT included in the survey
LB2015 MB2015	X	X	M2_3_7, M2_3_16, M2_2_18, M2_3_19, M2_3_20, M2_3_21, M2_3_22, M2_3_23
LB2017 MB2017	X	X	M2_3_7, M2_3_16, M2_2_18, M2_3_19, M2_3_20, M2_3_21, M2_3_22, M2_3_23
LB2019 MB2019	ei toteutettu	X	M2_3_11_1, M2_3_99_1
LB2021 MB2021	ei toteutettu	X	M2_3_11_1, M2_3_99_1

3.2.4. Käytössä olevien lääkkeiden määrä

Taulukko 69. Muuttujan M2_4 kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the M2_4 variable

	Muuttujan kuvailu ja tietosisältö Description and content of the variable
Muuttujan nimi Name of variable	M2_4
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan käyttämien lääkkeiden lukumäärä
Kysymys Question	Kuinka monta lääkärin määräämää lääkettä sinulla on tällä hetkellä käytössäsi? Laske mukaan säännöllisesti ja tarvittaessa käyttämäsi lääkkeet.
Vastausvaihtoehdot Alternative answers	Lukumäärä valitaan alasvetovalikosta (skaala 0–50)
Tausta Background	Laadittu tämän tutkimuksen tarpeisiin.
Muutokset Changes	Ei muutoksia
Huomiot Notes	Muuttujan avulla mahdollista tunnistaa lääkkeitä käyttämättömät ja monilääkityt.

Taulukko 70. Muuttujan M2_4 sisältyminen Lääkebarometri -väestökyselyihin / Inclusion of the M2_4 variable into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	–	–
LB2017 MB2017	–	–
LB2019 MB2019	ei toteutettu	X
LB2021 MB2021	ei toteutettu	X

3.2.5. Erityiskorvausoikeudet

Taulukko 71. Muuttujien M2_5, M2_5_1 ja M2_5_2_x kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the M2_5, M2_5_1 and M2_5_x variables

	Muuttujien kuvailu ja tietosisältö Description and content of the variables
Muuttujan nimi Name of variable	M2_5, M2_5_1, M2_5_2_x
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaaajan oikeudet erityiskorvaukseen
Kysymys Question	Onko sinulla jokin sairaus, joka oikeuttaa Kelan erityiskorvaukseen lääkkeitä?
Vastausvaihtoehdot Alternative answers M2_5	1 = Ei 2 = Kyllä → M2_5_1 (LB2015, LB2017) / M2_5_2_x (LB2019 lähtien)
Kysymys LB2015, LB2017 Question MB2015, MB2017	Merkitse Kela-kortin taakse painettu numero tai numerot.
Vastaus Answer M2_5_1	Avoin
Kysymys LB2019 lähtien Question since MB2019	Merkitse, mitkä seuraavista erityiskorvausnumeroista on painettu Kela-korttisi taakse.
Vaihtoehto Option M2_5_2_1	103
Vaihtoehto Option M2_5_2_2	104
Vaihtoehto Option M2_5_2_3	112
Vaihtoehto Option M2_5_2_4	202
Vaihtoehto Option M2_5_2_5	203
Vaihtoehto Option M2_5_2_6	205

	Muuttujien kuvailu ja tietosisältö Description and content of the variables
Vaihtoehto Option M2_5_2_7	206
Vaihtoehto Option M2_5_2_8	207
Vaihtoehto Option M2_5_2_9	215
Vaihtoehto Option M2_5_2_10	Jokin muu
Vastausvaihtoehdot Alternative answers	1 = kyllä
Tausta Background	Laadittu tämän tutkimuksen tarpeisiin. Korvausnumeroiksi valittu Kelan tilastojen perusteella yleisimmät.
Muutokset Changes	Aiemmin korvausnumerot kerätty avoimella kysymyksellä. Muutettu kyllä/ei -kysymykseksi rajatusta joukosta korvausnumeroita. Samalla muutettu kysymyksen muotoilu. Muutokset LB2019 lähtien.

Taulukko 72. Muuttujien M2_5, M2_5_1 ja M2_5_2_x sisältyminen Lääkebarometri - väestökyselyihin / Inclusion of the M2_5, M2_5_1 ja M2_5_2_x variables into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel	Muuttujat, jotka EIVÄT sisälly kyselyyn Variables NOT included in the survey
LB2015 MB2015	X	X	M2_5_2_x
LB2017 MB2017	X	X	M2_5_2_x
LB2019 MB2019	ei toteutettu	X	M2_5_1
LB2021 MB2021	ei toteutettu	X	M2_5_1

3.2.6. Pitkäaikaissairaudet

Taulukko 73. Muuttujien M2_6, M2_6_x ja M2_6_99_1 kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the M2_6, M2_6_x and M2_6_99_1 variables

	Muuttujien kuvailu ja tietosisältö Description and content of the variables
Muuttujan nimi Name of variable	M2_6, M2_6_x, M2_6_99_1
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan pitkäaikaissairaudet
Kysymys Question	Onko sinulla tällä hetkellä jokin lääkärin toteama tai hoitama pitkäaikaissairaus? Voit valita useita vaihtoehtoja.
Vaihtoehto Option M2_6_0	Ei mitään pitkäaikaissairautta
Vastausvaihtoehdot LB2015, LB2017 Alternative answers MB2015, MB2017	1 = kyllä (tulkinta: on pitkäaikaissairaus)
Vastausvaihtoehdot LB2019 lähtien Alternative answers since MB2019	0 = ei (tulkinta: on pitkäaikaissairaus) 1 = kyllä (tulkinta: ei ole pitkäaikaissairautta)
Vaihtoehto Alternative M2_6_1	Astma tai muu keuhkosairaus
Vaihtoehto Alternative M2_6_2	Diabetes
Vaihtoehto Alternative M2_6_3	Kohonnut verenpaine, verenpainetauti
Vaihtoehto Alternative M2_6_4	Kohonnut veren kolesteroli
Vaihtoehto Alternative M2_6_5	Sydänsairaus
Vaihtoehto Alternative M2_6_6	Syöpä
Vaihtoehto Alternative M2_6_7	Nivelreuma (LB2015, LB2017) Reuma (LB2019 lähtien)

	Muuttujien kuvailu ja tietosisältö Description and content of the variables
Vaihtoehto Alternative M2_6_8	Muu tuki- ja liikuntaelinsairaus tai -vamma (LB2015) Tuki- ja liikuntaelinsairaus (muu kuin nivelreuma) (LB2017) Muu tuki- ja liikuntaelinsairaus- tai vamma (LB2019 lähtien)
Vaihtoehto Alternative M2_6_9	Masennus (depressio) (LB2015, LB2017) Masennus (LB2019 lähtien)
Vaihtoehto Alternative M2_6_10	Muu mielenterveysongelma
Vaihtoehto Alternative M2_6_11	Ihosairaus
Vaihtoehto Alternative M2_6_12	Maha-suolikanavan sairaus
Vaihtoehto Alternative M2_6_13	Kilpirauhasen vajaatoiminta tai muu kilpirauhasen sairaus
Vaihtoehto Alternative M2_6_14	Silmäsairaus
Vaihtoehto Alternative M2_6_15	Epilepsia
Vaihtoehto Alternative M2_6_16	Migreeni tai muu krooninen päänsärky
Vaihtoehto Alternative M2_6_99	Muu pitkäaikaissairaus → M2_6_99_1
Vastausvaihtoehdot LB2015, LB2017 Alternative answers MB2015, MB2017	1 = kyllä (tulkinta: on pitkäaikaissairaus)
Vastausvaihtoehdot LB2019 lähtien Alternative answers since MB2019	0 = ei (tulkinta: ei ole pitkäaikaissairautta) 1 = kyllä (tulkinta: on pitkäaikaissairaus)
Lisäkysymys LB2015, LB2019 Additional question MB2015, MB2019	Muu pitkäaikaissairaus, mikä?

	Muuttujien kuvailu ja tietosisältö Description and content of the variables
Vastaus Answer M2_6_99_1	Avoin
Tausta Background	Laadittu tämän tutkimuksen tarpeisiin. Hyödynnetty 'Suomalaisen aikuisväestön terveystietäytyminen ja terveys'-kyselyn kysymyksiä (11).
Muutokset Changes	Nivelreuma muutettu reumaksi. Muutos LB2019 lähtien. Muutettu 'Masennus (depressio)' olemaan 'masennus'. Muutos LB2019 lähtien. Lisätty vastausvaihtoehdoksi 'ei', mikä pakottaa vastaamaan joko kyllä tai ei. Muutos LB2019 lähtien. Tarkentava lisäkysymys 'Muu pitkäaikaissairaus, mikä' (M2_6_99_1) jätetty pois. Muutos LB2019 lähtien.
Huomiot Notes	LB2015 ja LB2017 -kyselyissä vastausvaihtoehtona vain 1 (kyllä). Tällöin koodaamattomat ovat joko 'en olen käyttänyt' tai vastaamatta jättäneitä. Avointen vastauksista tunnistettu usein toistuvia sairauksia. Kyseiset sairaudet ja niiden hoitoon käytettävät lääkkeet lisätty vaihtoehdoiksi. Muutos LB2019 lähtien.

Taulukko 74. Muuttujien M2_6, M2_6_x ja M2_6_99_1 sisältyminen Lääkebarometri - väestökyselyihin / Inclusion of the M2_6, M2_6_x and M2_6_99_1 variables into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel	Muuttujat, jotka EIVÄT sisälly kyselyyn Variables NOT included in the survey
LB2015 MB2015	X	X	M2_6_13, M2_6_14, M2_6_15, M2_6_16
LB2017 MB2017	X	X	M2_6_13, M2_6_14, M2_6_15, M2_6_16
LB2019 MB2019	ei toteutettu	X	M2_6_99_1
LB2021 MB2021	ei toteutettu	X	M2_6_99_1

3.2.7. Pitkäaikaissairauksien lääkehoidon auttaminen

Taulukko 75. Muuttujien M2_6_xA kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the M2_6_xA variables

	Muuttujien kuvailu ja tietosisältö Description and content of the variables
Muuttujan nimi Name of variable	M2_6_xA
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajien pitkäaikaissairauksien lääkehoidon auttaminen
Kysymys Question M2_6_1A	Miten hyvin astman tai muun keuhkosairauden hoitoon määrättyt lääkkeet ovat auttaneet?
Kysymys Question M2_6_2A	Miten hyvin diabeteksen hoitoon määrättyt lääkkeet ovat auttaneet?
Kysymys Question M2_6_3A	Miten hyvin kohonneen verenpaineen, verenpainetaudin hoitoon määrättyt lääkkeet ovat auttaneet?
Kysymys Question M2_6_4A	Miten hyvin kohonneen veren kolesterolin hoitoon määrättyt lääkkeet ovat auttaneet?
Kysymys Question M2_6_5A	Miten hyvin sydänsairauden hoitoon määrättyt lääkkeet ovat auttaneet?
Kysymys Question M2_6_6A	Miten hyvin syöpäsairauden hoitoon määrättyt lääkkeet ovat auttaneet?
Kysymys Question M2_6_7A	Miten hyvin reuman hoitoon määrättyt lääkkeet ovat auttaneet?
Kysymys Question M2_6_8A	Miten hyvin muun tuki- ja liikuntaelinsairauden tai -vamman hoitoon määrättyt lääkkeet ovat auttaneet?
Kysymys Question M2_6_9A	Miten hyvin masennuksen hoitoon määrättyt lääkkeet ovat auttaneet?
Kysymys Question M2_6_10A	Miten hyvin muun mielenterveysongelman hoitoon määrättyt lääkkeet ovat auttaneet?
Kysymys Question M2_6_11A	Miten hyvin ihosairauden hoitoon määrättyt lääkkeet ovat auttaneet?
Kysymys Question M2_6_12A	Miten hyvin maha-suolikanavan sairauden hoitoon määrättyt lääkkeet ovat auttaneet?

	Muuttujien kuvailu ja tietosisältö Description and content of the variables
Kysymys Question M2_6_13A	Miten hyvin kilpirauhasen vajaatoiminnan tai muun kilpirauhassairauden hoitoon määrättyt lääkkeet ovat auttaneet?
Kysymys Question M2_6_14A	Miten hyvin silmäsairauden hoitoon määrättyt lääkkeet ovat auttaneet?
Kysymys Question M2_6_15A	Miten hyvin epilepsian hoitoon määrättyt lääkkeet ovat auttaneet?
Kysymys Question M2_6_16A	Miten hyvin migreenin tai muun kroonisen päänsäryn hoitoon määrättyt lääkkeet ovat auttaneet?
Kysymys Question M2_6_99A	Miten hyvin muun pitkäaikaissairauden hoitoon määrättyt lääkkeet ovat auttaneet?
Vastausvaihtoehdot LB2015, LB2017, LB2019 Alternative answers MB2015, MB2017, MB2019	1 = Hyvin 2 = Melko hyvin 3 = Kohtalaisesti 4 = Melko huonosti 5 = Huonosti
Vastausvaihtoehdot LB2021 lähtien Alternative answers Since MB2021	1 = Hyvin 2 = Melko hyvin 3 = Kohtalaisesti 4 = Melko huonosti 5 = Huonosti 99 = En käytä lääkkeitä pitkäaikaissairauteeni
Tausta Background	Laadittu tämän tutkimuksen tarpeisiin.
Muutokset Changes	Lisätty vaihtoehto 'En käytä lääkkeitä pitkäaikaissairauteeni'. Muutos LB2021 lähtien.

Taulukko 76. Muuttujien M2_6_xA sisältyminen Lääkebarometri -väestökyselyihin / Inclusion of the M2_6_xA variables into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	–	–
LB2017 MB2017	–	–
LB2019 MB2019	ei toteutettu	X
LB2021 MB2021	ei toteutettu	X

3.2.8. Pitkäaikaissairauksien lääkehoidon seuranta

Taulukko 77. Muuttujien M2_6_xB kuvailu ja tietosisältö/ Description and content of the M2_6_xB variables

	Muuttujien kuvailu ja tietosisältö Description and content of the variables
Muuttujan nimi Name of variable	M2_6_xB
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan yhteydenpito terveydenhuollon ammattilaiseen pitkäaikaissairauden lääkehoidosta
Kysymys Question M2_6_1B	Kuinka usein olet yhteydessä lääkäriisi tai hoitajaan astman tai muun keuhkosairauden lääkehoidosta?
Kysymys Question M2_6_2B	Kuinka usein olet yhteydessä lääkäriisi tai hoitajaan diabeteksen lääkehoidosta?
Kysymys Question M2_6_3B	Kuinka usein olet yhteydessä lääkäriisi tai hoitajaan kohonneen verenpaineen, verenpainetaudin lääkehoidosta?
Kysymys Question M2_6_4B	Kuinka usein olet yhteydessä lääkäriisi tai hoitajaan kohonneen veren kolesterolin lääkehoidosta?
Kysymys Question M2_6_5B	Kuinka usein olet yhteydessä lääkäriisi tai hoitajaan sydänsairauden lääkehoidosta?
Kysymys Question M2_6_6B	Kuinka usein olet yhteydessä lääkäriisi tai hoitajaan syöpäsairauden lääkehoidosta?
Kysymys Question M2_6_7B	Kuinka usein olet yhteydessä lääkäriisi tai hoitajaan reuman lääkehoidosta?
Kysymys Question M2_6_8B	Kuinka usein olet yhteydessä lääkäriisi tai hoitajaan muun tuki- ja liikuntaelinsairauden tai -vamman lääkehoidosta?
Kysymys Question M2_6_9B	Kuinka usein olet yhteydessä lääkäriisi tai hoitajaan masennuksen lääkehoidosta?
Kysymys Question M2_6_10B	Kuinka usein olet yhteydessä lääkäriisi tai hoitajaan muun mielenterveysongelman lääkehoidosta?
Kysymys Question M2_6_11B	Kuinka usein olet yhteydessä lääkäriisi tai hoitajaan ihosairauden lääkehoidosta?
Kysymys Question M2_6_12B	Kuinka usein olet yhteydessä lääkäriisi tai hoitajaan maha-suolikanavan sairauden lääkehoidosta?

	Muuttujien kuvailu ja tietosisältö Description and content of the variables
Kysymys Question M2_6_13B	Kuinka usein olet yhteydessä lääkäriisi tai hoitajaan kilpirauhasen vajaatoiminnan tai muun kilpirauhassairauden lääkehoidosta?
Kysymys Question M2_6_14B	Kuinka usein olet yhteydessä lääkäriisi tai hoitajaan silmäsairauden lääkehoidosta?
Kysymys Question M2_6_15B	Kuinka usein olet yhteydessä lääkäriisi tai hoitajaan epilepsian lääkehoidosta?
Kysymys Question M2_6_16B	Kuinka usein olet yhteydessä lääkäriisi tai hoitajaan migreenin tai muun kroonisen päänsäryn lääkehoidosta?
Kysymys Question M2_6_99B	Kuinka usein olet yhteydessä lääkäriisi tai hoitajaan muun pitkäaikaissairauden lääkehoidosta?
Vastausvaihtoehdot Alternative answers	1 = Vähintään joka kolmas kuukausi 2 = Vähintään kerran puolessa vuodessa 3 = Kerran vuodessa 4 = Kerran kahdessa vuodessa 5 = Harvemmin
Tausta Background	Laadittu tämän tutkimuksen tarpeisiin.
Muutokset Changes	Ei muutoksia

Taulukko 78. Muuttujien M2_6_xB sisältyminen Lääkebarometri -väestökyselyihin / Inclusion of the M2_6_xB variables into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	–	–
LB2017 MB2017	–	–
LB2019 MB2019	ei toteutettu	X
LB2021 MB2021	ei toteutettu	X

3.2.9. Lääkkeiden määrääminen

Taulukko 79. Muuttujan M2_7 kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the M2_7 variable

	Muuttujan kuvailu ja tietosisältö Description and content of the variable
Muuttujan nimi Name of variable	M2_7
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan nykyinen terveydentila
Kysymys Question	Kuka tai ketkä määräsivät sinulle edellisessä kysymyksessä merkitsemäsi lääkkeet? Voit valita useita vaihtoehtoja.
Vaihtoehto Alternative M2_7_1	Lääkäri terveyskeskuksessa
Vaihtoehto Alternative M2_7_2	Lääkäri sairaalassa tai sairaalan poliklinikalla
Vaihtoehto Alternative M2_7_3	Lääkäri työterveyshuollossa (myös yksityisellä lääkäriasemalla järjestetty työterveyshuolto)
Vaihtoehto Alternative M2_7_4	Lääkäri yksityisellä vastaanotolla
Vaihtoehto Alternative M2_7_5	Lääkäri jossain muualla → M2_7_5_1 (LB2017)
Vaihtoehto Alternative M2_7_6	Joku muu → M2_7_6_1 (LB2017)
Vastaus Answers	1 = kyllä
Lisäkysymys LB2017 Additional question MB2017	Lääkäri jossain muualla, missä?
Lisäkysymys LB2017 Additional question MB2017	Joku muu, kuka ja missä?
Vastaus LB2017 Answer MB2017 M2_7_5_1 M2_7_6_1	Avoin

	Muuttujan kuvailu ja tietosisältö Description and content of the variable
Tausta Background	Laadittu tämän tutkimuksen tarpeisiin yhteistyössä Kelan kanssa.
Muutokset Changes	Ei muutoksia
Huomiot Notes	Sisällytetään M2_3 kysymykseen jälkeen vain, kun 'Mielipiteet lääkekorvauksista ja lääkkeiden hinnoista' (M6) -moduuli on mukana Lääkebarometrissa.

Taulukko 80. Muuttujan M2_7 sisältyminen Lääkebarometri -väestökyselyihin / Inclusion of the M2_7 variable into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel	Muuttujat, jotka EIVÄT sisälly kyselyyn Variables NOT included in the survey
LB2015 MB2015	–	–	–
LB2017 MB2017	X	X	–
LB2019 MB2019	ei toteutettu	–	–
LB2021 MB2021	ei toteutettu	X	M2_7_5_1 M2_7_6_1

3.2.10. Itsehoitolääkkeiden käyttö

Taulukko 81. Muuttujan M2_8 kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the M2_8 variable

	Muuttujan kuvailu ja tietosisältö Description and content of variable
Muuttujan nimi Name of variable	M2_8
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan itsehoitolääkkeiden käyttö
Kysymys Question	Oletko viimeksi kuluneen viikon (7 pv) aikana käyttänyt mitään ilman reseptiä apteekista saatavia lääkkeitä (itsehoitolääkkeet) (pois lukien vitamiinit, hivenaineet ja rohdosvalmisteet)?
Vastausvaihtoehdot Alternative answers	1 = En 2 = Kyllä
Tausta Background	Laadittu tämän tutkimuksen tarpeisiin.
Muutokset Changes	Ei muutoksia

Taulukko 82. Muuttujan M2_8 sisältyminen Lääkebarometri -väestökyselyihin / Inclusion of the M2_8 variable into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	–	–
LB2017 MB2017	–	–
LB2019 MB2019	ei toteutettu	X
LB2021 MB2021	ei toteutettu	X

3.2.11. Itsehoitolääkkeiden käytön yleisyys

Taulukko 83. Muuttujan M2_9 kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the M2_9 variable

	Muuttujan kuvailu ja tietosisältö Description and content of variable
Muuttujan nimi Name of variable	M2_9
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan itsehoitolääkkeiden käytön yleisyys
Kysymys LB2015, LB2017 Question MB2015, MB2017	Kuinka usein yleensä käytät ilman reseptiä apteekista saatavia lääkkeitä (pois lukien vitamiinit, hivenaineet ja rohdosvalmisteet)?
Vastausvaihtoehdot Alternative answers	1 = Päivittäin 2 = Muutaman kerran viikossa 3 = Kerran viikossa 4 = 1-2 kertaa kuukaudessa 5 = Harvemmin kuin kerran kuukaudessa 6 = Ei koskaan
Tausta Background	Laadittu tämän tutkimuksen tarpeisiin. Hyödynnetty 'Väestön näkemykset itsehoitolääkkeistä' -kyselyn kysymystä (13).
Muutokset Changes	Lisätty alleviivaus korostamaan valmisteita, joista kysymyksessä ollaan kiinnostuneita (kts. kyselylomake). Muutos LB2019 lähtien.

Taulukko 84. Muuttujan M2_9 sisältyminen Lääkebarometri -väestökyselyihin / Inclusion of the M2_9 variable into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	X	X
LB2017 MB2017	X	X
LB2019 MB2019	ei toteutettu	X
LB2021 MB2021	ei toteutettu	X

3.2.12. Vitamiini- ja hivenaineiden käyttö

Taulukko 85. Muuttujan M2_10 kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the M2_10 variable

	Muuttujan kuvailu ja tietosisältö Description and content of variable
Muuttujan nimi Name of variable	M2_10
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan vitamiini- ja hivenainevalmisteiden käyttö
Kysymys LB2015 Question MB2015	Oletko viimeksi kuluneen viikon (7 pv) aikana käyttänyt vitamiini- tai hivenainevalmisteita?
Kysymys LB2017 lähtien Question since MB2017	Oletko viimeksi kuluneen viikon (7 pv) aikana käyttänyt mitään vitamiini- tai hivenainevalmisteita?
Vastausvaihtoehdot Alternative answers	1 = En 2 = Kyllä
Tausta Background	Vastaa 'Väestön näkemyksiä itsehoitolääkkeistä' -kyselyn kysymystä (13).
Muutokset Changes	Lisätty 'mitään' sana kysymykseen. Muutos LB2017 lähtien. Lisätty alleviivaus korostamaan valmisteita, joista kysymyksessä ollaan kiinnostuneita (kts. kyselylomake). Muutos LB2019 lähtien.

Taulukko 86. Muuttujan M2_10 sisältyminen Lääkebarometri -väestökyselyihin / Inclusion of the M2_10 variable into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	X	X
LB2017 MB2017	X	X
LB2019 MB2019	ei toteutettu	X
LB2021 MB2021	ei toteutettu	X

3.2.13. Vuosittaiset lääkekustannukset

Taulukko 87. Muuttujan M2_11 kuvailu ja tietosisältö / Description and content of M2_11 variable

	Muuttujan kuvailu ja tietosisältö Description and content of variable
Muuttujan nimi Name of variable	M2_11
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan arvio vuosittaisista lääkekustannuksista
Kysymys Question	Arvioi, kuinka paljon sinulla kuluu rahaa lääkärin määräämiin lääkkeisiin vuoden aikana.
Vastausvaihtoehdot LB2015, LB2017, LB2021 Alternative answers MB2015, MB2017, MB2021	0 = En käytä lääkärin määräämiä lääkkeitä 1 = Alle 100 € 2 = 100-299 € 3 = 300-599 € 4 = 600 € tai enemmän 5 = En osaa sanoa
Vastausvaihtoehdot LB2019 Alternative answers MB2019	0 = En käytä lääkärin määräämiä lääkkeitä 1 = Alle 100 € 2 = 100-299 € 3 = 300-499 € 4 = 500 € tai enemmän 5 = En osaa sanoa
Tausta Background	Laadittu tämän tutkimuksen tarpeisiin
Muutokset Changes	Vuonna 2019 lääkekatto oli alhaisempi kuin muina vuosina, minkä takia käytettiin poikkeuksellisesti vastausvaihtoehtoa '500 € tai enemmän'.

Taulukko 88. Muuttujan M2_11 sisältyminen Lääkebarometri -väestökyselyihin / Inclusion of the M2_11 variable into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	X	X
LB2017 MB2017	X	X
LB2019 MB2019	ei toteutettu	X
LB2021 MB2021	ei toteutettu	X

3.2.14. Lääkekatto

Taulukko 89. Muuttujan M2_12 kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the M2_12 variable

	Muuttujan kuvailu ja tietosisältö Description and content of variable
Muuttujan nimi Name of variable	M2_12
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan lääkekaton ylittyminen
Kysymys Question	Ylittivätkö lääkekulusi viime vuonna niin sanotun lääkekaton (xxx euroa) ja tästä syystä sait lisäkorvauksen sinulle määrätyistä lääkkeistä?
Vaihtuva summa Changing sum	xxx = 610 € (LB2015) xxx = 610 € (LB2017) xxx = 572 € (LB2019) xxx = n. 580 € (LB2021)
Vastausvaihtoehdot Alternative answers	1 = Ei 2 = Kyllä 3 = En osaa sanoa
Tausta Background	Laadittu tämän tutkimuksen tarpeisiin.
Muutokset Changes	Ei muutoksia
Huomiot Notes	Summa (xxx) määräytyy kyselyvuoden lääkekaton mukaan.

Taulukko 90. Muuttujan M2_12 sisältyminen Lääkebarometri -väestökyselyihin / Inclusion of the M2_12 variable into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	X	X
LB2017 MB2017	X	X
LB2019 MB2019	ei toteutettu	X
LB2021 MB2021	ei toteutettu	X

3.2.15. Taloudelliset ongelmat

Taulukko 91. Muuttujan M2_13 kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the M2_13 variable

	Muuttujan kuvailu ja tietosisältö Description and content of variable
Muuttujan nimi Name of variable	M2_13
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan taloudelliset ongelman hankkia lääkkeitä
Kysymys Question	Onko sinulla ollut viimeksi kuluneen vuoden aikana taloudellisia ongelmia hankkia lääkärin määräämiä lääkkeitä?
Vastausvaihtoehdot Alternative answers	0 = En ole käyttänyt lääkärin määräämiä lääkkeitä 1 = Ei ole ollut lainkaan ongelmia 2 = On ollut jonkin verran ongelmia 3 = On ollut paljon ongelmia
Tausta Background	Laadittu tämän tutkimuksen tarpeisiin. Hyödynnetty 'Toimeentuloturvan verkkoa kokemassa' -kyselyn kysymystä (12).
Muutokset Changes	Ei muutoksia

Taulukko 92. Muuttujan M2_12 sisältyminen Lääkebarometri -väestökyselyihin / Inclusion of the M2_12 variable into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	X	X
LB2017 MB2017	X	X
LB2019 MB2019	ei toteutettu	X
LB2021 MB2021	ei toteutettu	X

3.3. M3 Osallistuminen päätöksentekoon

Osallistuminen päätöksentekoon -moduuli (M3) sisältää väittämiä, joiden avulla selvitetään väestön halua osallistua lääkkeitä koskevaan päätöksentekoon lääkärin vastaanotolla ja apteekissa. Moduulin M3 muuttujat ja niiden tietosisältö sekä muuttujien sisältyminen Lääkebarometri-väestökyselyihin on kuvattu **taulukoissa 93–94**.

Taulukko 93. Muuttujien M3_1_x kuvailu ja tietosisältö/ Description and content of the M3_1_x variables

	Muuttujien kuvailu ja tietosisältö Description and content of variables
Muuttujan nimi Name of variable	M3_1_x
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan osallistuminen lääkkeiden valintaa koskevaan päätöksentekoon lääkärin vastaanotolla ja apteekissa
Kysymys LB2015, LB2017 Question MB2015, MB2017	Miten haluaisit osallistua lääkärin määräämien lääkkeiden valintaan lääkärin vastaanotolla tai apteekissa? Annathan arviosi jokaisesta väittämästä, vaikka et tällä hetkellä käyttäisikään mikään lääkettä.
Kysymys LB2019	Seuraavat väittämät koskevat osallistumistasi lääkkeen valintaan lääkärin vastaanotolla ja apteekissa. Vastaathan jokaiseen väittämään, vaikka et tällä hetkellä käyttäisikään mitään lääkettä.
Väittäjä Statement M3_1_1	Haluan keskustella lääkärin kanssa hoitovaihtoehtoista
Väittäjä Statement M3_1_2	Haluan keskustella lääkärin kanssa lääkkeen valinnasta
Väittäjä Statement M3_1_3	Haluan päättää lääkkeen valinnasta yhdessä lääkärin kanssa
Väittäjä Statement M3_1_4	Yleensä olen hieman pettynyt, jos minulla ei ole lääkereseptiä mukamani, kun poiston lääkärin vastaanotolta
Väittäjä Statement M3_1_5	Haluan keskustella apteekissa edullisimmista rinnakkaisvalmisteista, jos sellaisia vaihtoehtoja on tarjolla
Vastausvaihtoehdot Alternative answers	1 = Täysin samaa mieltä 2 = Jokseenkin samaa mieltä 3 = Jokseenkin eri mieltä 4 = Täysin samaa mieltä 9 = En osaa sanoa
Tausta Background	Laadittu tämän tutkimuksen tarpeisiin. Hyödynnetty muiden tutkimusten väittämiä (17,18), kuten

	Muuttujien kuvailu ja tietosisältö Description and content of variables
	"Yleensä olen hieman pettynyt, jos minulla ei ole lääkereseptiä mukana, kun poistun lääkärin vastaanotolta" - väittämä European Social Survey (ESS) -kyselystä (18).
Muutokset Changes	Ei muutoksia

Taulukko 94. Muuttujien M3_1_x sisältyminen Lääkebarometri -väestökyselyihin / Inclusion of the M3_1_x variables into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	X	X
LB2017 MB2017	X	X
LB2019 MB2019	ei toteutettu	X
LB2021 MB2021	ei toteutettu	–

3.4. M4 Mielenpiteet lääkkeistä

Mielenpiteet lääkkeistä -moduuli (M4) sisältää väittämiä lääkkeisiin liittyvistä yleisistä mielenpiteistä. Moduulin M4 muuttujat ja niiden tietosisältö sekä muuttujien sisältyminen Lääkebarometri-väestökyselyihin on kuvattu **taulukoissa 95–96**.

Taulukko 95. Muuttujien M4_1_x kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the M4_1_x variables

	Muuttujien kuvailu ja tietosisältö Description and content of variables
Muuttujan nimi Name of variable	M4_1_x
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan yleiset mielenpiteet lääkkeistä
Kysymys LB2015, LB2017 Question MB2015, MB2017	Haluaisimme tietää mielenpiteitäs lääkkeistä, vaikka et tällä hetkellä käyttäisi mitään lääkettä. Ei ole oikeaa tai väärää vastausta.
Kysymys LB2019 lähtien Question since MB2019	Seuraavat väittämät koskevat yleisesti mielenpiteitäs lääkkeistä. Vastaathan kaikkiin väittämiin, vaikka et tällä hetkellä käyttäisikään mitään lääkettä.
Väittämä Statement M4_1_1	Ilman lääkkeitä lääkärit eivät pystyisi hoitamaan ihmisiä yhtä hyvin
Väittämä Statement M4_1_2	Lääkärit määräävät liian paljon lääkkeitä
Väittämä Statement M4_1_3	Lääkkeitä käyttävien ihmisten kannattaisi välillä pitää taukoa lääkkeiden käytössä
Väittämä Statement M4_1_4	Suurin osa lääkkeistä aiheuttaa riippuvuutta
Väittämä Statement M4_1_5	Luontaistuotteet ovat turvallisempia kuin lääkkeet
Väittämä Statement M4_1_6	Lääkkeet aiheuttavat enemmän haittaa kuin hyötyä
Väittämä Statement M4_1_7	Lääkkeet auttavat monia ihmisiä elämään parempaa elämää
Väittämä Statement M4_1_8	Lääkkeet auttavat monia ihmisiä elämään pidempään

	Muuttujien kuvailu ja tietosisältö Description and content of variables
Väittämä Statement M4_1_9	Kaikki lääkkeet ovat myrkyjä
Väittämä Statement M4_1_10	Lääkärit luottavat lääkkeisiin liikaa
Väittämä Statement M4_1_11	Jos lääkäreillä olisi enemmän aikaa potilaille, he määräisivät vähemmän lääkkeitä
Väittämä Statement M4_1_12	Yleensä lääkkeiden hyödyt ovat suuremmat kuin niiden riskit
Vastausvaihtoehdot Alternative answers	1 = Täysin samaa mieltä 2 = Jokseenkin samaa mieltä 3 = Jokseenkin eri mieltä 4 = Täysin eri mieltä 9 = En osaa sanoa 99 = Ei vastausta (LB2017)
Tausta Background	Väittämät perustuvat validoituun "Beliefs About Medicines Questionnaire" -kyselyyn, joka on tarkoitettu lääkkeisiin liittyvien näkemysten ja uskomusten selvittämiseen (19) sekä täydentävään neljään väittämään (M4_1_1, M4_1_7, M4_1_8, M4_1_12) lääkkeiden yleisistä hyödyistä (20).
Muutokset Changes	Ei muutoksia
Huomiot Notes	Vastausvaihtoehto 'en osaa sanoa' on ollut kyselylomakkeessa keskimäinen vaihtoehto (LB2015, LB2017) tai viimeinen vaihtoehto (LB2019 lähtien). Väittämät suomennettu opettajille lääkekasvatuskyselyä varten (21), minkä yhteydessä Robert Horne hyväksynyt käännökset.

Taulukko 96. Muuttujien M4_1_x sisältyminen Lääkebarometri -kyselyihin / Inclusion of the M4_1_x variables into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	X	X
LB2017 MB2017	X	X
LB2019 MB2019	ei toteutettu	X
LB2021 MB2021	ei toteutettu	X

3.5. M5 Mielipiteet itsehoitolääkkeistä

Mielipiteet itsehoitolääkkeistä -moduuli (M5) sisältää väittämiä ilman reseptiä apteekeista saatavista itsehoitolääkkeistä ja niiden käyttöön liittyvistä riskeistä. Moduulin M5 muuttujat ja niiden tietosisältö sekä muuttujien sisältyminen Lääkebarometri-väestökyselyihin on kuvattu taulukoissa 97–98.

Taulukko 97. Muuttujien M5_1_x kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the M5_1_x variables

	Muuttujien kuvailu ja tietosisältö Description and content of variables
Muuttujan nimi Name of variable	M5_1_x
Muuttujan kuvailu Description of variable	Mielipiteet ilman reseptiä apteekeista saatavista itsehoitolääkkeistä ja niiden käyttöön liittyvistä riskeistä.
Kysymys Question	Seuraavat väittämät koskevat ilman reseptiä apteekista saatavia lääkkeitä (itsehoitolääkkeitä) ja niiden käyttöön liittyviä riskejä. Vastaathan jokaiseen väittämään, vaikka et tällä hetkellä käyttäisikään mitään itsehoitoläkettä.
Väittämä Statement M5_1_1	Itsehoitolääkkeet ovat vaarattomia riippumatta siitä, miten niitä käytetään
Väittämä Statement M5_1_2	Itsehoitolääkkeet ovat vaarattomia niin kauan kuin noudatetaan ohjeita
Väittämä Statement M5_1_3	Itsehoitolääkkeillä on riskinsä, vaikka noudattaisi pakkauksen ohjeita
Väittämä Statement M5_1_4	Itsehoitolääkkeitä tulisi käyttää ainoastaan lääkärin, hoitajan tai apteekkihenkilöstön suosituksesta
Väittämä Statement M5_1_5	Pyrin hoitamaan vaivani muuten kuin itsehoitolääkkeillä
Väittämä Statement M5_1_6	Itsehoitolääkkeet ovat tehokkaita
Väittämä Statement M5_1_7	Itsehoitolääkkeiden haittavaikutukset huolestuttavat minua
Vastausvaihtoehdot Alternative answers	1 = Täysin samaa mieltä 2 = Jokseenkin samaa mieltä 3 = Jokseenkin eri mieltä 4 = Täysin eri mieltä 9 = En osaa sanoa
Tausta Background	Vastaa 'Väestön näkemyksiä itsehoitolääkkeistä' -kyselyn kysymyksiä (13).

	Muuttujien kuvailu ja tietosisältö Description and content of variables
Muutokset Changes	Ei muutoksia

Taulukko 98. Muuttujien M5_1_x sisältyminen Lääkebarometri -väestökyselyihin / Inclusion of the M5_1_x variables into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	–	–
LB2017 MB2017	–	–
LB2019 MB2019	ei toteutettu	X
LB2021 MB2021	ei toteutettu	–

3.6. M6 Mielenpiteet lääkekorvauksista ja lääkkeiden hinnoista

Mielenpiteet lääkekorvauksista ja lääkkeiden hinnoista -moduuli (M6) sisältää kysymyksiä ja väittämiä, joilla selvitetään vastaajien mielenpitoita lääkkeiden Kela-korvattavuuksista ja hinnoista sekä terveyteen liittyvästä yksilönvastuusta ja hyvinvointivaltion ylläpitämisestä. Moduulin M6 muuttujat ja niiden tietosisältö sekä muuttujien sisältyminen Lääkebarometri -väestökyselyihin on kuvattu **taulukoissa 99–115**.

3.6.1. Kela-korvaukset

Taulukko 99. Muuttujien M6_1_x kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the M6_1_x variables

	Muuttujien kuvailu ja tietosisältö Description and content of variables
Muuttujan nimi Name of variable	M6_1_x
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan mielenpitoet lääkkeiden Kela-korvauksista ja lääkkeiden hinnoista
Kysymys LB2015 Question MB2015	Mitä mieltä olet lääkkeiden Kela-korvauksista? Annathan arviot jokaisesta väittämästä, vaikka sinulla ei tällä hetkellä ole käytössä mitään lääkärin määräämää lääkettä.
Kysymys LB2017 Question MB2017	Mitä mieltä olet lääkkeiden Kela-korvauksista? Voit vastata, vaikka sinulla ei tällä hetkellä ole käytössä mitään lääkärin määräämää lääkettä.
Kysymys LB2019 lähtien Question since MB2019	Mitä mieltä olet lääkkeiden Kela-korvauksista? Vastaathan jokaiseen väittämään, vaikka et tällä hetkellä käyttäisikään mitään lääkärin määräämää lääkettä.
Väittäjä Statement M6_1_1	Kela korvaa yleensä lääkekustannuksia liian vähän
Väittäjä Statement M6_1_2	Kelan niin sanottu lääkekatto (potilas maksaa itse xxx euroa vuodessa) on liian korkea xxx = 610 € (LB2015) xxx = 610 € (LB2017) xxx = 580 € (LB2021)
Väittäjä Statement M6_1_3	Kelan lääkekorvaukset ovat oikeudenmukaisia
Väittäjä Statement M6_1_4	Suurituloisten tulisi saada vähemmän Kela-korvauksia lääkkeistään
Väittäjä Statement M6_1_5	Potilaan tulisi maksaa vähintään pieni omavastuumaksu (esimerkiksi 2 euroa) kaikista lääkärin määräämistä lääkkeistä

	Muuttujien kuvailu ja tietosisältö Description and content of variables
Vastausvaihtoehdot Alternative answers	1 = Täysin samaa mieltä 2 = Jokseenkin samaa mieltä 3 = Jokseenkin eri mieltä 4 = Täysin eri mieltä 9 = En osaa sanoa
Tausta Background	Laadittu tämän tutkimuksen tarpeisiin yhteistyössä Kelan kanssa.
Muutokset Changes	Kysymyksen muotoilua muutettu. Muutokset LB2017 ja LB2019.
Huomiot Notes	Lääkekaton suuruus (xxx) on määritelty vastaamaan kyselyn toteutusvuosittaista Kelan määrittämää lääkekattoa.

Taulukko 100. Muuttujien M6_1_x sisältyminen Lääkebarometri -väestökyselyihin / Inclusion of the M6_1_x variable into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	X	X
LB2017 MB2017	X	X
LB2019 MB2019	ei toteutettu	–
LB2021 MB2021	ei toteutettu	X

Taulukko 101. Muuttujien M6_2_x kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the M6_2_x variables

	Muuttujien kuvailu ja tietosisältö Description and content of variables
Muuttujan nimi Name of variable	M6_2_x
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaaajien mielipiteet terveyteen liittyvästä yksilövastuusta ja hyvinvointivaltion ylläpidosta
Kysymys Question M6_2	Mitä mieltä olet seuraavista yleisistä väittämistä?
Väittämä Statement M6_2_1	Kansalaisten tulisi ottaa enemmän vastuuta omasta terveydestään
Väittämä Statement M6_2_2	Yhteiskunnan tulee huolehtia heikoimmista ja vähäosaisista
Väittämä Statement M6_2_3	Olisin valmis maksamaan enemmän veroja, jos hyvinvointivaltion ylläpitäminen vaatii sitä
Väittämä Statement M6_2_4	Tasa-arvo toteutuu sairauksien hoidossa
Vastausvaihtoehdot Alternative answers	1 = Täysin samaa mieltä 2 = Jokseenkin samaa mieltä 3 = Jokseenkin eri mieltä 4 = Täysin eri mieltä 9 = En osaa sanoa
Tausta Background	Laadittu tämän tutkimuksen tarpeisiin. Hyödynnetty 'Kansan arvot' -tutkimuksen väittämiä (22).
Muutokset Changes	Ei muutoksia
Huomiot Notes	Tämä kysymys on korvattu kysymyksillä M6_5, M6_6, M6_7 ja M6_8 LB2021 lähtien.

Taulukko 102. Muuttujien M6_2_x sisältyminen Lääkebarometri -väestökyselyihin /
Inclusion of the M6_2_x variables into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel	Lisähuomiot Additional notes
LB2015 MB2015	X	X	–
LB2017 MB2017	–	–	–
LB2019 MB2019	ei toteutettu	–	–
LB2021 MB2021	ei toteutettu	–	Korvattu kysymyksillä M6_5, M6_6, M6_7 ja M6_8.

Taulukko 103. Muuttujien M6_3_x kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the M6_3_x variables

	Muuttujien kuvailu ja tietosisältö Description and content of variables
Muuttujan nimi Name of variable	M6_3_x
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan mielipiteet lääkekorvauksista lääkeryhmittäin
Kysymys Question M6_3	Mikäli yhteiskunnan rahat eivät riitä kaikkien lääkkeiden korvaamiseen ja sen takia lääkekorvauksia joudutaan karsimaan, miten tärkeänä näet, että seuraavista lääkkeistä saa Kela-korvausta?
Vaihtoehto Alternative M6_3_1	Allergialääke
Vaihtoehto Alternative M6_3_2	Astmalääke
Vaihtoehto Alternative M6_3_3	Antibiootti
Vaihtoehto Alternative M6_3_4	Insuliini
Vaihtoehto Alternative M6_3_5	Muu diabeteslääke
Vaihtoehto Alternative M6_3_6	Verenpainelääke
Vaihtoehto Alternative M6_3_8	Kolesterolilääke
Vaihtoehto Alternative M6_3_9	Sydänlääke
Vaihtoehto Alternative M6_3_10	Reumalääke
Vaihtoehto Alternative M6_3_11	Särkylääke
Vaihtoehto Alternative M6_3_12	Syöpälääke

	Muuttujien kuvailu ja tietosisältö Description and content of variables
Vaihtoehto Alternative M6_3_13	Masennuslääke
Vaihtoehto Alternative M6_3_15	Unilääke
Vaihtoehto Alternative M6_3_23	Migreenilääke
Vaihtoehto Alternative M6_3_24	Ihottumalääke
Vastausvaihtoehdot Alternative answers	1 = Erittäin tärkeä 2 = Tärkeä 3 = Melko tärkeä 4 = Ei lainkaan tärkeä 9 = En osaa sanoa
Tausta Background	Laadittu tämän tutkimuksen tarpeisiin
Muutokset Changes	Ei muutoksia
Huomiot Notes	Muuttujien numerointi vastaa muuttujan M2_3 lääkkeiden numerointia.

Taulukko 104. Muuttujien M6_3_x sisältyminen Lääkebarometri -väestökyselyihin / Inclusion of the M6_3_x variables into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel	Lisähuomioita Additional notes
LB2015 MB2015	X	X	–
LB2017 MB2017	X	X	–
LB2019 MB2019	ei toteutettu	–	–
LB2021 MB2021	ei toteutettu	–	Korvattu kysymyksillä M6_5, M6_6, M6_7 ja M6_8.

3.6.2. Lääkkeiden hinnat

Taulukko 105. Muuttujan M6_4 kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the M6_4 variable

	Muuttujan kuvailu ja tietosisältö Description and content of variable
Muuttujan nimi Name of variable	M6_4
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan valmius maksaa lääkkeitään
Kysymys Question	Kuinka paljon olisit itse valmis maksamaan lääkärin määräämistä lääkkeitä vuodessa?
Vastausvaihtoehdot Alternative answers	1 = Alle 100 € 2 = 100–299 € 3 = 300–599 € 4 = 600 € tai enemmän 9 = En osaa sanoa
Tausta Background	Laadittu yhteistyössä Itä-Suomen yliopiston farmasian laitoksen kanssa.
Muutokset Changes	Ei muutoksia

Taulukko 106. Muuttujan M6_4 sisältyminen Lääkebarometri -väestökyselyihin /
Inclusion of the M6_4 variable into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	X	X
LB2017 MB2017	X	X
LB2019 MB2019	ei toteutettu	–
LB2021 MB2021	ei toteutettu	X

3.6.3. Uudet syöpälääkkeet

Taulukko 107. Muuttujien M6_5_1_x kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the M6_5_1_x variables

	Muuttujien kuvailu ja tietosisältö Description and content of variables
Muuttujan nimi Name of variable	M6_5_1_x
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan mielipide yhteiskunnan varojen käytöstä uusiin kalliisiin syöpälääkkeisiin
Kysymys Question M6_5_1_kehysABCD	<p>Uusia syöpälääkkeitä tulee jatkuvasti markkinoille. Osa niistä voi pidentää potilaiden elinaikaa kuukausilla tai jopa vuosilla, tai ainakin parantaa potilaiden elämänlaatua. Uudet lääkkeet ovat kuitenkin usein hyvin kalliita: yhden potilaan hoito voi maksaa yli 60 000 euroa vuodessa.</p> <p>Alla on listattu joitain perusteluja sille, miksi uusia, hyödyllisiä mutta kalliita syöpälääkkeitä pitäisi tai ei pitäisi maksaa yhteiskunnan varoin. Mitä mieltä olet perusteluista? Valitse jokaisen väittämän kohdalla mielipidettäsi parhaiten vastaava vaihtoehto.</p> <p>Yhteiskunnan varoja on syytä käyttää uusiin kalliisiin syöpälääkkeisiin, ...</p>
Väittämä Statement M6_5_1_1	jotta lääkeyritykset voivat investoida tutkimukseen ja kehittää uusia syöpälääkkeitä.
Väittämä Statement M6_5_1_2	jotta syöpää sairastavat ihmiset saavat tarvitsemiaan tai haluamiaan hoitoja.
Väittämä Statement M6_5_1_3	jotta kaikki syöpää sairastavat saavat uusia syöpälääkkeitä yhdenvertaisesti
Väittämä Statement M6_5_1_4	koska yhteiskunnan vastuulle kuuluu hankkia lääkkeitä kansalaisille.
Väittämä Statement M6_5_1_5	jotta lääkeyritykset voivat tehdä voittoa.
Vastausvaihtoehdot Alternative answers	<p>1 = Täysin samaa mieltä 2 = Jokseenkin samaa mieltä 3 = Jokseenkin eri mieltä 4 = Täysin eri mieltä 9 = En osaa sanoa</p>
Tausta Background	Laadittu yhteistyössä Turun yliopiston kanssa. Hyödynnetty julkaistun artikkelin kysymyksiä (9).
Muutokset Changes	Ei muutoksia

	Muuttujien kuvailu ja tietosisältö Description and content of variables
Huomiot Notes	<p>Sisältyy kehyksiin A, B, C ja D.</p> <p>Tässä kysymyksessä (M6_5_1) selvitetään, miksi varoja on syytä käyttää uusiin kalliisiin syöpälääkkeisiin. Seuraavassa kysymyksessä (M6_5_2) selvitetään, miksi varoja ei ole syytä käyttää.</p> <p>Käytä kyselylomakkeen version valintaan muuttujaa M1_versio.</p>

Taulukko 108. Muuttujien M6_5_2_x kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the M6_5_2_x variables

	Muuttujien kuvailu ja tietosisältö Description and content of variables
Muuttujan nimi Name of variable	M6_5_2_x
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan mielipide yhteiskunnan varojen käytöstä uusiin kalliisiin syöpälääkkeisiin
Kysymys Question M6_5_2_kehysABCD	<p>Uusia syöpälääkkeitä tulee jatkuvasti markkinoille. Osa niistä voi pidentää potilaiden elinaikaa kuukausilla tai jopa vuosilla, tai ainakin parantaa potilaiden elämänlaatua. Uudet lääkkeet ovat kuitenkin usein hyvin kalliita: yhden potilaan hoito voi maksaa yli 60 000 euroa vuodessa.</p> <p>Alla on listattu joitain perusteluja sille, miksi uusia, hyödyllisiä mutta kalliita syöpälääkkeitä pitäisi tai ei pitäisi maksaa yhteiskunnan varoin. Mitä mieltä olet perusteluista? Valitse jokaisen väittämän kohdalla mielipidettäsi parhaiten vastaava vaihtoehto.</p> <p>Yhteiskunnan varoja ei ole syytä käyttää uusiin kalliisiin syöpälääkkeisiin, ...</p>
Väittämä Statement M6_5_2_1	koska ne eivät ole riittävän tehokkaita suhteessa niiden hintaan.
Väittämä Statement M6_5_2_2	koska ihmisillä tulisi olla enemmän vastuuta omista terveydenhuollon kustannuksistaan.
Väittämä Statement M6_5_2_3	koska ne vievät liiaksi yhteiskunnan varoja pois muista tärkeistä asioista.
Vastausvaihtoehdot Alternative answers	<p>1 = Täysin samaa mieltä 2 = Jokseenkin samaa mieltä 3 = Jokseenkin eri mieltä 4 = Täysin eri mieltä 9 = En osaa sanoa</p>
Tausta Background	Laadittu yhteistyössä Turun yliopiston kanssa. Hyödynnetty julkaistun artikkelin kysymyksiä (9).
Muutokset Changes	Ei muutoksia
Huomiot Notes	<p>Sisältyy kehyksiin A, B, C ja D.</p> <p>Tässä kysymyksessä (M6_5_2) selvitetään, miksi varoja ei ole syytä käyttää uusiin kalliisiin syöpälääkkeisiin. Edellisessä kysymyksessä (M6_5_1) selvitetään, miksi varoja on syytä käyttää.</p> <p>Käytä kyselylomakkeen version valintaan muuttujaa M1_versio.</p>

Taulukko 109. Muuttujien M6_5_1_x ja M6_5_2_x sisältyminen Lääkebarometri - väestökyselyihin / Inclusion of the M6_5_1_x and M6_5_2_x variables into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel	Lisähuomiot Additional notes
LB2015 MB2015	–	–	–
LB2017 MB2017	–	–	–
LB2019 MB2019	ei toteutettu	–	–
LB2021 MB2021	ei toteutettu	X	Kyselylomakkeen versiot A, B, C ja D

Taulukko 110. Muuttujan M6_6_1_kehysBCD kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the M6_6_1_kehysBCD variable

	Muuttujan kuvailu ja tietosisältö
Muuttujan nimi Name of variable	M6_6_1_kehysBCD
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan mielipide yhteiskunnan varojen käytöstä uusiin kalliisiin syöpälääkkeisiin
Kysymys Question M6_6_kehysB	<p>Alla kuvataan yhden uuden syöpälääkkeen hyötyjä ja kustannuksia. Lue kuvaus ja vastaa sen jälkeen kysymykseen.</p> <p>Uusi lääkehoito on tarkoitettu tietyn parantumattoman syövän hoitoon. Suomessa on vuosittain 10–20 potilasta, joille uutta lääkettä voidaan käyttää. Lääke ei paranna syöpätauti, mutta tutkimuksessa sen todettiin tuhoavan syöpäsoluja laboratorionkokeiden perusteella noin kolmanneksella uutta lääkettä saaneista potilaista. Ei vielä tiedetä pidentääkö uusi lääkehoito potilaiden elinaikaa verrattuna aiemmin käytettyihin hoitoihin tai lisääkö se potilaiden elämänlaatua. Lääkkeeseen liittyy suuri haittavaikutusten riski. Jos tämä uusi lääke otetaan Suomessa käyttöön, sen kustannukset ovat yli 60 000 euroa potilasta kohden syövän hoidon loppuvaiheessa.</p>
Kysymys Question M6_6_kehysC	<p>Kehys B (M6_6_kehysB)</p> <p>+</p> <p>Kyseiseen syöpätyyppiin ei tunneta parantavaa hoitoa. Uusi lääke on mahdollinen vaihtoehto potilaille, jotka ovat saaneet jo useita hoitoja aikaisemmin ja joilla jäljellä olevat hoitovaihtoehdot ovat vähäiset.</p>
Kysymys Question M6_6_kehysD	<p>Kehys B (M6_6_kehysB)</p> <p>+</p> <p>Terveydenhuollon käytettävissä oleva rahoitus on rajallista. Uuden lääkkeen käyttöönotto tarkoittaa, että siihen käytetyt rahat ovat pois muusta terveydenhuollosta.</p>
Kysymys Questions	Millaista lääkkeen käyttöönottoa koskevaa päätöstä pitäisit hyväksyttävänä? Valitse parhaiten mielipidettäsi vastaava vaihtoehto.
Vastausvaihtoehdot Alternative answers M6_6_1_kehysBCD	<p>1 = Lääke pitäisi ottaa käyttöön yhteiskunnan varoin yrityksen pyytämästä hinnasta riippumatta</p> <p>2 = Lääke pitäisi ottaa käyttöön yhteiskunnan varoin</p> <p>3 = Lääkettä ei pitäisi ottaa käyttöön yhteiskunnan varoin</p> <p>4 = En osaa sanoa</p>
Tausta Background	Laadittu yhteistyössä Turun yliopiston kanssa. Hyödynnetty julkaistun artikkelin kysymyksiä (9).
Muutokset Changes	Ei muutoksia

	Muuttujan kuvailu ja tietosisältö
Huomiot Notes	<p>Kehys A ei sisällä tätä kysymystä.</p> <p>Kyselylomakkeilla B, C ja D on eri ohjeistus, mutta sama kysymys ja vastausvaihtoehdot.</p> <p>Käytä kyselylomakkeen version valintaan muuttujaa M1_versio.</p>

Taulukko 111. Muuttujan M6_6_1_kehysBCD sisältyminen Lääkebarometri - väestökyselyihin / Inclusion of the M6_6_1_kehysBCD variable into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel	Lisähuomiot Additional notes
LB2015 MB2015	–	–	–
LB2017 MB2017	–	–	–
LB2019 MB2019	ei toteutettu	–	–
LB2021 MB2021	ei toteutettu	X	Kyselylomakkeen versiot B, C ja D

Taulukko 112. Muuttujien M6_7_x kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the M6_7_x variables

	Muuttujien kuvailu ja tietosisältö Description and content of variables
Muuttujan nimi Name of variable	M6_7_x
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan mielipide yhteiskunnan varojen käytöstä uusiin kalliisiin syöpälääkkeisiin
Kysymys Question M6_7_kehysABCD	Alla on kaksi väittämää, jotka koskevat uusien syöpälääkkeiden käyttöönoton yleisiä periaatteita. Valitse parhaiten mielipidettäsi vastaava vaihtoehto.
Väittämä Statement M6_7_1	Jos uudesta syöpälääkkeestä on vähänkin enemmän hyötyä kuin aikaisemmista hoidoista, se pitäisi hankkia potilaille yhteiskunnan varoin <u>hinnasta riippumatta</u> .
Väittämä Statement M6_7_2	Yhteiskunnan pitäisi maksaa sellaiset uudet syöpälääkkeet, joiden <u>tehoa ja haittoja vasta tutkitaan</u> .
Vastausvaihtoehdot Alternative answers	1 = Täysin samaa mieltä 2 = Jokseenkin samaa mieltä 3 = Jokseenkin eri mieltä 4 = Täysin eri mieltä 9 = En osaa sanoa
Tausta Background	Laadittu yhteistyössä Turun yliopiston kanssa. Hyödynnetty julkaistun artikkelin kysymyksiä (9).
Muutokset Changes	Ei muutoksia
Huomiot Notes	Sisältyy kehyksiin A, B, C ja D. Käytä kyselylomakkeen version valintaan muuttujaa M1_versio.

Taulukko 113. Muuttujien M6_7_x sisältyminen Lääkebarometri -väestökyselyihin /
Inclusion of the M6_7_x variables into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel	Lisähuomiot Additional notes
LB2015 MB2015	–	–	–
LB2017 MB2017	–	–	–
LB2019 MB2019	ei toteutettu	–	–
LB2021 MB2021	ei toteutettu	X	Kyselylomakkeet A, B, C ja D

Taulukko 114.
M6_8 variable

Muuttujan M6_8 kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the

	Muuttujan kuvailu ja tietosisältö Description and content of variable
Muuttujan nimi Name of variable	M6_8
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan mielipide yhteiskunnan varojen käytöstä uusiin kalliisiin syöpälääkkeisiin
Kysymys Question M6_8	Missä määrin luotat siihen, että Suomessa tehdään nykyisin oikeita päätöksiä uusien syöpälääkkeiden maksamisesta yhteiskunnan varoin?
Vastausvaihtoehdot Alternative answers	Kymmenportainen vastauskaala 0 (en luota lainkaan) – 10 (luotan täysin)
Tausta Background	Laadittu yhteistyössä Turun yliopiston kanssa. Hyödynnetty kansainvälisen artikkelin kysymyksiä (9).
Muutokset Changes	Ei muutoksia
Huomiot Notes	Sisältyy kehyksiin A, B, C ja D. Käytä kyselylomakkeen version valintaan muuttujaa M1_versio.

Taulukko 115. Muuttujan M6_8 sisältyminen Lääkebarometri -väestökyselyihin / Inclusion of the M6_8 variable into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel	Lisähuomiot Additional notes
LB2015 MB2015	–	–	–
LB2017 MB2017	–	–	–
LB2019 MB2019	ei toteutettu	–	–
LB2021 MB2021	ei toteutettu	X	Kyselylomakkeen versiot A, B, C ja D

3.7. M7 Maksuhalukkuus

Maksuhalukkuus -moduuli (M7) sisältää kysymyksiä yksilön maksuhalukkuudesta antibiootteja ja uusia lääkkeitä kohtaan. Moduulin M7 muuttujat ja niiden tietosisältö sekä muuttujien sisältyminen Lääkebarometri-väestökyselyihin on kuvattu **taulukoissa 116–121**.

Taulukko 116. Muuttujien M7_1_x ja M7_1_x_1 kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the M7_1_x and M7_1_x_1 variables

	Muuttujien kuvailu ja tietosisältö Description and content of variables
Muuttujien nimet Name of variables	M7_1_x, M7_1_x_1
Muuttujien kuvailu Description of variables	Vastaajan maksuhalukkuus viikon mittaisesta antibioottikuurista
Kysymys Question M7_1_1	Olisitko itse valmis maksamaan viikon mittaisesta antibioottikuurista 20 euroa?
Kysymys Question M7_1_2	Olisitko itse valmis maksamaan viikon mittaisesta antibioottikuurista 40 euroa?
Kysymys Question M7_1_3	Olisitko itse valmis maksamaan viikon mittaisesta antibioottikuurista 60 euroa?
Kysymys Question M7_1_4	Olisitko itse valmis maksamaan viikon mittaisesta antibioottikuurista 80 euroa?
Vastausvaihtoehdot Alternative answers	1 = Kyllä 2 = En → M7_1_x_1
Lisäyskysymys Additional question	Kuinka paljon olisit valmis maksamaan?
Vastausvaihtoehto Alternative answers M7_1_x_1	Avoin
Tausta Background	Laadittu yhteistyössä Itä-Suomen yliopiston farmasian laitoksen kanssa.
Muutokset Changes	Ei muutoksia
Huomiot Notes	Kysymyslomakkeen kukin versio lähetettiin 2000 vastaajalle (LB2015). Käytä kyselylomakkeen version valintaan muuttujaa M1_versio.

Taulukko 117. Muuttujien M7_1_x ja M7_1_x_1 sisältyminen Lääkebarometri - väestökyselyihin / Inclusion of the M7_1_x and M7_1_x_1 variables into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	X	X
LB2017 MB2017	–	–
LB2019 MB2019	ei toteutettu	–
LB2021 MB2021	ei toteutettu	–

Taulukko 118. Muuttujan M7_2_x kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the M7_2_x variables

	Muuttujien kuvailu ja tietosisältö Description and content of variables
Muuttujan nimi Name of variable	M7_2_x
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan näkemys uusien lääkkeiden korvaamisesta pitkälle edenneen sairauden hoidossa
Kysymys Question M7_2_1	Kuvittele tilanne, jossa 40-vuotiaalla henkilöllä on todettu pitkälle edennyt sairaus. Henkilöllä on odotettavissa olevaa elinaikaa 2 vuotta. Sairauteen on tulossa uusi lääke, joka antaisi hänelle 3 kuukautta lisää elinaikaa. Kuinka paljon yhteiskunnan pitäisi olla valmis maksamaan tällaisesta hoidosta?
Kysymys Question M7_2_2	Kuvittele tilanne, jossa 40-vuotiaalla henkilöllä on todettu pitkälle edennyt sairaus. Henkilöllä on odotettavissa olevaa elinaikaa 2 vuotta. Sairauteen on tulossa uusi lääke, joka antaisi hänelle 6 kuukautta lisää elinaikaa. Kuinka paljon yhteiskunnan pitäisi olla valmis maksamaan tällaisesta hoidosta?
Kysymys Question M7_2_3	Kuvittele tilanne, jossa 70-vuotiaalla henkilöllä on todettu pitkälle edennyt sairaus. Henkilöllä on odotettavissa olevaa elinaikaa 2 vuotta. Sairauteen on tulossa uusi lääke, joka antaisi hänelle 3 kuukautta lisää elinaikaa. Kuinka paljon yhteiskunnan pitäisi olla valmis maksamaan tällaisesta hoidosta?
Kysymys Question M7_2_4	Kuvittele tilanne, jossa 70-vuotiaalla henkilöllä on todettu pitkälle edennyt sairaus. Henkilöllä on odotettavissa olevaa elinaikaa 2 vuotta. Sairauteen on tulossa uusi lääke, joka antaisi hänelle 6 kuukautta lisää elinaikaa. Kuinka paljon yhteiskunnan pitäisi olla valmis maksamaan tällaisesta hoidosta?
Vastausvaihtoehdot Alternative answers	1 = alle 5 000 € 2 = 5 000 – 10 000 € 3 = 10 001 – 30 000 € 4 = 30 001 – 50 000 € 5 = yli 50 000 € 6 = en osaa sanoa
Tausta Background	Laadittu yhteistyössä Itä-Suomen yliopiston farmasian laitoksen kanssa
Muutokset Changes	Ei muutoksia
Huomiot Notes	Kukin versio lähetettiin 2 000 vastaajalle (LB2015).

Taulukko 119. Muuttujien M7_2_x sisältyminen Lääkebarometri -väestökyselyihin / Inclusion of the M7_2_x variables into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	X	X
LB2017 MB2017	–	–
LB2019 MB2019	ei toteutettu	–
LB2021 MB2021	ei toteutettu	–

Taulukko 120. Muuttujien M7_3_x ja M7_3_x_1 kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the M7_3_x and M7_3_x_1 variables

	Muuttujien kuvailu ja tietosisältö Description and content of variables
Muuttujien nimi Name of variables	M7_3_x, M7_3_x_1
Muuttujien kuvailu Description of variables	Vastaajan maksuhalukkuus uudesta lääkehoidosta takaamaan terveen elinvuoden
Kysymys Question M7_3_1	Oletetaan, että käytettävissä olisi uusi lääkehoito, joka mahdollistaisi, että olisit seuraavan vuoden täysin terve. Olisitko valmis maksamaan itse tästä vuoden hoidosta 5 000 euroa?
Kysymys Question M7_3_2	Oletetaan, että käytettävissä olisi uusi lääkehoito, joka mahdollistaisi, että olisit seuraavan vuoden täysin terve. Olisitko valmis maksamaan itse tästä vuoden hoidosta 10 000 euroa?
Kysymys Question M7_3_3	Oletetaan, että käytettävissä olisi uusi lääkehoito, joka mahdollistaisi, että olisit seuraavan vuoden täysin terve. Olisitko valmis maksamaan itse tästä vuoden hoidosta 30 000 euroa?
Kysymys Question M7_3_4	Oletetaan, että käytettävissä olisi uusi lääkehoito, joka mahdollistaisi, että olisit seuraavan vuoden täysin terve. Olisitko valmis maksamaan itse tästä vuoden hoidosta 50 000 euroa?
Vastausvaihtoehdot Alternative answers	1 = Kyllä 2 = En → M7_3_x_1
Lisäkysymys Additional question	Kuinka paljon olisit valmis maksamaan?
Vastaus Answer M7_3_x_1	Avoin
Tausta Background	Laadittu yhteistyössä Itä-Suomen yliopiston farmasian laitoksen kanssa. Artikkelista valikoitu laskentatapa, jolla voidaan määrittää vastaajan terveyteen liittyvä elämänlaatu EQ-5D-5L -mittarin avulla sekä sen yhteys maksuhalukkuuteen.
Muutokset Changes	Ei muutoksia
Huomiot Notes	Kukin versio lähetettiin 2 000 vastaajalle (LB2015).

Taulukko 121. Muuttujien M7_3_x ja M7_3_x_1 sisältyminen Lääkebarometri - väestökyselyihin / Inclusion of the M7_3_x and M7_3_x_1 variables into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	X	X
LB2017 MB2017	–	–
LB2019 MB2019	ei toteutettu	–
LB2021 MB2021	ei toteutettu	–

3.8. M8 Lääkkeisiin liittyvä neuvonta ja tieto

Lääkkeisiin liittyvä neuvonta ja tieto -moduuli (M8) sisältää kysymyksiä vastaajan saamasta lääkeneuvonnasta ja käyttämistä lääketiedon lähteistä. Moduulin M8 muuttujat ja niiden tietosisältö sekä muuttujien sisältyminen Lääkebarometri-väestökyselyihin on kuvattu taulukoissa 122–131.

Taulukko 122. Muuttujan M8_1 kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the M8_1 variable

	Muuttujan kuvailu ja tietosisältö Description and content of variable
Muuttujan nimi Name of variable	M8_1
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan saama lääkeneuvonta lääkärin vastaanotolla
Kysymys Question	Kun viimeksi kävit lääkärin vastaanotolla, saitko neuvoja sinulle määrättyjen lääkkeiden käytöstä?
Vastausvaihtoehdot Alternative answers	1 = Kyllä, hyödyllisiä neuvoja 2 = Kyllä, neuvoja, joita en tarvinnut 3 = En, vaikka olisin tarvinnut 4 = En, mutta en olisi halunnutkaan 5 = En muista 6 = En ole käyttänyt lääkärin vastaanotolla tai minulla ei ole käytössäni reseptilääkkeitä
Tausta Background	Vastaa 'Lääkätiedon tarpeet ja lähteet' -väestökysely kysymystä (23).
Muutokset Changes	Ei muutoksia

Taulukko 123. Muuttujan M8_1 sisältyminen Lääkebarometri -väestökyselyihin /
Inclusion of the M8_1 variable into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	X	X
LB2017 MB2017	X	X
LB2019 MB2019	ei toteutettu	–
LB2021 MB2021	ei toteutettu	–

Taulukko 124.
M8_2 variable

Muuttujan M8_2 kuvailu ja tietosisältö / Description and content of M8_2 variable

	Muuttujan kuvailu ja tietosisältö Description and content of variable
Muuttujan nimi Name of variable	M8_2
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan saama lääkeneuvonta apteekissa
Kysymys Question	Kun viimeksi kävit apteekissa ostamassa lääkärin määräämiä lääkkeitä, saiko neuvoja niiden käytöstä?
Vastausvaihtoehdot Alternative answers	1 = Kyllä, hyödyllisiä neuvoja 2 = Kyllä, neuvoja, joita en tarvinnut 3 = En, vaikka olisin tarvinnut 4 = En, mutta en olisi halunnutkaan 5 = En muista 6 = En ole ostanut lääkärin määräämiä lääkkeitä apteekista
Tausta Background	Vastaa 'Lääkätiedon tarpeet ja lähteet' -väestökyselyn kysymystä (23).
Muutokset Changes	Ei muutoksia

Taulukko 125. Muuttujan M8_2 sisältyminen Lääkebarometri -väestökyselyihin /
Inclusion of the M8_2 variable into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	X	X
LB2017 MB2017	X	X
LB2019 MB2019	ei toteutettu	–
LB2021 MB2021	ei toteutettu	–

Taulukko 126.
M8_3 variable

Muuttujan M8_3 kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the M8_3 variable

	Muuttujan kuvailu ja tietosisältö Description and content of variable
Muuttujan nimi Name of variable	M8_3
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan toiminta uuden lääkkeen kanssa
Kysymys Question	Muistele, kun viimeksi sait lääkäriltä reseptin lääkkeeseen, jota et ollut käyttänyt aikaisemmin. Mikä kuvaa parhaiten sitä, kuinka toimit silloin?
Vastausvaihtoehdot Alternative answers	1 = En hakenut lääkettä apteekista 2 = Hain lääkkeen, mutta en käyttänyt sitä ollenkaan 3 = Käytin osan tai kaiken, mutta en täsmälleen ohjeiden mukaan 4 = Otin lääkkeen täsmälleen ohjeiden mukaan 5 = En muista 6 = En ole koskaan saanut lääkeresepiä
Tausta Background	Vastaa European Social survey (ESS) -kyselyn kysymystä D9 (18).
Muutokset Changes	Kysymystä ei enää toteuteta LB2017 jälkeen. Tilalle tulee uusi Lääkehoitoon sitoutuminen -moduuli (M17) LB2023 lähtien.

Taulukko 127. Muuttujan M8_3 sisältyminen Lääkebarometri -väestökyselyihin /
Inclusion of the M8_3 variable into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	X	X
LB2017 MB2017	X	X

Taulukko 128.
M8_4 variable

Muuttujan M8_4 kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the

	Muuttujan kuvailu ja tietosisältö Description and content of variable
Muuttujan nimi Name of variable	M8_4
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan huoli reseptilääkkeiden haittavaikutuksista
Kysymys Question	Kun lääkäri määrää sinulle jotain lääkettä, kuinka usein olet huolissasi lääkkeen haittavaikutuksista?
Vastausvaihtoehdot Alternative answers	1 = En koskaan tai en juuri lainkaan 2 = Joskus 3 = Suurin piirtein puolessa tapauksista 4 = Useimmiten 5 = Aina tai lähes aina 6 = En käytä lääkärin määräämiä lääkkeitä 7 = En osaa sanoa
Tausta Background	Vastaa European Social survey (ESS) -kyselyn kysymystä D7 (18).
Muutokset Changes	Ei muutoksia

Taulukko 129. Muuttujan M8_4 sisältyminen Lääkebarometri -väestökyselyihin /
Inclusion of the M8_4 variable into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	X	X
LB2017 MB2017	X	X
LB2019 MB2019	ei toteutettu	–
LB2021 MB2021	ei toteutettu	–

Taulukko 130. Muuttujien M8_5 ja M8_5_x kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the M8_5 and M8_5_x variables

	Muuttujien kuvailu ja tietosisältö Description and content of variables
Muuttujien nimi Name of variables	M8_5, M8_5_x
Muuttujien kuvailu Description of variables	Vastaajan käyttämä lääketiedon lähde
Kysymys Question	Oletko saanut tietoja käyttämistäsi lääkkeistä viimeksi kuluneen vuoden (12kk) aikana?
Vastausvaihtoehdot Alternative answer	1 = En 2 = Olen → M8_5_x
Kysymys Question	Mistä?
Vaihtoehto Option M8_5_1	Lääkäriltä
Vaihtoehto Option M8_5_2	Apteekista
Vaihtoehto Option M8_5_3	Terveystoimittajalta, sairaanhoitajalta
Vaihtoehto Option M8_5_4	Sukulaisilta, ystäviltä
Vaihtoehto Option M8_5_5	Lehdistä, kirjoista
Vaihtoehto Option M8_5_6	Radiosta, TV:stä
Vaihtoehto Option M8_5_7	Mainoksista
Vaihtoehto Option M8_5_8	Internetistä
Vaihtoehto Option M8_5_9	Luontaistuotekaupasta
Vaihtoehto Option M8_5_10	Pakkausselosteesta

	Muuttujien kuvailu ja tietosisältö Description and content of variables
Vaihtoehto Option M8_5_11	Palvelupuhelimesta
Vastausvaihtoehto Alternative answer	1 = Kyllä
Tausta Background	Vastaa 'Suomalaisen aikuisväestön terveystietoisuus ja terveys' -kyselyn kysymystä (11).
Muutokset Changes	Ei muutoksia
Huomiot Notes	Vastaaja voi valita useita vaihtoehtoja. 'Suomalaisen aikuisväestön terveystietoisuus ja terveys' -kyselyn aineistoa on tarkasteltu vuosien 1999–2014 välillä erillisessä artikkelissa (24).

Taulukko 131. Muuttujien M8_5_x sisältyminen Lääkebarometri -väestökyselyihin / Inclusion of the M8_5_x variables into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	–	–
LB2017 MB2017	X	X
LB2019 MB2019	ei toteutettu	–
LB2021 MB2021	ei toteutettu	–

3.9. M9 Terveyden lukutaito

Terveyden lukutaito -moduuli (M9) sisältää kysymyksiä vastaajan kyvystä ymmärtää lääkehoitoon liittyviä tietoja ja noudattaa saamiensa ohjeita. Moduulin M9 muuttujat ja niiden tietosisältö sekä muuttujien sisältyminen Lääkebarometri -väestökyselyihin on kuvattu **taulukoissa 132–135**.

Taulukko 132. Muuttujien M9_1_x kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the M9_1_x variables

	Muuttujien kuvailu ja tietosisältö Description and content of variables
Muuttujan nimi Name of variable	M9_1_x
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan saama tieto terveydestä ja lääkkeitä
Johdanto LB2019 lähtien Introduction since LB2019	Seuraavat väittämät koskevat tietoa, jota saat terveydestäsi ja lääkkeitäsi. Vastaathan jokaiseen väittämään, vaikka et tällä hetkellä käyttäisikään mitään lääkettä.
Kysymys Question M9_1_1	Kuinka usein sinulla on ongelmia ymmärtää terveydentilaasi liittyviä asioita, koska saamasi kirjallinen materiaali on vaikeaselkoista?
Kysymys Question M9_1_2	Onko sinulla tapana lukea lääkepakkauksesta löytyvä pakkausseloste ennen kuin aloitat uuden lääkityksen ensimmäistä kertaa?
Kysymys Question M9_1_3	Kuinka usein lääkepakkauksesta löytyvän pakkausselosteen ohjeita on mielestäsi vaikea ymmärtää?
Vastausvaihtoehdot Alternative answers	1 = Aina 2 = Joskus 3 = Usein 4 = Harvoin 9 = Ei koskaan
Tausta Background	Kysymys M9_1_1 on Short Test of Functional Health Literacy in Adults (STOHFLA) -patteriston kysymykset 8 ja 12 (mm. 25, 26). Sama kysymys eri vastausvaihtoilla on sisällytetty raskauden aikaista lääkehoitoa selvittäneeseen kyselyyn (27). Kysymys M9_1_2 on laadittu tämän tutkimuksen tarpeisiin. Kysymys M9_1_3 laadittu tämän tutkimuksen tarpeisiin. Hyödynnetty aikaisempien artikkeleiden kysymyksiä (mm. 25,26).
Muutokset Changes	Ei muutoksia
Huomiot Notes	Kysymykset olleet erillisinä LB2015 ja LB2017, minkä jälkeen kysymyksistä muodostettu kolmen kysymyksen patteristo. Muutos LB2019 lähtien.

Taulukko 133. Muuttujien M9_1_x sisältyminen Lääkebarometri -kyselyihin / Inclusion of the M9_1_x variables into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	X	X
LB2017 MB2017	X	X
LB2019 MB2019	ei toteutettu	X
LB2021 MB2021	ei toteutettu	–

Taulukko 134.
M9_2 variable

Muuttujan M9_2 kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the M9_2 variable

	Muuttujan kuvailu ja tietosisältö Description and content of variable
Muuttujan nimi Name of variable	M9_2
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan arvio omasta kyvystä noudattaa tarralapun ohjeita
Kysymys LB2015, LB2017 Question MB2015, MB2017	Kuinka hyvin pystyt mielestäsi noudattamaan ohjeita, jotka on liimattu lääkepakkauksen tarralappuun apteekissa, lääkärin määräämissä lääkkeissä?
Kysymys LB2019 lähtien Question since MB2019	Kuinka hyvin pystyt mielestäsi yleensä noudattamaan ohjeita, jotka on kirjoitettu lääkepakkauksen tarralappuun apteekissa, lääkärin määräämissä lääkkeissä?
Vastausvaihtoehdot Alternative answers	1 = Erittäin hyvin 2 = Melko hyvin 3 = Kohtalaisesti 4 = Melko huonosti 5 = Erittäin huonosti
Tausta Background	Kysymys on Short Test of Functional Health Literacy in Adults (STOHFLA) -patteriston kysymys numero 15 (mm. 25, 26). Kysymys on suomennettu ja muotoiltu tämän kyselyn tarpeisiin.
Muutokset Changes	Kysymyksen muotoilua selkeytetty. Muutos LB2019 lähtien.

Taulukko 135. Muuttujan M9_2 sisältyminen Lääkebarometri -kyselyihin / Inclusion of the M9_2 variable into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	X	X
LB2017 MB2017	X	X
LB2019 MB2019	ei toteutettu	X
LB2021 MB2021	ei toteutettu	–

3.10. M10 Uudet lääkekeksinnöt

Uudet lääkekeksinnöt -moduuli (M10) sisältää kysymyksiä vastaajilla käytössä olevista uusista lääkekeksinnöistä ja suhtautumisesta niihin. Moduulin M10 muuttujat ja niiden tietosisältö sekä muuttujien sisältyminen Lääkebarometri -väestökyselyihin on kuvattu **taulukoissa 136–141**.

Taulukko 136. Muuttujien M10_1 ja M10_1_1 kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the M10_1 and M10_1_1 variables

	Muuttujien kuvailu ja tietosisältö Description and content of variables
Muuttujien nimi Name of variables	M10_1, M10_1_1
Muuttujien kuvailu Description of variables	Vastaajan arvio uuden lääkekeksinnön käytöstä
Kysymys Question M10_1	Onko jokin käyttämäsi lääke tietääksesi niin sanottu uusi lääkekeksintö?
Vastausvaihtoehdot Alternative answers	1 = En käytä tällä hetkellä lääkkeitä 2 = Käytän lääkkeitä, mutta ne eivät ole uusia lääkekeksintöjä 3 = En osaa sanoa, onko minulla uusia lääkekeksintöjä käytössä 4 = Minulla on jokin uusi lääkekeksintö käytössä, mikä? → M10_1_1
Lisäkysymys Additional question	Minulla on jokin uusi lääkekeksintö käytössä, mikä?
Vastaus Answer M10_1_1	Avoin
Tausta Background	Laadittu tämän tutkimuksen tarpeisiin
Muutokset Changes	Ei muutoksia

Taulukko 137. Muuttujien M10_1 ja M10_1_1 sisältyminen Lääkebarometri -kyselyihin / Inclusion of the M10_1 and M10_1_1 variables into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	X	X
LB2017 MB2017	–	–
LB2019 MB2019	ei toteutettu	–
LB2021 MB2021	ei toteutettu	–

Taulukko 138.
M10_2_x variables

Muuttujien M10_2_x kuvailu ja tietosisältö / Description and content of

	Muuttujien kuvailu ja tietosisältö Description and content of variables
Muuttujan nimi Name of variable	M10_2_x
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan mielipiteet uusista lääketehtävistä verrattuna vanhoihin lääketehtäviin
Kysymys Question M10_2	Mitä mieltä olet uusista lääketehtävistä verrattuna vanhoihin lääketehtäviin? Vastaa mielikuvasi mukaan, jos sinulla ei ole omaa kokemusta tai tietoa uusista lääketehtävistä.
Väittämä Statement M10_2_1	Uudet lääkkeet ovat tehokkaampia kuin vanhat lääkkeet
Väittämä Statement M10_2_2	Uusilla lääkkeillä on vähemmän haittavaikutuksia kuin vanhoilla
Väittämä Statement M10_2_3	Mikäli tarvitsen lääkettä, olen valmis kokeilemaan uusia lääkkeitä
Väittämä Statement M10_2_4	Uudet lääkkeet ovat kalliita
Vastausvaihtoehdot Alternative answers	1 = Täysin samaa mieltä 2 = Jokseenkin samaa mieltä 3 = Jokseenkin eri mieltä 4 = Täysin eri mieltä 9 = En osaa sanoa
Tausta Background	Laadittu tämän tutkimuksen tarpeisiin.
Muutokset Changes	Ei muutoksia

Taulukko 139. Muuttujien M10_2_x sisältyminen Lääkebarometri -kyselyihin /
Inclusion of the M10_2_x variables into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	X	X
LB2017 MB2017	–	–
LB2019 MB2019	ei toteutettu	–
LB2021 MB2021	ei toteutettu	–

3.11. M11 Lääkkeiden ostopaikat

Lääkkeiden ostopaikat -moduuli (M11) sisältää vastaajien mielipiteitä kartoitettavia väittämiä lääkkeiden ostopaikoista, niiden sijainnista, määrästä, aukioloajoista sekä lääkkeiden ostamisesta apteekin verkkopalvelun kautta.

Taulukko 140. Muuttujien M11_1_x kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the M11_1_x variables

	Muuttujien kuvailu ja tietosisältö Description and content of variables
Muuttujan nimi Name of variable	M11_1_x
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan kokemukset lääkkeiden ostamisesta
Kysymys LB2015, LB2017 Question MB2015, MB2017	Kun ajattelet omia kokemuksiasi lääkkeiden ostamisesta, miten samaa tai eri mieltä olet seuraavista väittämistä? Annathan arviot jokaisesta väittämästä, vaikka et tällä hetkellä käyttäisikään mitään lääkettä.
Kysymys LB2019 lähtien Question since MB2019	Seuraavat väittämät koskevat lääkkeiden ostamista. Vastaathan jokaiseen väittämään, vaikka et olisi itse ostanut lääkkeitä.
Väittämä Statement M11_1_1	Apteekkeja on riittävän lähellä, jotta saan lääkkeeni vaivattomasti
Väittämä Statement M11_1_2	Lääkkeiden hankinta on vaikeaa vähäisten ostopaikkojen vuoksi
Väittämä Statement M11_1_3	Olen usein ollut tilanteessa, jossa olisin tarvinnut lääkettä, mutta apteekki on ollut kiinni
Väittämä Statement M11_1_4	Ostaisin mieluummin itsehoitolääkkeeni päivittäistavarakaupasta kuin apteekista
Väittämä Statement M11_1_5	Asioisin mieluummin itse apteekissa kuin tilaisin lääkkeeni apteekin verkkopalvelusta
Väittämä Statement M11_1_6	Voisin ostaa lääkkeeni apteekin verkkopalvelusta
Vastausvaihtoehdot Alternativa answers	1 = Täysin samaa mieltä 2 = Jokseenkin samaa mieltä 3 = Jokseenkin eri mieltä 4 = Täysin eri mieltä 9 = En osaa sanoa

	Muuttujien kuvailu ja tietosisältö Description and content of variables
Tausta Background	Kyselyn väittämät 1–3 vastaa 'Väestön näkemyksiä itsehoitolääkkeistä' -kyselyn väittämiä (13). Kyseisiin väittämiin itsehoitolääke on muutettu lääkkeeksi. Kyselyn väittämät 4–6 on laadittu tämän tutkimuksen tarpeisiin.
Muutokset Changes	Väittäjä 6 lisätty LB2019 lähtien.

Taulukko 141. Muuttujien M11_1_x sisältyminen Lääkebarometri -kyselyihin /
Inclusion of the M11_1_x variables into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel	Muuttujat, jotka EIVÄT sisälly kyselyyn Variables NOT included in the survey
LB2015 MB2015	–	–	–
LB2017 MB2017	X	X	M11_1_6
LB2019 MB2019	ei toteutettu	X	–
LB2021 MB2021	ei toteutettu	X	–

3.12. M12 Elämänlaatu

Elämänlaatu -moduuli (M12) sisältää kysymyksiä liikuntakyvystä, itsestään huolehtimisesta, tavanomaisista toiminnoista, kivuista/vaivoista ja ahdistuneisuudesta/masennuksesta. Lisäksi moduuli sisältää vastaajan arvion omasta terveydentilasta. Moduulin M12 muuttujat ja niiden tietosisältö sekä muuttujien sisältyminen Lääkebarometri-väestökyselyihin on kuvattu **taulukkoissa 142–145**.

Taulukko 142. Muuttujien M12_1_x kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the M12_1_x variables

	Muuttujien kuvailu ja tietosisältö Description and content of variables
Muuttujan nimi Name of variable	M12_1_x
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan elämänlaatu
Johdanto Introduction	Rastittakaa jokaisen otsikon alta YKSI ruutu, joka parhaiten kuvaa terveyttänne TÄNÄÄN.
Kysymys Question	Liikkuminen
Vastausvaihtoehdot Alternative answers M12_1_1	1 = Minulla ei ole vaikeuksia kävelemisessä 2 = Minulla on lieviä vaikeuksia kävelemisessä 3 = Minulla on kohtalaisia vaikeuksia kävelemisessä 4 = Minulla on suuria vaikeuksia kävelemisessä 5 = En kykene kävelemään
Kysymys Question	Itsestään huolehtiminen
Vastausvaihtoehdot Alternative answers M12_1_2	1 = Minulla ei ole vaikeuksia peseytyä tai pukeutua itse 2 = Minulla on lieviä vaikeuksia peseytyä tai pukeutua itse 3 = Minulla on kohtalaisia vaikeuksia peseytyä tai pukeutua itse 4 = Minulla on suuria vaikeuksia peseytyä tai pukeutua itse 5 = En kykene peseytymään tai pukeutumaan itse
Kysymys Question	Tavanomaiset toiminnot (esim. ansiotyö, opiskelu, kotityö, vapaa-ajantoiminnot)
Vastausvaihtoehdot Alternative answers M12_1_3	1 = Minulla ei ole vaikeuksia suorittaa tavanomaisia toimintojani 2 = Minulla on lieviä vaikeuksia suorittaa tavanomaisia toimintojani 3 = Minulla on kohtalaisia vaikeuksia suorittaa tavanomaisia toimintojani 4 = Minulla on suuria vaikeuksia suorittaa tavanomaisia toimintojani 5 = En kykene suorittamaan tavanomaisia toimintoja
Kysymys Question	Kivut / vaivat

	Muuttujien kuvailu ja tietosisältö Description and content of variables
Vastausvaihtoehdot Alternative answers M12_1_4	1 = Minulla ei ole kipuja tai vaivoja 2 = Minulla on lieviä kipuja tai vaivoja 3 = Minulla on kohtalaisia kipuja tai vaivoja 4 = Minulla on ankaria kipuja tai vaivoja 5 = Minulla on äärimmäisiä kipuja tai vaivoja
Kysymys Question	Ahdistuneisuus / Masennus
Vastausvaihtoehdot Alternative answers M12_1_5	1 = En ole ahdistunut tai masentunut 2 = Olen lievästi ahdistunut tai masentunut 3 = Olen melko ahdistunut tai masentunut 4 = Olen erittäin ahdistunut tai masentunut 5 = Olen äärimmäisen ahdistunut tai masentunut
Tausta Background	Vastaa EQ-5D-5L –elämänlaatumittarin kysymysprotokollaa (28).
Muutokset Changes	Ei muutoksia

Taulukko 143. Muuttujien M12_1_x sisältyminen Lääkebarometri -kyselyihin / Inclusion of the M12_1_x variables into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	X	X
LB2017 MB2017	X	X
LB2019 MB2019	ei toteutettu	–
LB2021 MB2021	ei toteutettu	–

Taulukko 144.
M12_2 variable

Muuttujan M12_2 kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the

	Muuttujan kuvailu ja tietosisältö Description and content of variable
Muuttujan nimi Name of variable	M12_2
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan arvio omasta terveydestä tänään
Kysymys Question	<p>Haluaisimme tietää, miten hyvä tai huono terveytenne on TÄNÄÄN.</p> <p>Tämä asteikko on numeroitu 0–100.</p> <p>100 merkitsee parasta terveyttä, jonka voitte kuvitella.</p> <p>0 merkitsee huonointa terveyttä, jonka voitte kuvitella.</p> <p>Merkitkää X asteikolle osoittamaan, kuinka hyvä tai huono terveytenne on TÄNÄÄN.</p> <p>Nyt kirjoittakaa asteikolle merkitsemänne numero alla olevaan laatikkoon.</p>
Vastaus Answer	Pystysuora mittari (asteikko 0–100), johon merkitään X arvioidun terveyden kohdalle
Vastaus Answer	Avoin kenttä, johon merkitään numerolla mittarin lukema, jonka kohdalle laittanut X.
Tausta Background	Vastaa EQ-5D-5L -elämänlaatumittarin kysymysprotokollan kysymystä (28).
Muutokset Changes	Ei muutoksia

Taulukko 145. Muuttujan M12_2 sisältyminen Lääkebarometri -kyselyihin / Inclusion of the M13_2 variable into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	X	X
LB2017 MB2017	X	X
LB2019 MB2019	ei toteutettu	–
LB2021 MB2021	ei toteutettu	–

3.13. M13 Lääkehoidon seuranta

Lääkehoidon seuranta -moduuli (M13) sisältää kysymyksiä vastaajan lääkehoidon hallinnasta ja seurannasta. Moduulin M13 muuttujat ja niiden tietosisältö sekä muuttujien sisältyminen Lääkebarometri-väestökyselyihin on kuvattu **taulukoissa 146–157**.

Taulukko 146. Muuttujan M13_1 kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the M13_1 variable

	Muuttujan kuvailu ja tietosisältö Description and content of variable
Muuttujan nimi Name of variable	M13_1
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan ajantasainen lääkityslista
Kysymys Question	Onko sinulla ajantasainen lista käyttämistäsi lääkkeistä (esim. lääkekortti)?
Vastausvaihtoehdot Alternative answers M13_1	1 = Ei 2 = Kyllä
Tausta Background	Vastaa 'Lääketiedon tarpeet ja lähteet' -kyselyn kysymystä (23). Vastaa Lääkeinformaatio verkoston 'Sähköisen lääketiedon tarpeet ja tiedonlähteet' -kyselyn kysymystä (29).
Muutokset Changes	Ei muutoksia
Huomiot Notes	Tämän kysymyksen osalta ei ole julkaistu tuloksia 'Lääketiedon tarpeet ja lähteet' -kyselystä.

Taulukko 147. Muuttujan M13_1 sisältyminen Lääkebarometri -kyselyihin / Inclusion of the M13_1 variable into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	–	–
LB2017 MB2017	X	X
LB2019 MB2019	ei toteutettu	X
LB2021 MB2021	ei toteutettu	X

Taulukko 148.
M13_2 variable

Muuttujan M13_2 kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the M13_2 variable

	Muuttujan kuvailu ja tietosisältö Description and content of variable
Muuttujan nimi Name of variable	M13_2
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan käsitys lääkkeiden käyttötarkoituksista
Kysymys Question	Tiedätkö, miksi lääkäri on määrännyt sinulle lääkkeitä?
Vastausvaihtoehdot Alternative answers	0 = Minulla ei ole käytössä reseptilääkkeitä 1 = Tiedän kaikkien käyttämieni reseptilääkkeiden käyttötarkoitukset 2 = Tiedän joidenkin käyttämieni reseptilääkkeiden käyttötarkoitukset 3 = En tiedä, mutta haluaisin tietää 4 = En tiedä, eikä minulla ole siihen tarvetta
Tausta Background	Laadittu 'Läaketiedon tarpeet ja lähteet' -kyselyn kysymyksen pohjalta (23). Vastausvaihtoehdot muokattu tätä tutkimusta varten. Vastaa Lääkeinformaatio verkoston 'Sähköisen lääketiedon tarpeet ja tiedonlähteet' -kyselyn kysymystä (29).
Muutokset Changes	Ei muutoksia

Taulukko 149. Muuttujan M13_2 sisältyminen Lääkebarometri -väestökyselyihin /
Inclusion of the M13_2 variable into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	–	–
LB2017 MB2017	–	–
LB2019 MB2019	ei toteutettu	X
LB2021 MB2021	ei toteutettu	X

Taulukko 150. Muuttujien M13_3_x kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the M13_3_x variables

	Muuttujien kuvailu ja tietosisältö Description and content of variables
Muuttujan nimi Name of variable	M13_3_x
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan tavat seurata terveydentilaa ja lääkehoidon vaikutuksia
Kysymys Question	Miten seuraat itse terveydentilaasi ja lääkehoitosi vaikutuksia? Voit valita useita vaihtoehtoja.
Vaihtoehto Alternative M13_3_0	En seuraa lainkaan
Vaihtoehto Alternative M13_3_1	Laboratoriomittausten tuloksista (esim. kolesteroliarvot)
Vaihtoehto Alternative M13_3_2	Omamittauksilla (esim. verenpaineen tai verensokerin seuranta)
Vaihtoehto Alternative M13_3_3	Seuraamalla painoani
Vaihtoehto Alternative M13_3_4	Aktiivisuusmittarin tai puhelimen terveyssovelluksen avulla (esim. askeleet, uni, syke)
Vaihtoehto Alternative M13_3_5	Seuraamalla yleistä vointiani
Vaihtoehto Alternative M13_3_6	Jollain muulla tavalla
Vastaus Answer	1 = Kyllä
Tausta Background	Laadittu tämän tutkimuksen tarpeisiin
Muutokset Changes	Ei muutoksia
Huomiot Notes	Vastaaja on voinut valita useita vaihtoehtoja

Taulukko 151. Muuttujien M13_3_x sisältyminen Lääkebarometri -kyselyihin /
Inclusion of the M13_3_x variables into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	–	–
LB2017 MB2017	–	–
LB2019 MB2019	ei toteutettu	X
LB2021 MB2021	ei toteutettu	X

Taulukko 152.
the M13_4 variables

Muuttujien M13_4_x kuvailu ja tietosisältö / Description and content of

	Muuttujien kuvailu ja tietosisältö Description and content of variables
Muuttujan nimi Name of variable	M13_4_x
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan Omakannan käyttö
Johdanto Introduction	Omakanta on kansalaisille tarkoitettu verkkopalvelu (www.kanta.fi/lomake), johon pankkitunnuksilla tai muulla sähköisellä varmenteella sisäänkirjautumalla voi tarkastella omia ja alle 10-vuotioon huollettavan resepti- ja terveystietoja.
Kysymys LB2019 Question MB2019	Käytätkö Omakantaa resepti- ja/tai terveystietojen katseluun?
Vastaus Answer M13_4	1 = Kyllä käytän 2 = Olen käyttänyt, mutta en aio käyttää enää 3 = En ole koskaan käyttänyt
Kysymys LB2021 Question MB2021	Käytätkö Omakantaa? Voit valita useita vaihtoehtoja.
Vaihtoehto Alternative M13_4_1	Kyllä, reseptitietojeni katseluun
Vaihtoehto Alternative M13_4_2	Kyllä, terveystietojeni katseluun
Vaihtoehto Alternative M13_4_3	Kyllä, reseptieni uusimispyyntöjen lähettämiseen
Vaihtoehto Alternative M13_4_4	Kyllä, mutta en edellä mainittuihin tarkoituksiin
Vaihtoehto Alternative M13_4_5	En käytä Omakantaa
Vaihtoehto Alternative M13_4_6	En tiedä, mikä Omakanta on
Vastaus Answer	1 = Kyllä

	Muuttujien kuvailu ja tietosisältö Description and content of variables
Tausta Background	Vastaa 'Kyselytutkimus apteekkien asiakkaille omakantapalvelusta 2019' -kyselyn kysymystä LB2019 -kyselyn osalta (15)
Muutokset Changes	Kysymys ja vastausvaihtoehdot muotoiltu uudestaan tämän tutkimuksen tarpeisiin. Muutos LB2021 lähtien.
Huomiot Notes	Vastaaja on voinut valita useita vaihtoehtoja LB2021 lähtien.

Taulukko 153. Muuttujien M13_4_x sisältyminen Lääkebarometri -kyselyihin / Inclusion of the M13_4_x variables into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	–	–
LB2017 MB2017	–	–
LB2019 MB2019	ei toteutettu	X
LB2021 MB2021	ei toteutettu	X

Taulukko 154.
M13_5 variable

Muuttujan M13_5 kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the

	Muuttujan kuvailu ja tietosisältö Description and content of variable
Muuttujan nimi Name of variable	M13_5
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan toive Omakannan sisällöstä
Kysymys Question	Toivoisitko, että Omakantaan voisi lisätä myös tiedot itsehoitolääkkeistä, ravintolisistä, luontaistuotteista ja vitamiineista?
Vastaus Answer	1 = Ei 2 = Kyllä
Tausta Background	Vastaa 'Kyselytutkimus apteekkien asiakkaille omakantapalvelusta 2019' -kyselyn kysymystä (15).
Muutokset Notes	Ei muutoksia

Taulukko 155. Muuttujan M13_5 sisältyminen Lääkebarometri -kyselyihin / Inclusion of the M13_5 variable into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	–	–
LB2017 MB2017	–	–
LB2019 MB2019	ei toteutettu	X
LB2021 MB2021	ei toteutettu	–

Taulukko 156. Muuttujien M13_6_x kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the M13_6_x variables

	Muuttujien kuvailu ja tietosisältö Description and content of variables
Muuttujan nimi Name of variable	M13_6_x
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan keskustelu lääkärin kanssa reseptilääkkeistä
Kysymys Question	Oletko koskaan jättänyt kertomatta lääkärille, että käytät jotain reseptilääkettä? Voit valita seuraavista useita vaihtoehtoja.
Vaihtoehto Alternative M13_6_0	En ole jättänyt
Vaihtoehto Alternative M13_6_1	Kyllä, koska olen unohtanut kertoa
Vaihtoehto Alternative M13_6_2	Kyllä, koska en halunnut kertoa käyttäväni kyseistä reseptilääkettä
Vaihtoehto Alternative M13_6_3	Kyllä, koska en nähnyt asiaa tarpeelliseksi
Vaihtoehto Alternative M13_6_4	Kyllä, koska lääkärillä oli kiire
Vaihtoehto Alternative M13_6_5	Kyllä, koska minulla ei ollut yhteistä kieltä lääkärin kanssa
Vaihtoehto Alternative M13_6_6	Kyllä, koska lääkäri ei kysynyt minulta lääkkeiden käytöstä
Vaihtoehto Alternative M13_6_7	Kyllä, koska oletan lääkärin näkevän kaikki käyttämäni lääkkeet tietokoneelta
Vaihtoehto Alternative M13_6_8	Kyllä, jokin muu syy
Vastaus Answer	0 = En ole jättänyt 1 = Olen jättänyt
Tausta Background	Laadittu yhteistyössä Itä-Suomen yliopiston hoitotieteen laitoksen kanssa. Hyödynnetty aikaisempia julkaisuja (30,31).
Muutokset Notes	Ei muutoksia

	Muuttujien kuvailu ja tietosisältö Description and content of variables
Huomiot Notes	Vastaaaja on voinut valita useita vaihtoehtoja

Taulukko 157. Muuttujien M13_6_x sisältyminen Lääkebarometri -kyselyihin /
Inclusion of the M13_6_x variables into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	–	–
LB2017 MB2017	–	–
LB2019 MB2019	ei toteutettu	X
LB2021 MB2021	ei toteutettu	–

3.14. M14 Rokotteet

Rokotteet -moduuli (M14) sisältää väittämiä, joiden avulla selvitetään vastaajien mielipiteitä rokotteista. Moduulin M14 muuttujat ja niiden tietosisältö sekä muuttujien sisältyminen Lääkebarometri -väestökyselyihin on kuvattu **taulukoissa 158–159**.

Taulukko 158. Muuttujien M14_1_x kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the M14_1_x variables

	Muuttujien kuvailu ja tietosisältö Description and content of variables
Muuttujan nimi Name of variable	M14_1_x
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan näkemykset rokotteista ja rokottamisesta
Kysymys Question M14_1	Seuraavat väittämät koskevat kokemuksiasi rokotteista ja rokottamisesta. Vastaathan jokaiseen väittämään, vaikka et olisi viime aikoina ottanut rokotuksia.
Väittävä Statement M14_1_1	Kaikkien tulisi rokottautua kansallisen rokotusohjelman mukaisesti
Väittävä Statement M14_1_2	Rokotteet ovat turvallisia
Väittävä Statement M14_1_3	Rokottaminen on hyvä tapa suojautua tauteja vastaan
Väittävä Statment M14_1_4	Tiedän, mitä rokotuksia minulla tulisi olla
Väittävä Statement M14_1_5	Rokotussuojani on ajan tasalla
Väittävä Statement M14_1_6	Minulla on tarpeeksi tietoa rokotuksilla ehkäistävistä taudeista
Väittävä Statement M14_1_7	Minulla on tarpeeksi tietoa rokotteista
Väittävä Statement M14_1_8	Rokottaminen on ristiriidassa ajatusmaailmani kanssa
Väittävä Statement M14_1_9	Rokotusvastaisuus on iso onglema Suomessa

	Muuttujien kuvailu ja tietosisältö Description and content of variables
Väittämä Statement M14_1_10	Media käsittelee rokottamiseen ja rokotteisiin liittyviä aiheita vastuullisesti
Väittämä Statement M14_1_11	Suomen koronarokotusjärjestys oli mielestäni onnistunut
Väittämä Statement M14_1_12	Viranomaisten koronarokotustiedotus on ollut luotettavaa
Vastausvaihtoehdot Alternative answers	1 = Täysin samaa mieltä 2 = Jokseenkin samaa mieltä 3 = Jokseenkin eri mieltä 4 = Täysin eri mieltä 9 = En osaa sanoa
Tausta Background	Laadittu yhteistyössä Terveyden- ja hyvinvoinnin laitoksen rokoteasiantuntijoiden kanssa.
Muutokset Changes	Lisätty neljä väittämää (M14_1_9, M14_1_10, M14_1_11, M14_1_12) LB2021 kyselyyn.

Taulukko 159. Muuttujien M14_1_x sisältyminen Lääkebarometri -kyselyihin /
Inclusion of the M14_1_x variables into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel	Muuttujat, jotka EIVÄT sisälly kyselyyn Variables NOT included in the survey
LB2015 MB2015	–	–	–
LB2017 MB2017	–	–	–
LB2019 MB2019	ei toteutettu	X	M14_1_9 M14_1_10 M14_1_11 M14_1_12
LB2021 MB2021	ei toteutettu	X	–

3.15. M15 Lääkkeet ja ympäristö

Ympäristö ja lääkkeet -moduuli (M15) sisältää väittämiä, joiden avulla selvitetään vastaajien käsityksiä lääkkeiden vaikutuksista ympäristöön. Moduulin M15 muuttujat ja niiden tietosisältö sekä muuttujien sisältyminen Lääkebarometri -väestökyselyihin on kuvattu **taulukoissa 160–161**.

Taulukko 160. Muuttujien M15_1_x kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the M15_1_x variables

	Muuttujien kuvailu ja tietosisältö Description and content of variables
Muuttujan nimi Name of variable	M15_1_x
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan käsitykset lääkkeiden vaikutuksista ympäristöön
Kysymys Question M15_1	Seuraavat väittämät liittyvät lääkkeisiin ja ympäristöön. Vastaathan jokaiseen väittämään.
Väittämä Statement M15_1_1	Lääkkeet päätyvät ympäristöön pääasiassa ihmisten lääkkeiden käytön seurauksena
Väittämä Statement M15_1_2	Lääkkeet päätyvät ympäristöön pääasiassa lääketeollisuuden jätevesistä
Väittämä Statement M15_1_3	Suomen vesistöissä on mitattavissa olevia lääkeainepitoisuuksia
Väittämä Statement M15_1_4	Käyttämättä jääneet vanhentuneet lääkkeet soveltuvat hävitettäväksi sekajätteissä
Väittämä Statement M15_1_5	Lääkeainejäämät luonnossa aiheuttavat riskin ympäristölle
Väittämä Statement M15_1_6	Lääkkeiden ympäristövaikutukset ovat minulle uusi ja tuntematon asia
Väittämä Statement M15_1_7	Lääkkeiden ympäristövaikutuksista on liian vähän tietoa saatavilla
Väittämä Statement M15_1_8	Olen huolissani lääkkeiden mahdollisista ympäristövaikutuksista
Väittämä Statement M15_1_9	Lääkkeen pakkausselosteessa kerrotaan lääkkeen oikeasta hävittämistavasta
Vastausvaihtoehdot Alternative answers	1 = Täysin samaa mieltä 2 = Jokseenkin samaa mieltä 3 = Jokseenkin eri mieltä

	Muuttujien kuvailu ja tietosisältö Description and content of variables
	4 = Täysin eri mieltä 9 = En osaa sanoa
Tausta Background	Laadittu yhteistyössä SUDDEN-tutkimushankkeen kanssa (32).
Muutokset Changes	Ei muutoksia

Taulukko 161. Muuttujien M15_1_x sisältyminen Lääkebarometri -kyselyihin /
Inclusion of the M15_1_x variables into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	–	–
LB2017 MB2017	–	–
LB2019 MB2019	ei toteutettu	X
LB2021 MB2021	ei toteutettu	–

3.16. M16 Lääkehoidon taakka ja ongelmat

Lääkehoidon taakka ja ongelmat -moduuli (M14) sisältää väittämiä, joiden avulla selvitetään vastaajien kokemuksia ja näkemyksiä lääkehoidon aiheuttamasta taakasta ja ongelmista. Moduulin M16 muuttujat ja niiden tietosisältö sekä muuttujien sisältyminen Lääkebarometri-väestökyselyihin on kuvattu **taulukoissa 162–165**.

Taulukko 162. Muuttujien M16_1_x kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the M16_1_x variables

	Muuttujien kuvailu ja tietosisältö Description and content of variables
Muuttujan nimi Name of variable	M16_1_x
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan kokemukset lääkehoidon aiheuttamasta taakasta ja ongelmista
Kysymys Question	Seuraavat väittämät koskevat lääkehoitosi sinulle mahdollisesti aiheuttamaa käytännön vaivaa. Vastaathan jokaiseen väittämään.
Väittävä Statement M16_1_1	Lääkkeiden käyttämiseen kuluu liikaa aikaa (esim. lääkkeen ottaminen, vaikutusten seuraaminen)
Väittävä Statement M16_1_2	Varautuminen lääkkeen ottamiseen hankaloittaa elämäni (esim. aikataulutus, lääkkeen mukaan ottaminen)
Väittävä Statement M16_1_3	Lääkkeenoton muistaminen on vaikeaa
Väittävä Statement M16_1_4	Lääkkeen ottaminen ohjeiden mukaan on vaikeaa lääkkeen ominaisuuksien vuoksi (esim. iso tabletti, pistettävä lääke, muu vaikeasti annosteltava lääke)
Väittävä Statement M16_1_5	Olen huolissani lääkkeitni mahdollisista ympäristövaikutuksista
Väittävä Statement M16_1_6	Olen huolissani lääkkeiden mahdollisista haittavaikutuksista
Väittävä Statement M16_1_7	Minun on kestettävä lääkkeitä mahdollisesti aiheutuvat haittavaikutukset
Väittävä Statement M16_1_8	Minua ei haittaa, vaikka ihmiset huomaavat minun käyttävän lääkkeitä
Väittävä Statement M16_1_9	Pelkään, että minuun suhtaudutaan eri tavoin käyttämieni lääkkeiden vuoksi

	Muuttujien kuvailu ja tietosisältö Description and content of variables
Väittämä Statement M16_1_10	Olen saanut yhteyden hoitoyksikköni lääkkeisiin liittyvissä asioissa, kun minulla on ollut siihen tarve
Väittämä Statement M16_1_11	Minusta on hankalaa, että sairauksieni hoidon vuoksi joudun asioimaan usein terveydenhuollossa
Väittämä Statement M16_1_12	Minua rasittaa se, että vastuu hoidostani on jakautunut liian monelle terveydenhuollon ammattilaiselle
Väittämä Statement M16_1_13	Lääkkeeni maksavat liikaa maksukykyyni nähden
Vastausvaihtoehdot Alternating answers	1 = Täysin samaa mieltä 2 = Jokseenkin samaa mieltä 3 = Jokseenkin eri mieltä 4 = Täysin eri mieltä 9 = En osaa sanoa
Tausta Background	Laadittu tämän tutkimuksen tarpeisiin. Hyödynnetty aikaisemmin julkaistun artikkelin aihepiirejä (33). Käytetyt väittämät on luotu ja testattu pro gradu -tutkimuksessa (34).
Muutokset Changes	Ei muutoksia

Taulukko 163. Muuttujien M16_1_x sisältyminen Lääkebarometri -kyselyihin /
Inclusion of the M16_1_x variables into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	–	–
LB2017 MB2017	–	–
LB2019 MB2019	ei toteutettu	–
LB2021 MB2021	ei toteutettu	X

Taulukko 164. Muuttujien M16_2_x kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the M16_2_x variables

	Muuttujien kuvailu ja tietosisältö Description and content of variables
Muuttujan nimi Name of variable	M16_2_x
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan näkemykset lääkehoitoon liittyvistä ongelmista
Kysymys Question M16_2	Mitä lääkehoitoosi liittyviä ongelmia olet kokenut? Voit valita useamman vaihtoehdon. Voit vastatessasi ajatella yhtä tai useampaa käytössäsi olevaa lääkettä.
Väittämä Statement M16_2_1	Lääkkeeni aiheuttaa haittavaikutuksia
Väittämä Statement M16_2_2	Lääkkeeni annokset ovat liian suuria
Väittämä Statement M16_2_3	Minun pitää ottaa lääkkeitä liian usein
Väittämä Statement M16_2_4	Joudun käyttämään lääkettäni liian pitkän aikaa
Väittämä Statement M16_2_5	Minulla on liian monta lääkettä käytössä
Väittämä Statement M16_2_6	En ymmärrä lääkkeeni annosteluohjeita
Väittämä Statement M16_2_7	Lääkkeeni ei sovi minulle
Väittämä Statement M16_2_8	Koen, että käyttämilläni lääkkeillä on keskenään haitallisia yhteisvaikutuksia
Väittämä Statement M16_2_9	En koe tarvitsevani lääkärin minulle määräämää lääkettä
Väittämä Statement M16_2_10	Koen tarvitsevani sairauteeni/vaivaani lääkettä, mutta lääkäri ei ole sitä määrännyt
Väittämä Statement M16_2_11	Lääkkeeni ei ole niin tehokas kuin toivoisin sen olevan

	Muuttujien kuvailu ja tietosisältö Description and content of variables
Väittävä Statement M16_2_12	Lääkkeeni ei ole riittävän tehokas suhteessa sen hintaan
Väittävä Statement M16_2_13	Käytän jotakin lääkettäni enemmän kuin lääkäri on määrännyt
Väittävä Statement M16_2_14	Käytän jotakin lääkettäni vähemmän kuin lääkäri on määrännyt
Väittävä Statement M16_2_15	Jokin muu ongelma
Vastaus Answer	1 = Kyllä
Tausta Background	Laadittu tämän tutkimuksen tarpeisiin. Hyödynnetty suomennettua versiota lääkehoidon ongelmia kartoittavasta PCNE-luokituksesta (35).
Muutokset Changes	Ei muutoksia
Huomiot Notes	Vastaaja on voinut valita useampia vaihtoehtoja

Taulukko 165. Muuttujien M16_2_x sisältyminen Lääkebarometri -kyselyihin / Inclusion of the M16_2_x variables into the Medicines Barometer surveys

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	–	–
LB2017 MB2017	–	–
LB2019 MB2019	ei toteutettu	–
LB2021 MB2021	ei toteutettu	X

3.17. M17 Lääkehoitoon sitoutuminen

Tulossa Lääkehoitoon sitoutuminen -moduuli (M17), joka toteutetaan LB2023 lähtien.

3.18. TT Taloustutkimuksen taustamuuttujat

Taloustutkimuksen taustamuuttujat (TT) sisältää sosiodemografista tietoa nettipaneelin vastaajista. TT-muuttujat ja niiden tietosisältö sekä sisältyminen Lääkebarometri-väestökyselyihin on kuvattu **taulukoissa 166–191**.

Taulukko 166. Muuttujan TT_K30_1 kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the TT_K30_1 variable

	Muuttujan kuvailu ja tietosisältö Description and content of variable
Muuttujan nimi Name of variable	T_K30_1
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan asuinlääni
Vastausvaihtoehdot Alternative answers	1 = Etelä-Suomen 2 = Länsi-Suomen 3 = Itä-Suomen 4 = Oulun 5 = Lapin
Tausta Background	Taloustutkimuksen nettipaneelin vastaajien taustatietoa.
Muutokset Changes	Ei muutoksia

Taulukko 167. Muuttujan TT_K30_1 sisältyminen Lääkebarometri-kyselyihin / Inclusion of the TT_K30_1 variable into the Medicines Barometer survey

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	–	X
LB2017 MB2017	–	–
LB2019 MB2019	ei toteutettu	–
LB2021 MB2021	ei toteutettu	–

Taulukko 168. Muuttujan TT_K30_2 kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the TT_K30_2 variable

	Muuttujan kuvailu ja tietosisältö Description and content of variable
Muuttujan nimi Name of variable	T_K30_2
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan suuralue
Vastausvaihtoehdot Alternative answers	1 = Helsinki-Uusimaa 2 = Etelä-Suomi 3 = Länsi-Suomi 4 = Pohjois- ja Itä-Suomi
Tausta Background	Taloustutkimuksen nettipaneelin vastaajien taustatietoa.
Muutokset Changes	Ei muutoksia

Taulukko 169. Muuttujan TT_K30_2 sisältyminen Lääkebarometri-kyselyihin /
Inclusion of the TT_K30_2 variable into the Medicines Barometer survey

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	–	–
LB2017 MB2017	–	X
LB2019 MB2019	ei toteutettu	X
LB2021 MB2021	ei toteutettu	–

Taulukko 170.
the TT_K40 variable

Muuttujan TT_K40 kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the TT_K40 variable

	Muuttujan kuvailu ja tietosisältö Description and content of variable
Muuttujan nimi Name of variable	TT_K40
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan asuinmaakunta
Vastausvaihtoehdot Alternative answers	1 = Uusimaa 2 = Varsinais-Suomi 3 = Itä-Uusimaa 4 = Satakunta 5 = Kanta-Häme 6 = Pirkanmaa 7 = Päijät-Häme 8 = Kymenlaakso 9 = Etelä-Karjala 10 = Etelä-Savo 11 = Pohjois-Savo 12 = Pohjois-Karjala 13 = Keski-Suomi 14 = Etelä-Pohjanmaa 15 = Pohjanmaa 16 = Keski-Pohjanmaa 17 = Pohjois-Pohjanmaa 18 = Kainuu 19 = Lappi 20 = En tiedä
Tausta Background	Taloustutkimuksen nettipaneelin vastaajien taustatietoa.
Muutokset Changes	Ei muutoksia

Taulukko 171. Muuttujan TT_K40 sisältyminen Lääkebarometri-kyselyihin / Inclusion of the TT_K40 variable into the Medicines Barometer survey

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	–	–
LB2017 MB2017	–	–
LB2019 MB2019	ei toteutettu	X
LB2021 MB2021	ei toteutettu	–

Taulukko 172. Muuttujan TT_K50 kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the TT_K50 variable

	Muuttujan kuvailu ja tietosisältö Description and content of variable
Muuttujan nimi Name of variable	TT_K50
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan asuinpaikkakunta
Vastausvaihtoehdot Alternative answers	1 = Helsinki 2 = Espoo/Kauniainen/Vantaa 3 = Muu pääkaupunkiseutu (09-suunta) 4 = Turku 5 = Tampere 6 = Muu yli 50 000 asukkaan kaupunki 7 = Muu kaupunki 8 = Muu kunta 9 = En tiedä
Tausta Background	Taloustutkimuksen nettipaneelin vastaajien taustatietoa.
Muutokset Changes	Ei muutoksia

Taulukko 173. Muuttujan TT_K50 sisältyminen Lääkebarometri-kyselyihin / Inclusion of the TT_K50 variable into the Medicines Barometer survey

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	–	X
LB2017 MB2017	–	X
LB2019 MB2019	ei toteutettu	X
LB2021 MB2021	ei toteutettu	–

Taulukko 174. Muuttujan TT_K60 kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the TT_K60 variable

	Muuttujan kuvailu ja tietosisältö Description and content of variable
Muuttujan nimi Name of variable	TT_K60
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan koulutus
Vastausvaihtoehdot Alternative answers	1 = Perus-/kansakoulu 2 = Ammatti-, tekninen- /kauppakoulu 3 = Ylioppilas/lukio 4 = Opisto 5 = Ammattikorkeakoulu 6 = Yliopisto/korkeakoulu 7 = En tiedä
Tausta Background	Taloustutkimuksen nettipaneelin vastaajien taustatietoa
Muutokset Changes	Ei muutoksia

Taulukko 175. Muuttujan TT_K60 sisältyminen Lääkebarometri-kyselyihin / Inclusion of the TT_K60 variable into the Medicines Barometer survey

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	–	X
LB2017 MB2017	–	X
LB2019 MB2019	ei toteutettu	–
LB2021 MB2021	ei toteutettu	–

Taulukko 176. Muuttujan TT_K80 kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the TT_K80 variable

	Muuttujan kuvailu ja tietosisältö Description and content of variable
Muuttujan nimi Name of variable	TT_K80
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan ammatti/asema
Vastausvaihtoehdot Alternative answers	1 = Yrittäjä 2 = Johtava asema 3 = Muu ylempi toimihenkilö, asiantuntija 4 = Toimihenkilö 5 = Työntekijä 6 = Maanviljelijä 7 = Opiskelija, koululainen 8 = Eläkeläinen 9 = Kotiäiti/ -isä 10 = Työtön 11 = En tiedä
Tausta Background	Taloustutkimuksen nettipaneelin vastaajien taustatietoa.
Muutokset Changes	Ei muutoksia

Taulukko 177. Muuttujan TT_K80 sisältyminen Lääkebarometri-kyselyihin / Inclusion of the TT_K80 variable into the Medicines Barometer survey

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	–	X
LB2017 MB2017	–	X
LB2019 MB2019	ei toteutettu	X
LB2021 MB2021	ei toteutettu	–

Taulukko 178. Muuttujan TT_K90 kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the TT_K90 variable

	Muuttujan kuvailu ja tietosisältö Description and content of variable
Muuttujan nimi Name of variable	TT_K90
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan taloudellinen elinvaihe
Vastausvaihtoehdot Alternative answers	1 = Yksinäistalous (yksi aikuinen eli sinkkotalous) 2 = Lapseton pari 3 = Muu aikuistalous (vain yli 18-vuotiaita) 4 = Talous, jossa alle 18-vuotiaita lapsia (lapsitalous) 5 = En tiedä
Tausta Background	Taloustutkimuksen nettipaneelin vastaajien taustatietoa
Muutokset Changes	Ei muutoksia

Taulukko 179. Muuttujan TT_K90 sisältyminen Lääkebarometri-kyselyihin / Inclusion of the TT_K90 variable into the Medicines Barometer survey

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	–	X
LB2017 MB2017	–	X
LB2019 MB2019	ei toteutettu	X
LB2021 MB2021	ei toteutettu	–

Taulukko 180. Muuttujien TT_K100_x kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the TT_K100_x variables

	Muuttujien kuvailu ja tietosisältö Description and content of variables
Muuttujan nimi Name of variable	TT_K100_x
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan kotona asuvat lapset
Vaihtoehto Alternative TT_K100_A	Kotona asuvien lasten iät: 0–2 vuotta
Vaihtoehto Alternative TT_K100_B	Kotona asuvien lasten iät: 3–6 vuotta
Vaihtoehto Alternative TT_100K_C	Kotona asuvien lasten iät: 7-12 vuotta
Vaihtoehto Alternative TT_K100_D	Kotona asuvien lasten iät: 13–15 vuotta
Vaihtoehto Alternative TT_K100_E	Kotona asuvien lasten iät: 16–17 vuotta
Vaihtoehto Alternative TT_100K_F	Kotona asuvien lasten iät: ei alle 18-vuotiaita lapsia kotona
Vaihtoehto Alternative TT_100K_ei_vast	Kotona asuvien lasten iät: En tiedä
Vastausvaihtoehdot Alternating answers	0 = Ei 1 = Kyllä
Tausta Background	Taloustutkimuksen nettipaneelin vastaajien taustatietoa
Muutokset Changes	Ei muutoksia

Taulukko 181. Muuttujien TT_K100_x sisältyminen Lääkebarometri-kyselyihin / Inclusion of the TT_K100_x variables into the Medicines Barometer survey

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	–	X
LB2017 MB2017	–	X
LB2019 MB2019	ei toteutettu	–
LB2021 MB2021	ei toteutettu	–

Taulukko 182. Muuttujan TT_K120 kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the TT_K120 variable

	Muuttujan kuvailu ja tietosisältö Description and content of variable
Muuttujan nimi Name of variable	TT_K120
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan talouden yhteenlasketut bruttotulot
Vastausvaihtoehdot Alternative answers	1 = Alle 10 000 €/vuosi 2 = 10 000–20 000 €/vuosi 3 = 20 001–30 000 €/vuosi 4 = 30 001–40 000 €/vuosi 5 = 40 001–50 000 €/vuosi 6 = 50 001–60 000 €/vuosi 7 = 60 001–70 000 €/vuosi 8 = 70 001–80 000 €/vuosi 9 = 80 001–90 000 €/vuosi 10 = Yli 90 000 €/vuosi 11 = En halua vastata 12 = En tiedä
Tausta Background	Taloustutkimuksen nettipaneelin vastaajien taustatietoa
Muutokset Changes	Ei muutoksia

Taulukko 183. Muuttujan TT_K120 sisältyminen Lääkebarometri-kyselyihin / Inclusion of the TT_K120 variable into the Medicines Barometer survey

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	–	X
LB2017 MB2017	–	X
LB2019 MB2019	ei toteutettu	X
LB2021 MB2021	ei toteutettu	–

Taulukko 184. Muuttujien TT_K190_x kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the TT_K190_x variables

	Muuttujien kuvailu ja tietosisältö Description and content of variables
Muuttujan nimi Name of variable	TT_K190_x
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan osallistuminen talouden hankintoihin
Kysymys Question	Jos osallistut päätöksentekoon tai päätät taloutesi hankinnoista, merkitse ne vaihtoehtoista, joihin osallistut/ joista päätät
Vaihtoehto Alternative TT_K190_A	Autot
Vaihtoehto Alternative TT_K190_B	Kodinkoneet
Vaihtoehto Alternative TT_K190_C	Kodin viihde-elektroniikka
Vaihtoehto Alternative TT_K190_D	Matkat
Vaihtoehto Alternative TT_K190_E	Elintarvikkeet/päivittäistavarat
Vaihtoehto Alternative TT_K190_F	Sisustus, huonekalut
Vaihtoehto Alternative TT_K190_G	Terveystuotteet, reseptivapaat lääkkeet, vitamiinit jne.
Vaihtoehto Alternative TT_K190_H	Internetliittymä
Vaihtoehto Alternative TT_K190_I	En mitään näistä
Vaihtoehto Alternative TT_K190_J	Don't know
Vastausvaihtoehdot Alternative answers	0 = Ei 1 = Kyllä
Tausta Background	Taloustutkimuksen nettipaneelin vastaajien taustatietoa.

	Muuttujien kuvailu ja tietosisältö Description and content of variables
Muutokset Changes	Ei muutoksia

Taulukko 185. Muuttujien TT_K190_x sisältyminen Lääkebarometri-kyselyihin /
Inclusion of the TT_K190_x variables into the Medicines Barometer survey

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	–	X
LB2017 MB2017	–	–
LB2019 MB2019	ei toteutettu	–
LB2021 MB2021	ei toteutettu	–

Taulukko 186. Muuttujan TT_K270 kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the TT_K270 variable

	Muuttujan kuvailu ja tietosisältö Description and content of variable
Muuttujan nimi Name of variable	TT_K270
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan toimiala, jolla työskentelee
Vastausvaihtoehdot Alternative answers	1 = Teollisuus, valmistus 2 = Rakentaminen, energia 3 = Maa-, metsä- ja kalatalous 4 = Tukku- ja vähittäiskauppa 5 = Kuljetus, huolinta, liikenne 6 = Tietoliikenne, posti 7 = Majoitus, ravitsemus 8 = Pankki, rahoitus, vakuutus 9 = Media, mainonta 10 = Insinööri-, arkkitehti-, mu suunnittelutoimisto 11 = Valtio, valtion laitokset 12 = Kuntasektori 13 = Yhdistys, säätiö yms. 14 = Muut palvelut liike-elämälle 15 = Jokin muu 16 = En ole tällä hetkellä työelämässä 17 = En tiedä
Tausta Background	Taloustutkimuksen nettipaneelin vastaajien taustatietoa.
Muutokset Changes	Ei muutoksia

Taulukko 187. Muuttujan TT_K270 sisältyminen Lääkebarometri-kyselyihin / Inclusion of the TT_K270 variable into the Medicines Barometer survey

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	–	X
LB2017 MB2017	–	X
LB2019 MB2019	ei toteutettu	X
LB2021 MB2021	ei toteutettu	–

Taulukko 188.
the TT_VG variable

Muuttujan TT_VG kuvailu ja tietosisältö / Description and content of

	Muuttujan kuvailu ja tietosisältö Description and content of variable
Muuttujan nimi Name of variable	TT_VG
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastaajan vg tyyppi
Vastausvaihtoehdot Alternative answers	1 = Kotirakkaat 2 = Perinteikkäät 3 = Esikuvahakuiset erottajat 4 = Asiakeskeiset 5 = Avoimet etsijät 6 = Vaikuttajat 7 = Elämykselliset 8 = Uskalikot 9 = Arvokeskiössä olevat
Tausta Background	Taloustutkimuksen nettipaneelin vastaajien taustatietoa
Muutokset Changes	Ei muutoksia

Taulukko 189. Muuttujan TT_VG sisältyminen Lääkebarometri-kyselyihin / Inclusion of the TT_VG variable into the Medicines Barometer survey

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	–	X
LB2017 MB2017	–	X
LB2019 MB2019	ei toteutettu	–
LB2021 MB2021	ei toteutettu	–

Taulukko 190. Muuttujan TT_painokerroin kuvailu ja tietosisältö / Description and content of the TT_painokerroin variable

	Muuttujan kuvailu ja tietosisältö Description and content of variable
Muuttujan nimi Name of variable	TT_painokerroin
Muuttujan kuvailu Description of variable	Vastausten painokerroin
Tausta Background	Taloustutkimuksen tuottama painokerroin
Muutokset Changes	Ei muutoksia

Taulukko 191. Muuttujan TT_painokerroin sisältyminen Lääkebarometri-kyselyihin /
Inclusion of the TT_painokerroin variable into the Medicines Barometer survey

	Postikysely Postal survey	Nettipaneeli Internet panel
LB2015 MB2015	–	X
LB2017 MB2017	–	X
LB2019 MB2019	ei toteutettu	X
LB2021 MB2021	ei toteutettu	X

Lähteet

1. Järvisilta K, Niemelä M, Aaltonen K, ym. Lääkebarometri 2015. Kyselytutkimusten aineistonkeruu ja tutkimusseloste. Fimea kehittää, arvioi ja informoi -julkaisusarja 8/2018. [Viitattu 25.1.2022]. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-5624-88-5>
2. Suomen virallinen tilasto (SVT): Väestörakenne. ISSN=1797-5379. Helsinki: Tilastokeskus. [Viitattu: 25.1.2022]. <http://www.stat.fi/til/vaerak/index.html>
3. Karonen E. Laskelmat vuoden 2005 Tilastokeskuksen tulonjakotilastosta 2017.
4. Jalovaara M. Laskelmat Tilastokeskuksen rekisteriaineistosta (käyttölupa TK-53-639-16), 2017
5. Suomen virallinen tilasto (SVT): Väestörakenne. Väestö asuinpaikan kaupunki-maaseutu -luokituksen sekä sukupuolen ja iän mukaan, 2000–2020. Helsinki: Tilastokeskus. [Viitattu 25.1.2022]. https://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_vrm_vaerak/statfin_vaerak_pxt_11s3.px/
6. Suomen virallinen tilasto (SVT): Väestön koulutusrakenne. 15 vuotta täyttänyt väestö koulutusasteen, kunnan, sukupuolen ja ikäryhmän mukaan, 1970–2020. Helsinki: Tilastokeskus. [Viitattu 25.1.2022]. https://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_kou_vkour/statfin_vkour_pxt_12bq.px/table/tableViewLayout1/
7. Silvennoinen E, Hämeen-Anttila K, Jauhonen HM, Jyrkkä J. Lääkebarometri 2017 – aineistonkeruu ja tutkimusseloste. Fimea kehittää, arvioi ja informoi -julkaisusarja 12/2018. [Viitattu 25.1.2022]. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-5624-92-2>
8. Sarnola K, Hämeen-Anttila K, Jyrkkä J. Lääkebarometri 2019 – aineistonkeruu ja tutkimusseloste. Fimea kehittää, arvioi ja informoi -julkaisusarja 8/2019. [Viitattu 25.1.2022]. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-7299-06-7>
9. Ghinea N, Critchley C, Morrell B, ym. A survey of Australian public attitudes towards funding of high cost cancer medicines. Health Policy 125:327–334, 2021
10. Dimitrow M, Airaksinen M, Jauhonen HM, ym. Työpaketti 2: Apteekkipalveluiden laatu ja väestön odotukset apteekkipalveluille uudistuvassa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmässä. Teoksessa: Saastamoinen L (toim.) Lääkevalmisteiden hintakilpailun aktivointi ja väestön odotukset apteekkitoiminnalle. Helsinki: Valtioneuvoston kanslia. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 2021:32. 2021. 63–102. [Viitattu 25.1.2022]. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-409-5>
11. Terveyden- ja hyvinvoinnin laitos. Suomalaisen aikuisväestön terveyskäyttäytyminen ja terveys (AVTK). [Viitattu 25.1.2022] <https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/finsote-tutkimus/aiemmat-tutkimukset/suomalaisen-aikuisvaeston-terveyskayttaytyminen-ja-terveys-avtk->
12. Airio I (toim.). Toimeentuloturvan verkkoa kokemassa. Kansalaisten käsitykset ja odotukset. Juvenes Print: Tampere, 2013. [Viitattu 25.1.2022] <https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/38496/Toimeentuloturva.pdf>
13. Hämeen-Anttila K, Mäntylä A, Jyrkkä J, Enlund H. Väestön näkemyksiä itsehoitolääkkeistä. Saatavuus, riskit ja tiedon saanti. Fimea kehittää, arvioi ja informoi -julkaisusarja 1/2014. [Viitattu 25.1.2022]. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-5624-40-3>
14. Suomen virallinen tilasto (SVT). Tulonjakotilasto. ISSN=1795-8121. Helsinki: Tilastokeskus. [Viitattu: 25.1.2022]. <http://www.stat.fi/til/tjt/>
15. Sääskilahti M, Aarnio E, Lämsä E, Ahonen R, Timonen J. Use and non-use of a national patient portal - a survey among pharmacy customers in Finland. J Pharm Health Serv Res 11: 335–342, 2020

16. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Terveys 2011 tiiviisti. [Viitattu 25.1.2022]. <https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/terveys-2000-2011/terveys-2011-tiiviisti>
17. Chewing B, Bylund C, Shah B, ym. Patient preferences for shared decisions: A systematic review. *Pat Educ Couns* 86:9–18, 2012
18. European Social Survey. [Viitattu 25.1.2022]. <https://www.europeansocialsurvey.org/>
19. Horne R, Weinman J, & Hankins M 1999. The beliefs about medicines questionnaire: The development and evaluation of a new method for assessing the cognitive representation of medication. *Psychol Health* 14:1–24, 1999.
20. Horne R, Frost S, Hankins M, Wright S 2001. “In the eye of the beholder”: pharmacy students have more positive perceptions of medicines than students of other disciplines. *Int J Pharm Pract* 9(2):85–89, 2001.
21. Siitonen P, Vainio K, Kiviniemi V, Keinonen T, Hämeen-Anttila K. Association between beliefs about medicines and teaching medicine education – a survey among Finnish comprehensive school teachers. *Health Educ J* 74(3):312–325, 2015.
22. T-Media, Taloudellinen tiedotustoimisto (TAT). Kansan arvot -tutkimus. [Viitattu 25.1.2022]. <https://tat.fi/julkaisu/kansan-arvot-tutkimus-2018/>
23. Hämeen-Anttila K. Lääketiedon tarpeet ja lähteet – väestökysely lääkkeiden käyttäjille. Fimea kehittää, arvioi ja informoi -julkaisusarja 2/2014. [Viitattu 25.1.2022]. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-5624-42-7>
24. Mononen N, Airaksinen M, Hämeen-Anttila K, Helakorpi S, Pohjanoksa-Mäntylä M. Trends in the receipt medicines information among Finnish adults in 1999–2014: a nationwide repeated cross-sectional survey. *BMJ Open* 9:e026377, 2019
25. Chew LD, Bradley KA, Boyko EJ. Brief questions to identify patients with inadequate health literacy. *Fam Med* 36:588–594, 2004
26. Al Sayah F, Majumdar SR, Egede LE, Johnson JA. Measurement properties and comparative performance of health literacy screening questions in a predominantly low income African American population with diabetes. *Patient Educ Couns* 97:88–95, 2014
27. Hämeen-Anttila K, Jyrkkä J, Enlund H, Nordeng H, Lupattelli A, Kokki E. Medicines information needs during pregnancy – A multinational comparison. *BMJ Open* 3:e002594, 2013.
28. Oppe M, Devlin NJ, van Hout B, Krabbe PFM, de Charro F. A program of methodological research to arrive at the new international EQ-5D-5L valuation protocol. *Value Health* 17: 445-453, 2014.
29. Hämeen-Anttila K, Kiviranta P. Lääkkeiden käyttäjät kokevat sähköisen lääketiedon käytön helposti. *SIC Lääketietoa Fimes* [Viitattu 25.1.2022]. <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2018092036250>
30. Mitchell RJ, Williamson A, Molesworth B. Use of a human factors classification framework to identify causal factors for medication and medical device-related adverse clinical incidents. *Safety Sci* 79:163–174, 2015
31. Manlas E. Medication communication: a concept analysis. *J Adv Nurs* 66: 933–943, 2010
32. Sudden-tutkimushanke. [Viitattu 25.1.2022]. <https://sudden.fi/>
33. Mohammed M, Moles R, Hilmer S, Kouladjian O'Donnel L, Chen T. Development and validation of an instrument for measuring the burden of medicine on functioning and well-being: the Medication-Related Burden Quality of Life (MRB–QoL) tool. *BMJ Open* 8:e018880, 2018

34. Mikkola H. Lääkehoidon aiheuttama taakka – haastattelututkimus pitkäaikaissairaille teoreettisen mallin testaamiseksi. Farmasian tiedekunta. Farmakologian ja lääkehoidon osasto. Pro gradu. Helsingin yliopisto, 2021.
35. Pharmaceutical Care Network Europe Foundation. Classification for drug related problems. The PCNE Classification V 8.02. [Viitattu 25.1.2022].
https://www.pcne.org/upload/files/230_PCNE_classification_V8-02.pdf

The logo for Fimea, the Finnish Medicines Agency. It features the word "fimea" in a lowercase, blue, sans-serif font. The letter "i" is stylized with a small pink horizontal bar above its dot.

Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus
Säkerhets- och utvecklingscentret
för läkemedelsområdet
Finnish Medicines Agency

ISBN 978-952-7299-32-6